

Izvješće o poslovanju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za 2021. godinu je usvojen na Sedamdeset i trećoj (redovitoj) Skupštini Društva, održanoj 30.06.2022. godine.

IZVJEŠĆE O POSLOVANJU JP ELEKTROPRIVREDA BIH D.D. - SARAJEVO ZA 2021. GODINU

Sarajevo, lipanj 2022. godine

S A D R Ź A J

UVOD	3
1. STATUTARNI ELEMENTI DRUŠTVA	5
Ključni pokazatelji o Društvu	6
2. REALIZIRANJA POSLOVNE POLITIKE I CILJEVA DRUŠTVA	7
3. PRIKAZ PRIMJENJENIH PRAVILA KORPORACIJSKOG UPRAVLJANJA	19
4. REALIZIRANJA ELEKTROENERGETSKOG BILANCA	21
5. REALIZIRANJA FINACIJSKOG PLANA	27
5.1. Prihodi	28
5.2. Troškovi i rashodi	36
5.3. Naplata prihoda	42
5.4. Finacijski rezultat	43
6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA	44
6.1 Bilanca stanja	44
6.2. Finacijski pokazatelji uspješnosti poslovanja	49
6.3. Izvješće o gotovinskom toku	50
7. REALIZIRANJA PLANA LJUDSKIH RESURSA	52
8. REALIZIRANJA PLANA ULAGANJA	54
9. IZVJEŠĆE O NABAVAMA	70
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	73

UVOD

Izvješće o poslovanju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za 2021. godinu pripremljen je u cilju informiranja korisnika o najznačajnijim pokazateljima poslovanja, a prije svega o realiziranju elektroenergetskog bilanca, financijskog plana, plana ljudskih resursa i plana ulaganja. Kroz izvješće su data poređenja ostvarenih energetske i financijske veličine u odnosu na planirane, te ostvarenja iz ranijih godina, a obrazložena su i najvažnija odstupanja.

Dana 29.12. 2020. godine na 67. Skupštini Društva usvojen je Plan poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za period 2021 – 2023. godina. Nakon toga je na 69. (vanrednoj) Skupštini Društva održanoj 25.05. 2021. godine usvojen (prvi) Revidovani trogodišnji Plan poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za period 2021.-2023. godina. Plan poslovanja je nakon toga još jednom revidovan i to na način da je na 71. (vanrednoj) Skupštini Društva održanoj 30.12.2021. godine usvojen (novi/drugi) Revidovani trogodišnji Plan poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za period 2021.-2023. godina kod kojeg su se izmjene (u odnosu na do tada važeći) odnosile praktično u cjelosti na 2021. godinu.

Kada se u ovom Izvješću navode izrazi Plan ili planirano tada se pod istim smatra Revidovani plan poslovanja iz decembra 2021. godine, u dijelu koji se odnosi na 2021. godinu. Treba napomenuti da u toku 2021. godine nije došlo do izmjene Elektroenergetskog bilanca (EEB) Društva, ali je Sugledavanje EEB-a iz novembra 2021. godine poslužilo kao jedna od ključnih podloga za revidovanje Plana pred kraj godine. Kada ostvarene energetske veličine u ovom Izvješću budu uspoređivane sa onim iz EEB-a za 2021. godinu biće korišten izraz „bilancairano“ („u odnosu na bilancairano/Bilanca/EEB“), što predstavlja planirane energetske veličine kroz EEB za 2021. godinu usvojen u novembru 2020. godine.

Izraz *planirano* koristit će se kod poređenja sa planiranim financijskim veličinama (prihodi, troškovi, dobit, ulaganja i sl.) dok će se izraz *sugledano* koristiti kod poređenja sa energetske veličinama iz Sugledavanja EEB-a za 2021. godinu (sadržane u tabeli na 32. stranici Revidovanog plana od 30.12.2021. godine).

Realiziranju Elektroenergetskog bilanca u 2021. godini obilježili su dosta visoki dotoci vode na profilima HE na Neretvi tokom većine godine što je omogućilo da se značajno premaši bilancairana i sugledana proizvodnja u HEN. Ovo je, u situaciju izostale isporuke značajnih količina ugljena za potrebe termoelektrana te druge nepovoljne okolnosti, omogućilo da EP BiH ipak ostvari dobit u poslovanju za 2021. godinu, a koja je blizu one iz važećeg Revidovanog plana (kao i prvobitnog Plana iz decembra 2020. godine).

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo u daljem tekstu: Elektroprivreda BiH, EP BiH ili Društvo) je u protekloj godini:

- ostvarila obim proizvodnje od 6.677 GWh uz povećanje obima za 7,0% u odnosu na 2020. godinu pri čemu je ostvarena solidna raspoloživost proizvodnih jedinica, obzirom na starost postrojenja
 - opskrbljivala uredno svoje krajnje kupce i u djelatnosti trgovine realizirala ugovorene dugoročne isporuke
 - bila aktivna na regionalnom tržištu električne energije i tržištu pomoćnih usluga u BiH, uz ostvarenje zavidnih efekata po osnovu kupoprodaje električne energije i pružaja pomoćnih usluga
 - zadržala procenat distribucijskih gubitaka ispod 8% u odnosu na bruto distribucijsku potrošnju
 - realizirala ulaganja od preko 100 milijuna KM u vlastite djelatnosti i ZD rudnike
 - likvidno poslovala i podržala održanje likvidnost ZD rudnika
 - okončala izgradnju VP Podveležje i realizirala značajne investicije u distribuciji i proizvodnji,
- a sve to u otežanim uslovima poslovanja praćenim nastavkom pandemije Covid-19 i drugim poteškoćama, gdje niti u jednom segmentu poslovanja nije bilo ugroženo obavljanje ključnih funkcija kompanije.

Nastavljeno je sa provedbom mjera na povećanju efikasnosti u poslovanju u skladu sa zahtjevima i ciljevima, odnosno poslovnom politikom Društva. Uz realizirana značajna ulaganja u elektroprivrednim djelatnostima (veća za 41% u odnosu na 2020. godinu, najveća u zadnjih 5 godina), nastavljeno je sa aktivnostima na realiziranju kapitalnih ulaganja u nove proizvodne objekte gdje se aktivno radilo na pripremi projekata izgradnje solarnih elektrana. Također, Elektroprivreda BiH je i u protekloj 2021. godini nastavila s ulaganjima u ovisna društva – rudnike ugljena sa ciljem da se na dugi rok obezbijede isporuke ugljena, domaće sirovine za proizvodnju električne energije, a u cilju pouzdanog i sigurnog opskrba kupaca električnom energijom.

Poduzeti su i značajni naponi na prestrukturiranju ZD rudnika gdje se EP BiH suočava sa snažnim otporima ovom procesu koji neophodan ako se želi imati održiv energetske sektor u Federaciji BiH. Može se konstatovati da je u toku 2021. godine (posebito u II polugodištu), plaćen „skup ceh“ zbog neefikasnosti u poslovanju ZD rudnika. Naime, zbog podbačaja u isporukama ugljena nije realiziran nivo proizvodnje u TE predviđen EEB-om te je propuštena prilika da se u situaciji visokih cijena električne energije na regionalnom tržištu ostvari značajnija zarada. Obzirom na stanje zaliha ugljena sa krajem 2021. godine i isporuke u prva 2 mjeseca 2022. godine izvjesno je da će ova prilika biti propuštena i u I polugodištu 2022. godine. Nije dostignut planirani i potrebni nivo proizvodnje i kvaliteta ugljena, posebno u smislu stabilnosti i količine isporuka što je negativno utjecalo i na rezultate Elektroprivrede BiH i na rezultate rudnika ugljena koji nisu ostvarili planiranu proizvodnju (kao ni druge bitne parametre). Protekle 2021. godinu karakteriše okončanje izgradnje i puštanje u pogon Vjetroparka Podveležje koji je pokazao dobre proizvodne rezultate, a u situaciji porasta cijena energije ekonomska korist ovog projekta nadmašila je očekivanja.

Broj krajnjih kupaca je povećan za preko 9 tisuća u odnosu na kraj 2020. godine, a može se primjetiti (neplanirano visoko) povećanje obima krajnje potrošnje na distribucijskoj mreži (značajno povećanje kod svih kategorija osim *Javne rasvjet*) što ukazuje na oživljavanje privrednih aktivnosti u odnosu na 2020. godinu koja je bila više pogođena pandemijom. Elektroprivreda BiH je očuvala i očvrstnula dominantnu leadersku poziciju na tržištu krajnjih kupaca gdje je na svom području opskrba pred kraj 2021. godine ostvareno (energetski izraženo) tržišno učešće od preko 99,5%. Međutim, zbog niskog nivoa prodajnih cijena (posebito u dijelu energije za *Domaćinstva*) ovo nije doprinijelo poboljšanju poslovnih rezultata. U toku cijele godine odvijale su se intenzivne aktivnosti na prestrukturiranju ZD rudnika ugljena kao i novoj organizaciji Elektroprivrede BiH, a što je već nastavljeno i u 2022. godini.

Prezentirane informacije u ovom Izvješću mogu poslužiti za realno i objektivno sugledavanje rezultata poslovanja u protekloj godini, te za donošenje poslovnih odluka koje bi vodile poboljšanju poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo u narednom periodu, a sve u cilju dugoročno održive uspješnosti i razvoja kompanije u uslovima tržišne orijentacije i konkurencije, uz povećanje efikasnosti i uvažavanje međunarodnih standarda zaštite okoline, te provođenje procesa energetske tranzicije.

1. STATUTARNI ELEMENTI DRUŠTVA

Javno poduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo je elektroprivredno društvo, koje obavlja djelatnosti: proizvodnja električne energije, distribucija električne energije, opskrba i trgovina električnom energijom.

JP Elektroprivreda BiH posluje u okviru osam podružnica i to:

„Hidroelektrane na Neretvi“, Jablanica
„Termoelektrana Kakanj“, Kakanj
„Termoelektrana Tuzla“, Tuzla
„Elektrodistribucija Bihać“, Bihać
„Elektrodistribucija Mostar“, Mostar
„Elektrodistribucija Sarajevo“, Sarajevo
„Elektrodistribucija Tuzla“, Tuzla
„Elektrodistribucija Zenica“, Zenica
uz organiziranu Direkciju u sjedištu Društva.

Društvo zastupaju i predstavljaju Generalni direktor, izvršni direktori i direktori podružnica, u skladu sa Statutom i posebitim aktom Uprave Društva.

Organi Društva su:

- Skupština
- Nadzorni odbor
- Uprava i
- Odbor za reviziju.

Upravljanje Društvom, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim poduzećima i Statutom, vrši Uprava Društva koju čine:

- Generalni direktor
- Izvršni direktor za proizvodnju
- Izvršni direktor za distribuciju
- Izvršni direktor za opskrba i trgovinu
- Izvršni direktor za ekonomske poslove
- Izvršni direktor za pravne poslove i ljudske resurse
- Izvršni direktor za kapitalne investicije.

Društvo ima Sekretara Društva čije su nadležnosti utvrđene zakonom i Statutom.

Direkcija Društva je organizirana u sjedištu Društva radi obavljanja zajedničkih funkcija za potrebe Društva kao cjeline, te za potrebe pojedinih elektroprivrednih djelatnosti i ovisnih društava.

Ključni pokazatelji o Društvu

Tabela 1.1

Opis		31.12.2021.	Plan 2021.	31.12.2020.
Dionički kapital	mlrd.KM	2,237	2,237	2,237
Operacijski prihod	mil.KM	1.098,4	1.076,	1037,3
Operacijski rashod	mil.KM	870,4	873,0	832,5
EBITDA	mil.KM	228,1	203,4	204,8
Opis		2021.	Plan 2021.	2020.
Ukupan prihod	mil.KM	1.123,47	1.097,09	1.058,10
Prihod od prodaje el.energ. i pom.usl	mil.KM	1.052,43	1.032,91	997,20
Ostali prihodi	mil.KM	71,04	64,17	60,80
Ukupni rashodi i troškovi	mil.KM	1.109,47	1.084,00	1.047,50
Amortiziranja	mil.KM	156,20	156,34	144,70
Dobit prije oporezivanja	mil.KM	14,00	13,09	10,54
Opis		2021.	Plan 2021.	2020.
Proizvodnja	GWh	6.677,1	6.654,6	6.237,9
Neto distribucija EP BiH	GWh	4.454,3	4.419,3	4.263,9
Tržišna prodaja	GWh	2.465,2	2.487,3	2.437,6
Broj kupaca (kraj godine)		788.168	785.000	778.962
Broj uposlenih (sa 31.12. neodređeno)		4.075	4.265	4.206

2. REALIZIRANJA POSLOVNE POLITIKE I CILJEVA DRUŠTVA

U ovom poglavlju daje se pregled ključnih aktivnosti i pokazatelja, segmentirano po djelatnostima i poslovnim procesima.

U oblasti djelatnosti proizvodnje

- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u 2021. godini iznosila je 6.677,1 GWh, a što je za 123,8 GWh ili 1,89% više od planirane proizvodnje prema EEB za 2021. godinu; u poređenju sa ukupnom ostvarenom proizvodnjom u 2020. godini, ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u 2021. godini je veća za 439,2 GWh ili za 7,04 %
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u HE (uključujući i mHE) u 2021. godini iznosila je 1.729,1 GWh i veća je za 300,5 GWh ili 21,03 % u odnosu na planiranu prema EEB za 2021. godinu
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u VE Podveležje u 2021. godini iznosila je 107,2 GWh i veća je za 7,2 GWh ili 7,17 % u odnosu na planiranu prema EEB za 2021. godinu
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u TE u 2021. godini iznosila je 4.840,8 GWh i manja je za 183,9 GWh ili 3,66 % u odnosu na planiranu proizvodnju prema EEB za 2021. godinu
- Udio ostvarene proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj ostvarenoj proizvodnji u 2021. godini iznosi 27,50%, od čega HE na Neretvi učestvuju sa 24,95 %, mHE sa 0,95 %, a VE Podveležje sa 1,60 %
- Udio ostvarene proizvodnje električne energije u TE u ukupnoj ostvarenoj proizvodnji u 2021. godini iznosi 72,50 %, od čega TE Tuzla učestvuju sa 42,88 %, a TE Kakanj sa 29,62 %
- Ukupna nabava ugljena u 2021. godini iznosila je 4.676.543 tone, a što je za 873.216 tona manje u odnosu na ugovorenih 5.549.759 tona ugljena; za isti period prema EEB za 2021. godinu planirana je nabava 5.012.000 tona ugljena, tj. 335.458 tona ugljena je nabavljeno manje u odnosu na planirane količine
- Za potrebe proizvodnje električne energije, toplinske energije i tehnološke pare u termoelektranama je ukupno utrošeno 4.990.301 tona ugljena, od čega je u TE Tuzla utrošeno 3.093.512 tona ugljena, a u TE Kakanj je utrošeno 1.896.789 tona ugljena. Od ukupne količine utrošenog ugljena, 4.812.674 tona ugljena ili 96,44 % je utrošeno za proizvodnju električne energije, dok je količina od 177.627 tona ugljena ili 3,56 % utrošeno za proizvodnju toplinske energije i tehnološke pare
- Ukupni ostvareni specifični utrošak topline u TE iznosio je 11.737 kJ/kWh i veći je od planiranog specifičnog utroška topline za 53 kJ/kWh ili za 0,46%; u odnosu na 2020. godinu ukupni ostvareni specifični utrošak topline u 2021. godini je manji za 180 kJ/kWh
- Svi uposlenici Djelatnosti proizvodnje se u potpunosti pridržavaju trenutno važećeg zakona kao i propisa iz oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

U oblasti djelatnosti distribucije

- Bruto distribucijska potrošnja ostvarena je u količini od 4.861,7 GWh i za 0,6% je veća u odnosu na bilancairanu bruto potrošnju za 2021.godinu, a za 184 GWh (3,9 %) veća je od ostvarenja u 2020. godini.
- Distribucijski gubici su ostvareni u iznosu od 375,6 GWh (7,73 % u odnosu na bruto potrošnju) i manji su od planiranih gubitaka u 2021. godini (planirano 7,78%); procenat distribucijskih gubitaka je smanjen u odnosu na ostvareni procenat za 2020. godinu (kad je ostvaren u iznosu 8,01 %)
- Razmatrajući cijeli elektrodistribucijski sustav, ostvaren je indeks broja prekida po kupcu (SAIFI) za oko 13 % niži (bolji) nego što je to bilo prošle godine, dok je indeks trajanja prekida po kupcu (SAIDI) za oko 20 % niži (bolji) od ostvarenog u 2020. godini
- Okončani su radovi na implementiranju projekta SCADA/DMS/OMS i pripadajućih telekomunikacija na distribucijskom nivou
- Nastavljaju se aktivnosti proširenja sustava daljinskog nadzora i upravljanja te aktivnosti eliminiranja subpotrošnje
- Kontinuirano se realizuju aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji elektrodistribucijskih objekata s ciljem stvaranja uslova za priključenje novih krajnjih korisnika na distribucijsku mrežu (detaljnije u Realiziranju Plana ulaganja).

U oblasti djelatnosti opskrba

- Ukupna isporuka električne energije krajnjim kupcima ostvarena u količini od 4.992 GWh (isključujući energiju za vlastitu potrošnju), što je za 3,72 % više u odnosu na 2020. godinu
- Uspješno sprovedena kampanja ugovaranja za 2021. godinu
- Realizirana je Odluka o primjeni Odluke o provedbi mjera za smanjenje troškova električne energije domaćinstvima i stimuliranju energetske efikasnosti
- Implementiranja redizajniranog računa za električnu energiju i mrežarinu
- Redovita realiziranja tiskanja, kovertiranja i dostave računa i drugih pratećih dokumenata (opomene, obavještenja o isključenju, kamatni listovi, IOS obrasci) kupcima električne energije putem BH Pošte
- Ostvaren je stupanj naplate od 100,3 % (bez salda potraživanja iz ranijih godina), a 96,6 % (sa saldom potraživanja iz ranijih godina) promatrajući odnos fakturiranog i ukupno naplaćenog prihoda u tekućoj godini
- Kontinuirane aktivnosti u okviru koordiniranja djelatnosti opskrba i distribucije, sa ciljem definiranja obveza i odgovornosti za procese i podatke, te unaprijeđenje efikasnosti i kvaliteta dodirnih procesa
- Koordiniranja sa regulatornim organima i rad na unaprijeđenju regulatornih akata koji definiraju tržište električne energije
- Redovito i blagovremeno su realizirane aktivnosti vezano za obnovljive izvore energije
- Kontinuirano unaprijeđenje usluge e-račun i provođenje marketinške aktivnosti na promociji e-računa
- Omogućeno plaćanje računa za električnu energiju putem trajnih naloga i elektronskih naloga kod poslovnih banaka, te kartično plaćanje putem aplikacije HuHu i OPA
- Redovito, kontinuirano praćenje realiziranja odluke Vlade FBiH o subvencioniranju kupaca električne energije kao i informiranje resornog ministra o broju korisnika, periodu korištenja i ukupnom iznosu odobrenih i isplaćenih subvencija
- Kontinuirano zaključivanje ugovora o opskrbu kupaca u okviru tržišnog i javnog opskrba
- Unaprijeđenje cjenovne i prodajne politike kompanije kroz izmjene i dopune Tarifne metodologije i pratećih akata
- Kontinuirano analiziranje i praćenje potreba kupaca s ciljem prilagođavanja tržišnim uslovima poslovanja djelatnosti opskrba.

U oblasti djelatnosti trgovine

- Ukupna prodaja električne energije ostvarena je u količini od 2.348,0 GWh, što je za 14,5 GWh ili za 0,61 % manje od planiranog obima prodaje, odnosno za 28,3 GWh ili za 1,19 % manje od ostvarene prodaje u 2020. godini
- Ukupan prihod od prodaje električne energije ostvaren je u iznosu od 286,28 mil. KM, što je za 15,57 mil. KM ili za 5,75% više od planiranog prihoda, a za 31,76 mil. KM ili za 12,48 % više od ukupno ostvarenog prihoda od prodaje električne energije u 2020. godini
- Prihod na kapacitetima od pomoćnih usluga ostvaren je u iznosu od 7,73 mil. KM, što je za 1,39 mil. KM ili za 15,27 % manje od planiranog prihoda po ovom osnovu, a za 1,0 mil. KM ili za 14,85 % više od ukupno ostvarenog prihoda na ime kapaciteta od pomoćnih usluga u 2020. godini
- Prihod na ime usluge balansiranja VE Jelovača u ukupnom iznosu od 3,22 mil. KM
- Zbirni prihod (prihod od prodaje električne energije, prihod od kapaciteta za pomoćne usluge i prihod na ime usluge balansiranja VE Jelovača) ostvaren je u iznosu od 297,23 mil. KM, što je za 14,18 mil. KM ili za 5,22 % više od planiranog ukupnog prihoda, odnosno za 32,75 mil. KM ili za 13,77 % više od ostvarenog ukupnog prihoda u 2020. godini
- Realizirani su ugovori za dugoročnu prodaju električne energije na tržištu u količini od 1.051,0 GWh, odnosno u ukupnoj vrijednosti od 102,29 mil. KM (stupanj naplate isporučenih količina električne energije je 100 %)
- Realizirana je kratkoročna prodaja električne energije u količini od 821,9 GWh, odnosno u ukupnoj vrijednosti od 119,02 mil. KM (stupanj naplate isporučenih količina električne energije je 100 %)
- Realizirana je vezana trgovina električne energije u ukupnoj količini od 150,9 GWh, sa ukupnim iznosom prihoda od 29,57 mil. KM i ukupnim iznosom troškova od 25,66 mil. KM, čime je ostvarena zarada u iznosu od 3,91 mil. KM

- Ukupna kupovina električne energije ostvarena je u količini od 738,2 GWh, što je za 31,8 GWh ili za 4,12% manje od planiranog obima kupovine, odnosno za 243,0 GWh ili za 24,77 % manje od ostvarene kupovine u 2020. godini
- Ukupni troškovi za kupovinu električne energije ostvareni su u iznosu od 129,27 mil. KM, što je za 2,31 mil. KM ili 1,75 % manje od planiranih troškova, a za 53,13 mil. KM ili za 69,77 % više od ukupno ostvarenih troškova za kupovinu električne energije u 2020. godini
- Troškovi na ime kapaciteta od pomoćnih usluga ostvareni su u iznosu od 0,47 mil. KM, što je za 0,22 mil. KM ili za 88,87 % više od planiranih troškova po ovom osnovu, a za 0,20 mil. KM ili za 71,42 % više od ukupno ostvarenih troškova na ime kapaciteta od pomoćnih usluga u 2020. godini
- Zbirni troškovi (troškovi od kupovine električne energije i troškovi na ime kapaciteta za pomoćne usluge) ostvareni su u iznosu od 129,74 mil. KM, što je za 2,09 mil. KM ili 1,58 % manje od planiranih ukupnih troškova, odnosno za 53,32 mil. KM ili za 69,77% više od ostvarenih ukupnih troškova u 2020. godini
- Realizirane su sve obveze iz licenci i u potpunosti zadovoljeni uslovi iz licenci FERK-a i DERK-a, a po pitanju opskrba električnom energijom drugog reda i međunarodne trgovine električnom energijom
- Vršena je kontinuirana analiza tržišta za prodaju i za kupovinu električne energije.

U oblasti ekonomskih poslova

U oblasti ekonomskih poslova koji obuhvataju upravljanje financijama (uključujući PIU), računovodstvene poslove, te poslove planiranja, izvještavanja i analize, najvažnije aktivnosti u izvješćenom periodu, uz angažman u projektnim timovima, stručnim timovima i komisijama, bile su slijedeće:

- Urađen je godišnji obračun za 2020. godinu i sve prateće aktivnosti (godišnja inventura za 2020. godinu, izrada Elaborata o popisu sredstava i obveza, aktuarski obračun, obračun rezerviranja, obračun starosne strukture zaliha i dr; obrasci godišnjeg obračuna su završeni i predani FIA-i u propisanom roku)
- Izrada poreznog bilancaa za 2020. godinu i predaja istog u Poreznu upravu u propisanom roku
- Izrada Studije o transfernim cijenama za 2020. godinu
- Priprema konsolidovanih finansijskih izvješća za 2020. godinu u saradnji sa nadležnim iz subjekata koji podliježu konsolidiranju i predaja istih u nadležnu FIA u propisanom roku
- Koordiniranja sa neovisnim revizorom u vezi revizije finansijskih izvješća (konsolidovani i odvojeni) za 2019. i 2020. godinu; priprema komentara u vezi izvješća za Upravu i Nadzorni odbor
- Kontinuirani rad sa Odjelom za internu reviziju
- Intenzivne aktivnosti vezane za izmjene dostave podataka neophodnih za PDV prijavu, dorada postojećih izvješća i načina dostave podataka, koordiniranja između vanjskih konsultanata, Sektora za IKT i ostalih sektora
- Računovodstvena implementiranja Sporazuma o pozajmicama sa rudnicima koji su u sastavu Koncerna
- Priprema podataka i informacijska kontrola Uprave za indirektno oporezivanje povodom preknjiženja uplaćenih, a neopravdanih predujama za isporuku ugljena ZD - rudnicima ugljena u dugoročne pozajmice
- Obavljeni redoviti računovodstveni poslovi
- Priprema više informacija za nadležne organe Društva, posebno vezano za ovisna društva rudnike ugljena: dati predujama, realiziranja preporuka OIR-a u vladajućem i ovisnim društvima, ulaganje po osnovu dokapitaliziranja u ovisna društva rudnike ugljena i slično
- Knjigovodstveno evidentiranje aktiviranja/kolaudiranja VE Podveležje (1.projekat ovakve vrste u EP BiH)
- Rad sa Uredom za reviziju institucija FBiH u vezi vršenja revizije finansijskih izvješća sa stanjem na dan 31.12.2020. godine i priprema komentara i primjedbi na dostavljeni Izvješće o finansijskoj reviziji za 2020. godinu po fazama izvješća
- Aktivnosti i koordiniranja na realiziranju preporuka iz Izvješća Ureda za reviziju institucija FBiH
- Priprema tenderske dokumentacije za izbor neovisnog revizora za period 2022-2024. godina
- Pripremne radnje za godišnji obračun 2021. godine, uključujući i koordiniranje predrevizije
- Urađen Izvješće o poslovanju JP Elektroprivreda BiH za 2020. godinu gdje je isti prihvaćen od strane Nadzornog odbora krajem veljače, te upućen u dalju proceduru prema Skupštini Društva
- Urađen je Plan poslovanja Direkcije za trogodišnji period 2021-2023. godina, te obavljena koordiniranja sa drugim nadležnim sektorima i službama iz Direkcije i podružnica na izradi trogodišnjih planova

djelatnosti i podružnica; dinamika plana unesena u aplikaciju SAP (mjesečna dinamika planiranih prihoda, troškova i rashoda za 2021. godinu)

- Tokom svibanja urađen i Revidovani plan poslovanja Društva usvojen na Skupštini 25.05.2021. godine, a u toku studenog i početkom prosinca pripremljen novi Revidovani plan poslovanja za period 2021-2023. godina koji je usvojen na Skupštini Društva 30.12.2021. godine
- Nastavljeno je kontinuirano mjesečno izvještavanje o poslovanju za nivo Društva i podružnice uključujući i informiranje Uprave u vezi stanja i kretanja zaliha; pripremljena je informacija o starosnoj strukturi zaliha sa 30.06.2021. godine
- Blagovremeno urađeni poslovi u vezi statističkog izvještavanja i mjesečnog informiranja Uprave o isplaćenim platama
- Tokom mjeseca ožujaka su, u koordiniranju sa nadležnim organizacionim jedinicama u podružnicama, rađeni poslovi redovitog godišnjeg financijskog izvještavanja FERK-a (za sve regulirane djelatnosti) za 2020. godinu
- Urađena i računovodstveno evidentirana raspodjela prihoda od električne energije i pomoćnih usluga za 2020. godinu
- Priprema za implementiranje organizacijskih promjena po stupanju na snagu novog Pravilnika o organiziranju Društva
- Urađen predračun gotovinskih tokova Društva za period 2021-2030. godina, vezano za dugoročne projekcije za isti period; rađene analize utjecaja prodajnih cijena električne energije na rezultate i gotovinske tokove Društva
- U saradnji sa ostalim organizacionim jedinicama u podružnicama i Direkciji urađen Polugodišnje izvješće o poslovanju, kao i kvartalno izvješće za period I-III odnosno I-IX 2021. godine
- Provođene aktivnosti na izradi Plana poslovanja za period 2022-2024. godina s tim da zbog više nepoznatih planskih elemenata novi trogodišnji plan nije mogao biti završen i usvojen pred početak 2022. godine
- U toku izvješćenog perioda izvršeno je oročavanje novčanih sredstava u iznosu od 20,0 mil. KM, a za 2021. godinu po osnovu kamata na oročene depozite ostvaren je prihod od 1,22 mil. KM
- Aktivnosti na implementiranju zajama KfW i doniranje KfW u vezi sa odobrenim investicionim projektima,
- Obavljane su financijske aktivnosti u vezi sa realiziranjem projekata u toku: VE Podveležje koji je tokom I kvartala 2021. godine uspješno okončan, SCADA/DMS/OMS na distribucijskom nivou, koja je uspješno financijski realizirana; Blok 7 u TE Tuzla, HE Janjići za koju je tokom I kvartala uplaćena naknada za Grad Zenica u vezi sa programom prijateljskog okruženja; Projekat VP Vlašić gdje je ugovor za studiju izvodljivosti u fazi realiziranja
- U vezi sa realiziranjem Projekta Blok 7 u TE Tuzla obavljane su aktivnosti na ispunjavanju uslova i obveza definiranih ugovorom o zajamu kod konzorcijuma domaćih banaka, kao što su kontinuirano izvještavanje konzorcijuma banka o statusu projekta, dostavljanje raznih drugih izvješćea prema zahtjevima banaka, odgovori na razne upite tokom izvješćenog perioda, plaćanje rata po zajamu sa konzorcijem banaka za financiranje dijela predujama
- Uspješno su okončane aktivnosti na zaključenju novog trogodišnjeg ugovora za selekcijsko osiguranje imovine JP EP BiH. Ugovor je potpisan, kao i police osiguranja, koje su distribuirane prema korisnicima osiguranja; kontinuirana saradnja sa podružnicama u vezi sa stručnom pomoći na obradi, likvidiranju i naplati šteta nastalih na imovini i uposlenicima JP Elektroprivreda BiH; u toku su aktivnosti na likvidiranju značajne štete u TE Tuzla (havarija na bloku 4, energetske transformator); financijska realiziranja zaključenih ugovora o osiguranju imovine i lica; učešće na svim poslovima osiguranja u vezi sa investicionim projektima (VP Podveležje, Blok7, SCADA i sl.) koji su u toku
- Redovite aktivnosti u okviru poslova platnog prometa, obračuna plata i ostalih isplata, poslova financijske realiziranja zaključenih ugovora, evidencija i praćenje instrumenata obezbjeđenja plaćanja i sl.
- Realiziranja godišnjih ugovora sa poslovnim bankama za usluge platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kontinuirana saradnja sa bankama po osnovu ugovora za 10 lotova sa odabranim bankama, kontinuirana provedba aktivnosti na obezbjeđenju garancija za potrebe Društva u skladu sa zaključenim novim Okvirnim sporazumom sa pet banaka za usluge izdavanja bankarskih garancija za potrebe JP Elektroprivreda BiH – Direkcija Društva; u skladu sa internim procedurama pripremljen Plan nabavi Sektora za upravljanje financijama za 2022. godinu, u okviru kojeg je predviđena nabava bankarskih usluga platnog prometa i bankarskih usluga izdavanja bankovnih garancija
- Aktivnosti na implementiranju izmjena zakonske regulative iz oblasti financijskih poslova

- Kontinuirano praćenje i realiziranja dužničko-povjerilačkih odnosa sa ZD rudnicima, tokom izvješćenog perioda, a na osnovu odluka organa Društva (Uprave, Nadzornog odbora i Skupštine) kojom je izvršeno pretvaranje uplaćenih, a neopravdanih predujama u dugoročne pozajmice rudnicima, realiziranja protokola i dokapitaliziranje rudnika, te priprema informacija o navedenom; dostavljanje komentara i mišljenja u vezi sa nacrtima dokumenata u vezi sa poslovanjem ZD rudnika
- U oblasti financija uspješno i pravovremeno su obavljani operacijski poslovi, naročito redovito izmirenje obveza prema dobavljačima po osnovu zaključenih ugovora, državi, uposlenim i zajamcima, vodeći računa o održavanju zadovoljavajuće likvidnosti
- Aktivnosti PIU na koordiniranju i izradi tenderskih dokumenata „Izrada glavnog projekta za HE Janjice“ i „Konzultantske usluge za izradu studije izvodljivosti za FNE Podveležje i usluge implementacijskog konzultanta“
- Komunikacija sa KfW i EIB u vezi prethodnih aktivnosti na realiziranju Projekta izgradnje VE Vlašić
- Aktivnosti na praćenju realiziranja ugovora za ažuriranje studije izvodljivosti na osnovu dodatnih mjerenja Lidar-om za Projekat VE Vlašić koji je u finalnoj fazi realiziranja
- Aktivnosti na praćenju realiziranja ugovora za dvogodišnji monitoring ptica i šišmiša na lokaciji VE Podveležje koji se financira iz dodatnih grant sredstava odobrenih od strane KfW
- Aktivnosti PIU na kandidiranju projekata (za financiranje iz grant sredstava međunarodnih finansijskih institucija) izrade studija izvodljivosti za elektrane na bazi obnovljivih izvora energije; tri nova projekta su kandidirana međunarodnim finansijskim institucijama i potvrđena je spremnost EBRD-a i GGF-a (*Green for Growth Fund*) za financiranje Studije izvodljivosti projekata FNE Gračanica, FNE Gornja Breza i FNE Bijele vode iz grant sredstava
- Aktivnosti na kandidiranju projekata fotonaponskih elektrana u Program javnih investicija
- Objava tendera za nabavu pametnih mjerila i evaluiranje pristiglih ponuda
- Dostava izvješća nadležnim ministarstvima vezano za zajamne aranžmane, kao i izvješća u skladu sa zaključenim zajamnim Sporazumima.

U oblasti pravnih, kadrovskih i općih poslova

- Kontinuirano pružanje pravne podrške osnovnim djelatnostima Društva, kao i poslovima potpore
- Aktivnosti na zastupanju EP BiH u postupcima pred sudovima u BiH
- Poslovi registriranja vezanih za izmjene lica ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje
- Aktivnosti na izradi i analizi normacijskih akata
- Učešće u rješavanju zahtjeva ovisnih društava-rudnika ugljena
- Učešće u aktivnostima sačinjavanja složenih ugovora i ugovora velike vrijednosti u Društvu
- Provođenje postupaka eksproprijiranja zemljišta za Blok 7 TE Tuzla, MHE na Neretvici
- Pravni poslovi vezani za VP Podveležje i druge projekte koji se realizuju putem kapitalnih investicija, kao i pružanje druge vrste pravne podrške kapitalnim investicijama
- Pravni poslovi zastupanja vezani za nekretnine Društva u inostranstvu
- Harmoniziranja akata ovisnih društava sa aktima Vladajućeg društva, kao i priprema i izrada uputstava, odluka, smjernica i dr.
- Provođenje aktivnosti vezanih za arbitražni postupak HE Vranduk
- Provođenje aktivnosti vezanih za zahtjeve, prijedloge i upite pravnog karaktera iz podružnica Društva
- Učešće na aktivnosti provođenja prestrukturiranja i reorganiziranja EP BiH i Koncerna
- Aktivnosti i poslovi iz oblasti upravljanja ljudskim resursima
- Učešće u postupcima selekcije kadrova po osnovu javnog oglašavanja, u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Federaciji BiH i Odlukom o načinu izbora, postupku i kriterijima za izbor novih radnika i pripravnika u EP BiH
- Učešće u izradi općih akata i izrada akata sustava kvaliteta vezano za strateško upravljanje ljudskim resursima, obrazovanje, radne odnose i kadrovske poslove na nivou Društva
- Aktivnosti i poslovi vezani za zapošljavanje i ostvarivanje prava iz rada i po osnovu rada, izrada ugovora o radu i svih drugih pojedinačnih akata iz oblasti radnih odnosa
- Aktivnosti na sustaviziranju, razvoju kadrova i obučavanju radnika
- Zastupanje Društva u radnim sporovima i ostale aktivnosti.

- Redovite aktivnosti na prijevozu uposlenika, čuvanja arhivske građe i tehničke dokumentacije, opsluživanja Uprave, Nadzornog odbora i drugih potrebitim materijalima za razmatranje i odlučivanje, štampanja, umnožavanja i kopiranja, vođenja propisane putne dokumentacije za vozila i utrošak goriva, tehničkog održavanja i registriranja vozila, čišćenja poslovnih prostorija i objekata i ugostiteljske usluge;
- Kontinuirane aktivnosti na primanju, protokoliranju, dostavi i slanju pošte
- Aktivnosti na realiziranju planiranih poslova na servisiranju, osiguranju i registriranju vozila Direkcije, redovito obavljanje poslova pripremnog karaktera za registriranje voznog parka, obavljanje poslova za prijem novih vozila, te priprema dokumentacije i otprema novih vozila za sve dijelove EP BiH, transport dostave sitnog materijala i pošte te obezbjeđenje transporta za prebacivanje novca i vrijednosnih papira
- Kontinuirana realiziranja procesa održavanja opreme i infrastrukture i izvođenje radova koje provode uposlenici OJ za opće poslove ili angažirani dobavljači, održavanja zelenih površina kao i održavanje službenih stanova
- Kontinuirane aktivnosti na realiziranju sporazuma sa Elektroprijenosom OP Sarajevo
- Priprema tehničkog dijela tenderske dokumentacije i praćenje realiziranje ugovora za robe i usluge iz nadležnosti OJ za opće poslove
- Kontinuirano odvijanje planiranih aktivnosti na realiziranju nabave DC punionice za električna vozila na lokaciji odmorište Lepenica autoputa A1, te deset AC punionica za električna vozila
- Kontinuirano odvijanje planiranih aktivnosti na realiziranju satelitskog nadzora vozila.

U oblasti kapitalnih investicija

U periodu I -XII 2021. godine aktivnosti organizacionih jedinica za kapitalne investicije odnosile su se na izgradnju i pripremu izgradnje termoelektrana, hidroelektrana i elektrana iz obnovljivih i alternativnih izvora energije, a obuhvatile su:

- izgradnju VE (vjetroparka) 1 Podveležje
- izvođenje pripremnih radova za blok 7 u TE Tuzla; investitorski nadzor
- izradu investicijsko-tehničke dokumentacije, ispitivanja i istraživanja
- pribavljanje potrebitih dozvola i suglasnosti i vođenje postupaka za eksproprijiranje nekretnina
- zatvaranje finansijske konstrukcije
- pripremu tenderske dokumentacije za izbor isporučilaca opreme i izvođača za usluge i radove.

Detaljniji opis realiziranih aktivnosti u 2021. godini dat je poglavlju *Realiziranje plana ulaganja*.

U oblasti razvoja

Poslovni razvoj

- Urađen Prednacrt nove Sustaviziranja, Metodologije vrijednovanja i vrijednovanja radnih mjesta EP BiH, a na osnovi usvojenog novog Pravilnika o organiziranju EP BiH s fokusom na organiziranjskom razdvajanju djelatnosti distribucije i prilagođavanje poslovanju na otvorenom tržištu el. energije
- Sačinjen je Elaborat za reorganiziranje Djelatnosti proizvodnje EP BiH
- Pripremljena je radna verzija novog Pravilnika o organiziranju EP BiH a na osnovi usvojenog Koncepta nove organiziranje (reorganiziranje) Djelatnosti proizvodnje EP BiH
- Urađen je Elaborat tehno-ekonomske opravdanosti za formiranje novog ovisnog društva za geološka istraživanja, ispitivanja, projektovanje i zaštitu
- Pripremljen je Operacijski plan aktivnosti za formiranje novog ovisnog društva za geološka istraživanja, ispitivanja, projektovanje i zaštitu (usvojen od strane Uprave EP BiH), realiziranja Operacijskog plana u toku
- Sačinjen je Elaborat „Analiza potreba za zaštitnom opremom, alatima i vozilima u proizvodnoj djelatnosti EP BiH sa prijedlogom tipskih potreba“
- Urađen je Elaborat „Analiza funkcije upravljanja ljudskim resursima u EP BiH sa prijedlogom poboljšanja u pogledu njenog procesnog i organiziranjskog uređenja“
- Urađen je Elaborat tehno-ekonomske opravdanosti za formiranje novog ovisnog društva za pružanje usluga održavanja i pomoćne mehaniziranje ZD rudnicima Koncerna EP BiH
- Pripremljen je te od strane Uprave EPBiH usvojen Dokument „Strategija i Plan aktivnosti za realiziranju strategije razvojnog projekta elektromobilnosti u EP BiH za period 2021.-2023. godina“

- Sačinjeno je 5 izdanja biltena „Aktuelnosti energetskeg sektora“ i isti postavljeni na Intranet portal EP BiH
- Uređivanje i ažuriranje Intranet portala EP BiH.

Strateški razvoj

Strateški planski dokumenti i sustavske aktivnosti

- Izrada Elaborata Analiza shema taksi na emisije CO₂ sa prijedlogom optimalnog održivog scenarija za EP BiH, finalna verzija usvojena na Upravi i NO (ožujak 2021.)
- Izrada Elaborata Analiza i projekcije potreba za ugljem u EP BiH do 2050. godine s projekcijom dinamike obustave rudnika, finalna verzija usvojena na Upravi i NO (ožujak 2021.) + ažurirana verzija Elaborata - Aneks 1 (prosinac 2021.)
- Učešće u izradi Indikacijskog plana razvoja proizvodnje 2022-2031. (koordiniranja sa NOS BiH). Priprema podloga za Indikacijski plan razvoja proizvodnje 2023-2032. godina
- Uspostava Sustava upravljanja energijom u svim djelatnostima / dijelovima EP BiH u skladu s ISO EN 50001, prema Master planu aktivnosti za 2021. godinu
- Izrada Elaborata „Formiranje instituta za energetiku, klimu i okolinu“, uvodna poglavlja
- Ažuriranje Tehničkih preporučala TP 2 i TP 3.

Razvoj proizvodnje/OIE

- Mjerenje vjetroptencijala i globalnog sunčevog zračenja na više lokacija u Federaciji BiH, održavanje mjernih stanica i prikupljanje i obrada podataka
- Aktivnosti na izgradnji VE Podveležje, funkcionalna ispitivanja, puštanje u pogon, test usuglašenosti sa Mrežnim kodeksom, test krive snage, Izrada Idejnog projekta FNE Podveležje
- Razvojne i pripremne aktivnosti za realiziranju projekta VE Vlašić; nastavak mjerenja parametara vjetra na lokaciji Vlašić, sustaviziranja dosadašnje mjerne kampanje, rad na inoviranju studije izvodljivosti
- Razvoj projekta VE Bitovnja; Montaža mjerne stanice, mjerenje parametara vjetra, te izrada investicijsko-tehničke dokumentacije za VE Bitovnja
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje fotonaponskih elektrana na slobodnim površinama rudnika Koncerna EP BiH i odlagalištima šljake i pepela TE EP BiH (FNE Gračanica, FNE Kreka, FNE Divkovići, FNE Kakanj Bijeke Vode, FNE Gornja Breza)
- Izrada prethodne elaboriranja s master planom akcijskosti Mogućnosti zasada energetskeg usjeva/biomase na zemljištu rudnika Koncerna EP BiH
- Realiziranja Pilot projekta eksperimentalnih zasada energetske brzorastuće kulture švedska vrba na rudnicima RU Kreka i RMU Breza (2 x 1 ha), u saradnji sa E3 International
- Izrada Razvojnog programa korištenja alternativnih goriva SRF/RDF u EP BiH: Mogućnost korištenja alternativnih goriva SRF/RDF u termoelektranama EP BiH u okvirima održivih ekonomskih i tehnoloških parametara te okolinsko-regulatornih uvjeta
- Izrada logističke studije o nabavci, transportu, kvalitetu i dugoročnom opskrbi SRF/RDF – Fabrika Cementa Lukavac za potrebe EP BiH
- Izrada Elaborata opravdanosti ulaganja u FNE za vlastite potrebe za Fabrikom Cementa Lukavac
- Plan implemetiranja uvođenja biogoriva/alternativnih goriva EP BiH (I. SRF/RDF, II. Otpadna drvna biomasa, III. Brzorastuća biomasa)
- Polazni elaborat primjene vodika u energetici
- Priprema pilot projekta „Testovi kosagorijevanja ugljena s otpadnom drvnom biomasom na bloku 6 TE Tuzla i bloku 5 TE Kakanj“. Postupak nabave biomase okončan. Testni pogoni inicirani u TE Tuzla, realiziran preliminarni test linije mlin-gorionik na kotlu bloka 6 TE Tuzla
- Izrada Elaborata ekonomske opravdanosti izgradnje fotonaponske elektrane Prigrađani, draft.

Razvoj Elektromobilnosti:

- Realiziranja pilot projekta „Uvođenje pružanja usluge punjenja električnih vozila u EP BiH kroz implementiranje CPMS softverskog sustava“, projekat završen
- Realiziranja pilot projekta „Integriranja na komercijalnoj osnovi punionica za električna vozila u vlasništvu trećih lica u CPMS sustav nadzora i upravljanja“, projekat pokrenut

- Realiziranja Pilot projekta izgradnje „DC punionica za električna vozila na autocesti A1 – odmorište Lepenica“; odabran izvođač na tenderu, urađen glavni projekat, dobivena građevinska dozvola, urađen tehnički prijem; očekuje se izdavanje uporabite dozvole što će značiti zvanični završetak projekta
- Realiziranja Pilot projekta „Izgradnja infrastrukture javnih AC punionica za električna vozila u Bosni i Hercegovini“ (10 AC punionica); izrada idejnih projekata, ishodovanje urbanističkih suglasnosti, pokrenut tender; učešće u radu Udruženja za elektromobilnost pri Privrednoj komori FBiH.

Međunarodni projekti, saradnja:

- Realiziranja aktivnosti u okviru Horizont 2020 projekta Upgrade DH (Poboljšanje efikasnosti postojećih Sustava daljinskog grijanja u Evropi, s integracijom modula OIE; *Case study* Tuzla DHS) - prema planu realiziranje za 2021. godinu. Projekt uspješno okončan
- Realiziranja aktivnosti u okviru Horizont 2020 projekta BIOFIT (Retrofit Evropske industrije s biogorivima; *Case study* 0.15 biomass co-firing na Bloku 6 TE Tuzla i *Case study* full repowering Bloka 5 TE Kakanj) - prema planu realiziranje za 2021. godinu
- Realiziranja aktivnosti u okviru Erasmus+ projekta ELEMEND (Saradnja univerziteta i industrije u kreiranju nastavnih programa sa ciljem poboljšanja zapošljavanja diplomiranih studenata) - prema planu realiziranje za 2021. godinu
- Realiziranja aktivnosti u okviru Erasmus + projekta SUCCESS (Saradnja univerziteta i industrije kako bi se univerzitetima u zemljama Zapadnog Balkana nastavnim programima iz oblasti elektrotehnike u području pametnih tehnologija, mikro mreža i tržišta električne energije, omogućila bolja konkurentnost) - prema planu realiziranje za 2021. godinu
- Učešće u pripremi aplikacije Horizon Europe projekta *BringHeat*
- Učešće u pripremi aplikacije Horizon Europe projekta „*Predictive maintenance with digital twin*“.

U oblasti sustava kvaliteta

- Kontinuirane aktivnosti – nadzor, održavanje i poboljšanje sustava upravljanja prema ISO 9001:2015 i ISO 45001:2018 u Direkciji Društva
- Proveden nadzorni audit integriranog sustava upravljanja u Direkciji Društva od stvarne ovlaštene certifikacijske kuće i potvrđeno da je sustav upravljanja koji je primjenjen u organiziranju usklađen sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015 i ISO 45001:2018 (certifikati br. MS 2004119.00 koji važi do 14.03.2022. i br. MS 2004219.00 koji važi do 08.04.2022. godine)
- Kontinuirane aktivnosti praćenja ugovora (sukcesivna isporuka i ažuriranja međunarodnih i evropskih standarde (ISO, IEC, IEE, DIN, EN itd.) i bosanskohercegovačkih standarda (BAS) od Instituta za standardiziranje BiH za potrebe EP BiH
- Aktivnosti uvođenja i implementiranja sustava energetskeg upravljanja prema zahtjevima ISO 50001:2018 i integriranja sa primjenjenim sustavima upravljanja (prema ISO 9001:2015 i ISO 45001:2018) prema Odluci o inoviranju strukture i funkcioniranju sustava upravljanja efikasnošću u JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Odluci o izgradnji i implementiranju sustava upravljanja energetskom efikasnošću prema zahtjevima ISO 50001:2018 i integriranju sa postojećim sustavima upravljanja u JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Planom aktivnosti na dokumentovanju i kontroli sustava energetskeg upravljanja prema ISO 5001:2018
- Priprema i provođenje internog audita prema zahtjevima ISO 90001:2015, ISO 450001:2018 i 50001:2018 u Direkciji Društva.

U oblasti IKT-a

Pored navedenih IKT projekata koji su implementirani u 2021. godini, a opisani su detaljno u poglavlju Realiziranja Plana ulaganja, u oblasti informacijsko-komunikacionih tehnologija se pružala operacijska podrška za 58 poslovnih servisa, a čiji su korisnici različite djelatnosti unutar EP BiH. Može se posebno istaći sljedeće:

- Obezbjedjivanje operacijske podrške za poslovne servise koji su definirani *Katalogom poslovnih IKT servisa*, a čiji su korisnici različite djelatnosti unutar EP BiH
- Obezbjedjivanje IKT infrastrukturne i servisne osnove za uvođenje novih servisa, a u cilju podrške uspješnom vođenju, upravljanju i održavanju elektroenergetskog sustava, te efikasnom provođenju svih poslovnih procesa i planiranju razvoja elektroenergetskog sustava
- Izgradnja IKT infrastrukture u skladu sa zakonskom regulativom i propisima Regulatorne agencije za komunikacije, te politikom sigurnosti IKT sustava
- Obezbjedjivanje integriteta informacije u IKT sustavu (jedinствен unos informacije i njena višestruka uporaba) kroz konsolidiranje tehničkog i poslovnog informacijskog sustava
- Kontinuirano poboljšavanje sustava za upravljanje servisima
- Aktivno učešće u realiziranju razvojnih i kapitalnih projekata.

U oblasti sigurnosti i zaštite

- Realizirani ugovoreni poslovi u vezi pružanja usluga fizičko-tehničke zaštite u EP BiH
- Realizirani ugovoreni poslovi na projektovanju i pružanju usluga sustava tehničke zaštite za novi objekat TS Podveležje
- Ovlaštena firma izvršila je ispitivanje aparata za početno gašenje požara, ispravnost i funkcioniranje ugrađenog sustava aktivne zaštite od požara i ispravnost i funkcionalnost hidrantske mreže, kao i ispitivanje i funkcioniranje sustava vatrodajave
- Iz oblasti zaštite od požara vršena je kontinuirana saradnja sa licima koja obavljaju ove poslove u podružnicama Društva, te pružena i određena stručna pomoć
- U toku je realiziranja usluge "Izrada studije, procjene ugroženosti i rizika, ažuriranje planova zaštite i spašavanja i zaštite od požara u JP EP BiH"
- U skladu sa obavezama iz Zakona o agencijama i unutrašnjim zaštitarskim službama u FBiH, izvršena je educiranja, testiranje fizičke sprema i gađanje vatrenim oružjem pripadnika Unutrašnje službe zaštite EP BiH u Direkciji Društva
- Kontinuirano su vršene aktivnosti na provođenju usvojenog Sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu OHSAS 18001:2007
- U skladu sa Pravilnikom o zaštiti na radu i Kolektivnim ugovorom izvršen je redoviti liječnički pregled radnika Direkcije i periodični liječnički pregledi radnika na radnim mjestima sa posebitim uslovima rada
- Realizirane su sve planirane aktivnosti na sprovođenju zakona, tehničkih smjernica i drugih propisa na svim područjima koja su povezana sa zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu, sa posebitim akcentom na praćenje broja povreda i nezgoda na radu koje su uzročno povezane sa izvršavanjem radnih obveza i prevencija za smanjenje materijalnih gubitaka zbog povreda na radu.

U oblasti rudarstva

Aktivnosti u vezi oblasti rudarstva tokom 2021, godine bile su veoma intenzivne i složene, a mogu se sažeti u sljedeće

- Urađene dubinske analize poslovanja ZD rudnika ugljena što je obuhvatalo proizvodne pokazatelje (tehničko-tehnološke parametre i organiziranje), finansijski položaj sa posebitim akcentom na dospelje neizmirene obveze, te identificiranje uzroka lošeg poslovanja većine ZD rudnika u proteklom periodu
- Podrška i aktivno učešće u realiziranju mjera na prevazilaženju teškog tehničko-tehnološkog, organiziranjskog i finansijskog stanja u ZD rudnicima ugljena
- Učešće u izradi Elaborata „Analiza i projekcije potreba za ugljem u EPBiH do 2050. godine s projekcijom dinamike obustave rudničkih kopova/pogona“
- Učešće i koordiniranje u aktivnostima formiranja novih ZD u sklopu procesa prestrukturiranja
- Priprema akata u vezi realiziranje finansijske podrške rudnicima, te neposredne aktivnosti na implementiranju Odluka Skupštine iz svibanja 2021. godine u vezi odobravanja pozajmica
- Učešće u izradi i usklađivanju akata ZD rudnika kojim bi se unaprijedilo njihovo poslovanje
- Analize organizacionih rješenja i IT infrastrukture
- Podrška u realiziranju odluka o dokapitaliziranju ZD rudnika (detaljnije o ovom u poglavlju Realiziranja plana ulaganja)

Mjere na prevazilaženju teškog tehničko-tehnološkog, organiziranjskog i financijskog stanja u ZD-RU se poduzimane u više osnovna pravaca:

- realiziranja programa prestrukturiranja ZD rudnika ugljena,
- intenziviranje investicionih ulaganjima putem odluka o dokapitaliziranju,
- financijska podrška davanjem pozajmica kojima se reprogramiraju postojeće obveze ZD rudnika RU prema Elektroprivredi BiH i stvaraju preduslovi za rješavanje viška neproizvodnih radnika u ZD rudnicima
- ostale aktivnosti EP BiH ZD rudnika ugljena na unaprjeđenju poslovanja ZD rudnika

O realiziranju mjera iz ove oblasti u više navrata su rađene informacije prema organima Društva i resornom Ministarstvu.

Aktivnosti Službe za ostala ovisna i povezana društva i imovinu

- Stalno praćenje predmeta prometovanja neelektroprivrednom imovinom po pitanju zakupa, prodaje ili kupovine
- Aktivnosti u vezi dodjele stanova EP BiH u skladu sa Pravilnikom o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova
- Kontinuirane aktivnosti sa Agencijom za privatiziranje na reguliranju statusa i povratu imovine u R Hrvatskoj koja je upisana u Centralni registar pasivnog podbilanca
- Kontinuirano učešće u davanju mišljenja u vezi donesenih propisa koji se odnose na raspolaganje imovinom u R Hrvatskoj u vlasništvu Društva
- Izrada projektnog zadatka za izradu Idejnog i Glavnog projekta poslovnog objekta PJD Ključ sa pomoćnim objektima i nastavak aktivnosti na praćenju realiziranja Idejnog i Glavnog projekta objekta PJD Ključ; urađen je Glavni projekat i u toku je postupak dobivanja građevinske dozvole
- izvršen uvid u stanje Objekta – odmarališta u Sutivanu, otok Brač, Republika Hrvatska, u korist SEER-a, Sindikalna organiziranja „TE Tuzla“, u svrhu izrade specifikacije potrebitih ulaganja za nabavu opreme, inventara i ostalog materijala na period od 5 (pet) godina
- Pokrenut novi postupak pred nadležnim organima Općine Novo Sarajevo odnosno podnesen je Zahtjev za postavljanje reklame (firme) na objektu – fasadi PTZ JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo u svrhu dobivanja suglasnosti za izvođenje radova
- Kontinuirano praćenje i izvještavanje o realiziranju aktivnosti ovisnih društava (Eldis Tehnika d.o.o. Sarajevo, Hotel „ELBIH“ d.d. Makarska, TTU energetik d.o.o. Tuzla, Iskraemeco d.o.o. Sarajevo i ETI Sarajevo d.o.o. Sarajevo), putem planova poslovanja i godišnjih izvješća o poslovanju; kvartalno izvještavanje o poslovanju ovisnih i povezanih društava
- Učešće u aktivnostima na osnivanju ovisnog društva GEOLP d.o.o. Kakanj – izrada opštih akata.

Realiziranja okolinske politike i planova zaštite okoline

TE Tuzla:

- Nastavljene započete aktivnosti u postupku dobijanja Okolinske dozvole za odsumporavanje dimnih plinova Bloka 5 i Bloka 6
- Nastavljene započete aktivnosti u postupku dobijanja Okolinske dozvole za zatvaranje odlagalište produkata procesa Plane i Divkovići
- Provedene aktivnosti ishodovanja uporabite dozvole za odlagalište produkata procesa Jezero i zatvoreni sustav povratnih tehnoloških voda u TE
- Kontinuirano održavanje mjernih uređaja sustava za monitoring emisije zagađujućih materija u zrak na dimnjacima blokova 3, 4, 5 i 6
- Provedene aktivnosti na realiziranju Plana aktivnosti od 17.10.2016. po uslovima iz Obnovljene okolinske dozvole od 30.06.2016. sa rokom važenja do 13.07.2021. godine; u zakonskom roku dostavljena dokumentacija FMOIT za ishodovanje okolinske dozvole za TE Tuzla.
- Realizirane aktivnosti po uslovima iz Vodne dozvole br. UP-I/25-3-40-432-04/17 od 06.09.2017. godine sa rokom važenja do 06.09.2022. godine
- Nakon izbora konzultanta nastavljene aktivnosti za pripremu dokumentacije i izgradnju postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 6

- Zbrinjavanje opasnog otpada; mjerenje ambijentalne buke i radioaktivnosti
- Nastavljena kontinuirana uporaba zatvorenog ciklusa povratnih otpadnih voda sa odlagalište produkata procesa Jezero
- Proveden nadzorni audit integriranog sustava poslovnog upravljanja kvalitetom i okolinom prema zahtjevima standarda ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015
- Mjerenje EBS-a
- Mjerenje sadržaja lebdećih čestica (PM10) u vazduhu na udaljenosti od maksimum 20 m od rubova deponije „Divkovići“ i deponije „Jezero“ prema naseljenim mjestima (nije izvršeno zbog odustajanja od zaključivanja ugovora najbolje rangiranog ponuđača, dva puta).

TE Kakanj:

- Zbrinjavanje opasnog otpada od strane ovlaštenog operatora
- Mjerenje emisije buke
- Monitoring teških metala u tlu te Monitoring radioaktivnosti
- Saniranja kolektora Slapničkog potoka
- Nabava dijelova za održavanje ekološkog monitoringa
- Popravka analizatora dimnih plinova sa nabavom dijelova
- Periodično i kontinuirano mjerenje kvaliteta ispuštenih voda
- Educiranja iz oblasti zaštite okoliša
- Odvoz otpadnog materijala iz kruga TE
- Čišćenje, odvoz, odlaganje i zbrinjavanje mulja s postrojenja HPV-a
- Monitoring za kontinuirano mjerenje količine zahvaćene vode i kvaliteta voda koje se iz TE Kakanj ispuštaju u rijeku Bosnu i njihov utjecaj na kvalitet rijeke Bosne
- Nabava opreme za okolinske incidente
- Čišćenje separatora zauljenih i oborinskih voda.

HE na Neretvi:

- Proveden je Nadzorni audit ISU u podružnici sredinom decembra 2021. godine po zahtjevima standarda ISO 9001:2015; ISO 14001:2015 od strane predstavnika ovlaštenog certifikacijskog tijela „ICS – Institut za certificiranje sustava ICS“ d.o.o. Sarajevo
- Izvršeno ispitivanje kemijskih, fizikalnih i bioloških svojstava otpadnih voda (monitoring otpadnih voda), dva puta godišnje prema okolinskim dozvolama pogona HE Jablanica, HE Grabovica i HE Salakovac
- Izvršeno ispitivanje emisije zagađujućih materija u zrak iz kotlovnice
- Izvršena nabava materijala za apsorpciju (upijajuće maramice za ulje i absorbenti)
- Sukcesivno se zbrinjava opasni otpad od strane ovlaštenog operatora „Kemeko-BH“ Lukavac
- Kontinuirano se vrši zbrinjavanje plutajućeg otpada sa akumulacija HE Jablanica, HE Grabovica i HE Salakovac
- Izvršena nabava alohtonih vrsta riblje mlađi/ribe za poribljavanje sliva rijeke Neretve za 2021. godinu (jezerska pastrva, kalifornijska pastrva, šaran), a nije izvršena nabava jezerske zlatovčice i jegulje (nije bilo ponuđača) kao i nabava autohtonih vrsta riblje mlađi/ribe (potočne pastrve, glavatice i mekousne pastrve)
- Potpisani Sporazumi sa udruženjima sportskih ribolovaca U.G. „OSR Konjic“ Konjic, USR „Glavatica“ Jablanica i SRTD „Ramske vode“ Prozor-Rama o izmirenju zaostalih obveza iz člana 35. Zakona o slatkovodnom ribarstvu za 2019. i 2020. godinu.

ED Bihać:

- Nastavljene su započete aktivnosti na izgradnji skladišta za privremeno odlaganje otpada u Bosanskom Petrovcu. nakon pribavljenog Glavnog projekta,
- Kontinuirano se vrši ugovaranje prodaje sekundarnih sirovina i otpadnih materijala, kao i zbrinjavanje opasnog otpada i predaja istog ovlaštenim operaterima;
- Izvršena je nabava sredstava za zaštitu okoline (absorbensi), za potrebe Djelatnosti proizvodnja EE
- Realizirane su aktivnosti i mjere zaštite vode i okoline naložene važećim okolinskim i vodnim dozvolama
- U skladu sa zaključenim Sporazumima izvršeno je poribljavanje rijeka Une i Krušnice

- Izrađeni su projektni zadaci saniranju i izgradnje uljnih jama na TS 35/10 kV. U toku je postupak nabave usluge izrade projektne dokumentacije.

ED Mostar:

- Dobivena uporabita dozvola za skladište za privremeno odlaganje otpadovine u Opinama za ED Mostar;
- Nabavljene kante i kontejner za potrebe podružnice.

ED Sarajevo:

- Skladište za privremeno skladištenje otpada Azići u funkciji (kontinuirano izvještavanje o ispunjenju uslova iz dozvole za upravljanje otpadom);
- Završena rekonstrukcija skladišta za privremeno skladištenje otpada u PJD Goražde; u narednom periodu biće pokrenute aktivnosti na dobijanju uporabite dozvole i stavljanju skladišta u funkciju;
- Kontinuirano ugovaranje usluga zbrinjavanja opasnog otpada i prodaja otpada
- Kontinuirana nabava sredstava za zaštitu okoliša (absorbensi); u 2021. godini Podružnica je realizirala centraliziranu nabavu
- Kontinuirano godišnje poribljavanje rijeke Osanica u Goraždu
- Kontinuirano predavanje odbačene električne i elektronske opreme operateru sustava upravljanja otpadom električnom i elektronskom opremom na preradu i zbrinjavanje; u 2021. godini predaja izvršena u tri navrata.
- U 2021. godini počela je implementiranje UNDP projekta „Okolinski prihvatljivo upravljanje postojećim organskim zagađujućim materijama (POPs) u industrijskom i sektoru upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini“; podružnica će u okviru ovog projekta (uz financiranje Vlada Švedske), zbrinuti demontirane kondenzatore za koje postoji sumnja da su punjeni PCB-om
- Mjerenje protoka na rijeci Osanica u trajanju od petnaest (15) mjeseci. Mjerenje se vrši u skladu sa ugovorom za izradu Elaborata za određivanje ekološki prihvatljivog protoka (EPP) na rijeci Osanici u svrhu dobivanja nove vodne dozvole za mHE Osanica.

ED Tuzla:

- Kontinuirano se ugovara usluga zbrinjavanja opasnog otpada i prodaje sekundarnih sirovina i otpadnih materijala, te se otpad predaje ovlaštenim operaterima
- Izvršeno je ispitivanje kvaliteta vode na izlazu iz dva separatora u poslovnom krugu na lokaciji Mitra T. Uče do br. 5, Tuzla
- Izvršeno je poribljavanje hidroakumulacije „Sniježnica“
- Prema potrebi se nabavljaju neophodni kontejneri/kante za selektivno prikupljanje i odlaganje otpada, u 2021. godini nabavljen dodatni kontejner za prikupljanje otpadnih tonera
- Izvršen prvi nadzorni audit po zahtjevima standarda ISO 9001:2015; i ISO 14001:2015, 14.6.2021. godine
- Objavljen je tender za saniranje klizišta na bokovima brane „Sniježnica“, ali nije realizirano sklapanje ugovora, financijska sredstva se prenose u narednu 2022. godinu.

ED Zenica:

- Pripremljena i dostavljena dokumentacija (ažurirana od 07.09.2021. godine) za Javni oglas za prikupljanje ponuda za prodaju sekundarnih sirovina i otpadnih materija prikupljenih u, podružnici ED Zenica
- Predat je elektronski otpad operatoru sustava za prikupljanje električnog i elektronskog otpada (C.I.B.O.S. d.o.o. Sarajevo Podružnica Zenica), uz izdavanje Pratećeg lista za električni i elektronski otpad
- Prisustvo seminaru „Zaštita okoliša i upravljanje otpadom“ (novi Zakon o zaštiti okoliša, Pravilnici i Uredbe) u organiziranju Ceteor d.o.o. Sarajevo.

3. PRIKAZ PRIMJENJENIH PRAVILA KORPORACIJSKOG UPRAVLJANJA

Društvo je u 2021. godini pratilo i u bitnom dijelu primjenilo sve preporuke utvrđene Kodeksom korporacijskog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, broj SD-7863/12-25/3 od 20.04.2012. godine. U Kodeksu korporacijskog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo uvažene su specifičnosti koje proizilaze iz činjenice da je Društvo javno poduzeće, na koje se primjenjuje i Zakon o javnim poduzećima u Federaciji BiH.

U 2021. godini su blagovremeno izvršavane sve obveze koje se odnose na objavu informacija predviđenih Kodeksom korporacijskog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Pravilnikom o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira (Službene novine F BiH broj 35/13). U toku je izrada dodatnih procedura i uspostava mehanizama u postupanju sa povlaštenim informacijama (tačka 2.5. Kodeksa korporacijskog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo).

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo je dioničko društvo. Prema listi dioničara, koju je Društvo pribavilo od Registra vrijednosnih papira za potrebe održavanja Sedamdesetiprve (vanredne) Skupštine JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Društvo je na dan 30.11.2021. godine imalo ukupno 2556 dioničara (31.506.541 dionica).

Na taj dan prvih deset dioničara su:

Tabela 3.1

Redni broj	Dioničar	Broj dionica	Udio (%)
1.	Federacija Bosne i Hercegovine	28.472.181	90,3691
2.	Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina	413.437	1.3122
3.	ZIF CROBIH FOND d.d. Mostar	272.468	0,8648
4.	ZIF HERBOS FOND d.d. Mostar	230.895	0,7328
5.	ZIF „PROF-PLUS“ d.d. Sarajevo	206.577	0,6557
6.	ZIF „prevent INVEST „ d.d. Sarajevo	204.113	0,6478
7.	ZIF „BONUS“ d.d. Sarajevo	180.904	0,5742
8.	OAIF „VIB FOND“ a.d. Banja Luka	149.950	0,4759
9.	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	87.750	0,2785
10.	ZIF „FORTUNA FOND“ d.d.	74.929	0,2378

Društvo je u 2021. godini sazvalo ukupno četiri (4) sjednice Skupštine Društva, i to: Šezdesetosma (vanredna) Skupština koja je održana 11.02.2021. godine; Šezdesetdeveta (vanredna) koja je održana dana 25.05. 2021.g, Sedamdeseta (redovita) Skupštinu koja je održana 30.07.2021. godine te Sedamdesetprva (vanredna) je održana 30.12.2021. godine.

Obavještenja o sazivanju, su objavljena u dnevnim novinama i *web* stranici Društva. Materijali za Skupštinu Društva su objavljeni na *web* stranici Društva, kao i donesene odluke na održanim Skupštinama.

Na Šezdeset i osmoj (vanrednoj) Skupštini Društva održanoj dana 11.02.2021. godine, zaključno sa 10.02.2021. godine su razriješeni, radi isteka perioda na koji su imenovani, sljedeći članovi Nadzornog odbora imenovani ispred državnog kapitala:

- dr.sci. Izet Žigić - predsjednik
- Selvedin Subašić – član
- dr.sci Safet Isi – član
- dr.sci. Milenko Obad - član
- dr.sci. Izudin Džafić - član
- dr.sci Ramiz Kikanović - član

Također, na Šezdesetosmoj (vanrednoj) Skupštini Društva održanoj dana 11.02.2021. godine, ispred državnog kapitala su imenovani sljedeći članovi Nadzornog odbora:

- dr.sci. Izet Žigić - predsjednik
- dr.sci Admir Softić - član
- dr.sci. Safet Isi – član
- dr.sci. Milenko Obad - član
- Muhidin Zametica - član

- Selvedin Subašić - član
na period do 27.08.2023. godine.

Sedmi član Nadzornog odbora je mr.sci. Hasen Mašović, koji je imenovan ispred grupe dioničara sa preko 5% dionica s pravom glasa, na Pedeset i osmoj Skupštini Društva održanoj 27.08.2019. godine, na period od četiri (4) godine.

Niti jedan član Nadzornog odbora nije dioničar JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i nema u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo.

Nadzorni odbor nadzire poslovanje Društva i radi na osnovu Zakona o privrednim društvima, Zakona o javnim poduzećima, Statuta Društva i Poslovnika o radu Nadzornog odbora.

U toku 2021. godine održano je 34 sjednice Nadzornog odbora i to: 20 redovih, 13 vanrednih sjednica i 1 tematska sjednica. Bliži opis aktivnosti Nadzornog odbora u 2021. godini će biti sadržan u Izvješće o radu Nadzornog odbora za 2021. godinu.

Odbor za reviziju se sastoji od 3 člana. Na Šezdesetiosmoj Skupština Društva, održanoj dana 11.02.2021. godine prihvaćene su odluke i razriješena su dva člana Odbora za reviziju:

- dr.sci. Mirza Jahić, dipl.ecc. - član
- Fikreta Bešović, dipl.ecc. - član

Na istoj Skupštini Društva je donesena Odluka o izboru i imenovanju dva člana Odbora za reviziju i to:

- Mustafa Šakić, dipl.ecc
- Ismeta Jakupović-Divković, dipl.ecc

na period počev od 12.02.2021. godine do isteka mandata Odbora za reviziju imenovanog 28.05.2020. godine na period od četiri godine od dana imenovanja.

Odbor za reviziju djeluje u sastavu:

- mr.sci Almira Zulić, dipl.ecc,
- Mustafa Šakić, dipl.ecc
- Ismeta Jakupović-Divković, dipl.ecc

Članovi Odbora za reviziju nemaju u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo.

Odbor za reviziju obavlja poslove u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim poduzećima, Statutom Društva, Poslovníkom o radu Odbora za reviziju i drugim aktima Društva. Bliži opis aktivnosti Odbora za reviziju u 2021. godini je u Izvješću o radu Odbora za reviziju za 2021. godinu.

Uprava Društva se sastoji od sedam članova koje je Nadzorni odbor Društva imenovao na mandatni period od četiri godine, počev od 13.04.2020. godine, i djeluje u sastavu:

- Admir Andelija - Generalni direktor,
- mr.sci. Samir Selimović, Izvršni direktor za proizvodnju,
- mr.sci. Elvir Lojić, Izvršni direktor za distribuciju
- Zlatan Planinčić, Izvršni direktor za opskrba i trgovinu,
- Muhamed Kozadra, Izvršni direktor za ekonomske poslove (od 13.04. do 10.08.2020. godine kao vršilac dužnosti izvršnog direktora, a od 11.08.2020. godine kao izvršni direktor)
- Ružica Burić – Izvršna direktorica za pravne poslove i ljudske resurse,
- dr.sci. Senad Salkić - Izvršni direktor za kapitalne investicije.

Od članova Uprave Društva dr.sci. Senad Salkić, Izvršni direktor za kapitalne investicije je dioničar Društva sa 29 dionica, što čini 0,0001% od ukupnog broja dionica.

Članovi Uprave Društva nemaju u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima Javnom poduzeću Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

4. REALIZIRANJA ELEKTROENERGETSKE BILANCE

Rad elektroenergetskog sustava EP BiH u 2021. godini karakterišu:

- Ukupna proizvodnja električne energije veća za 1,9% od bilancirane po EEB-u, a za 7,0% veća od proizvodnje u 2020. godini
- Ukupno ostvareni prirodni dotoci vode veći od bilanciranih za 622,5 GWh ili za 31,5%, a za 1.034,4 GWh ili 66,1% veći od ostvarenih dotoka u 2020. godini
- Ukupne nabave ugljena manje od bilanciranih količina za 6,7%, a za 8,2% manje od nabavi u 2020. godini
- Ukupna potrošnja električne energije veća od bilancirane za 148,3 GWh ili za 2,8%, a za 183,9 GWh ili 3,5% veća od ukupno ostvarene potrošnje u 2020. godini
- Tržišna prodaja električne energije (uključujući prodaju gubitaka prenosa, a isključujući kupoprodaju (gdje po EEB-u nije ni planirana količina) veća je od bilancirane odnosno ostvarene tržišne prodaje iz 2020. godine.

Sa aspekta količina i dinamike, isporuke električne energije u 2021. godini su:

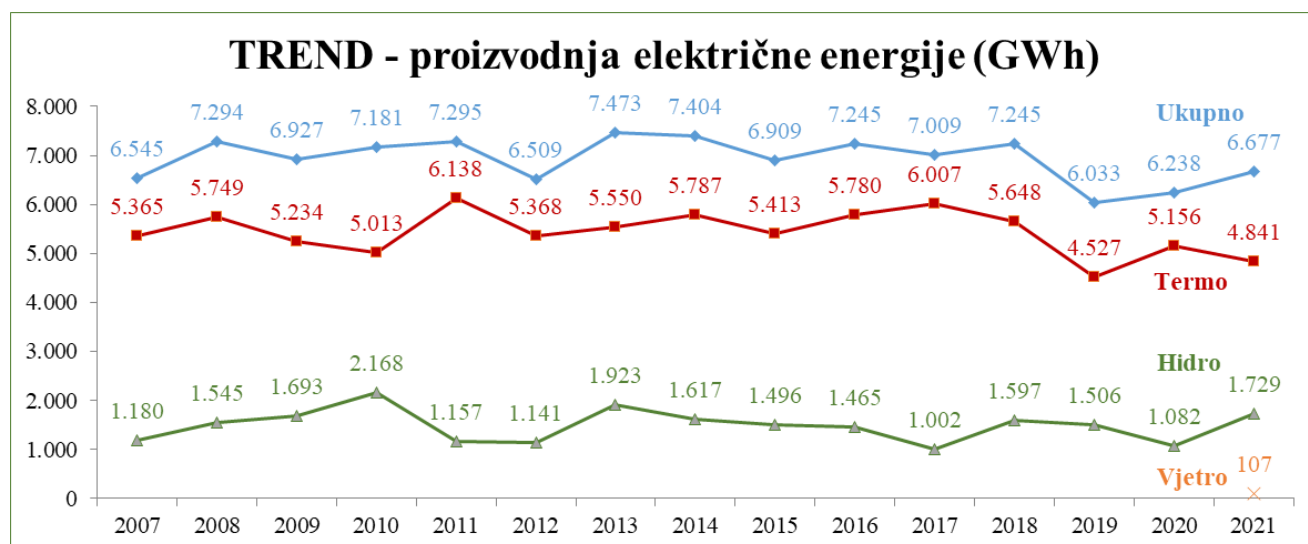
- U potpunosti zadovoljene sve potrebe krajnjih kupaca koje opskrbljuje EP BiH u količini od 5.004,3 GWh
- Realizirane ugovorene obveze za prodaju električne energije u količini od 1.872,8 GWh
- Realizirana ukupna prodaja električne energije vezane trgovine u količini od 150,9 GWh
- Realizirana ukupna prodaja po osnovu pokrivanja prenosnih gubitaka u količini od 109,8 GWh
- Realizirana prodaja po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji u količini od 166,6 GWh
- Realizirana prodaja električne energije po osnovu ostvarenog debalansa i reguliranje u količini 47,9 GWh.

Ostvarena je ukupna proizvodnja električne energije u količini od 6.677,1 GWh, što je za 123,8 GWh ili 1,9% više od bilancirane proizvodnje, a za 439,2 GWh ili za 7,0% više od ostvarene proizvodnje u 2020. godini.

Tabela 4.1

Proizvodnja (GWh)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
HE	1.617	1.496	1.465	1.002	1.597	1.506	1.082	1.729
TE	5.787	5.413	5.780	6.007	5.648	4.527	5.156	4.841
VE								107
Ukupno	7.404	6.909	7.245	7.009	7.245	6.034	6.238	6.677

Graf 4.1

Hidroelektrane (Jablanica, Grabovica, Salakovac i male hidroelektrane u vlasništvu EP BiH) su proizvele 1.729,1 GWh, što je za 300,5 GWh ili za 21,0% više od bilancairane, te za 647,0 GWh ili za 59,8% više od ostvarene proizvodnje u 2020. godini.

Hidroelektrane na Neretvi (Jablanica, Grabovica, Salakovac) su proizvele 1.665,5 GWh, što je za 313,3 GWh ili 23,2% više od bilancairane, a za 641,4 GWh ili za 62,6% više od ostvarene proizvodnje u 2020. godini. *Male hidroelektrane u vlasništvu EP BiH*, uključujući i udio proizvodnje male HE Bogatići, proizvele su 63,6 GWh, što je za 16,7% manje od bilancairane proizvodnje, a za 9,6% više od proizvodnje ostvarene u 2020. godini.

Proizvodnja hidroelektrana u 2021. godini ostvarena je u uslovima relativno povoljnih hidroloških prilika. U dva perioda tokom mjeseca siječnja prirodni dotok vode na profilu HE Jablanica po svom intenzitetu je prelazio instalirane vrijednosti dotoka, te je na ovoj hidroelektrani ostvaren preljev vode u ukupnom energetsom ekvivalentu od 14,6 GWh. Isto se desilo i u dva perioda u mjesecu veljači kada je na ovoj hidroelektrani ostvaren preljev vode u ukupnom energetsom ekvivalentu od 51,4 GWh. Također je i u mjesecu decembru ostvareni prirodni dotok vode na HE Jablanica po svom intenzitetu prelazio instalirane vrijednosti dotoka pri čemu je na HE Jablanica ostvaren preljev vode u energetsom ekvivalentu od 27,5 GWh. Ukupno prelivena količina vode na HE Jablanica u 2021. godini odgovara ukupnom energetsom ekvivalentu od 93,5 GWh. Iz navedenog razloga je u mjesecu veljači i prosincu ostvaren preljev vode na HE Grabovica, pri čemu ukupno prelivena količina vode odgovara energetsom ekvivalentu od 4,5 GWh i 0,5 GWh respektivno, pa ukupno prelivena količina vode na ovoj elektrani na godišnjem nivou odgovara energetsom ekvivalentu od 5,0 GWh. Na HE Salakovac u toku 2021. godine ostvaren je preljev vode samo tokom mjeseca veljače, i to u identičnom vremenskom periodu kao i kod HE Grabovica, a ukupno prelivena količina vode odgovara energetsom ekvivalentu od 4,5 GWh.

Ukupno prelivena količina vode na sve tri hidroelektrane u 2021. godini odgovara energetsom ekvivalentu od 103,0 GWh i ostvarena je tokom mjeseci siječnja, veljače, odnosno prosinca.

U decembru mjesecu 2020. godine i u prva dva mjeseca 2021. godine ostvareni prirodni dotoci vode bili su veći od bilancairanih da bi nakon toga, izuzimajući mjesec svibanj, u periodima ožujak – travanj, odnosno lipanj – listopad ostvareni prirodni dotoci bili manji od bilancairanih pri čemu je bitno napomenuti da su u mjesecu rujnu prirodni dotoci ostvareni sa svega 48,2% bilanciranih, pa se može zaključiti da su u pomenutim periodima vladale nepovoljne, sušne, hidrološke prilike. Nakon sušnog perioda godine posljednja dva mjeseca karakterišu povoljne hidrološke prilike kada su prirodni dotoci ostvareni sa 78,6%, odnosno 99,7% više od bilanciranih. Kao posljedica stanja na kraju 2020. godine i prethodno navedenih činjenica o količinama i dinamici promjene prirodnih dotoka tokom 2021. godine, energetska stanja akumulacije HE Jablanica bilo je iznad bilanciranog od početka godine do posljednje trećine mjeseca ožujaka, te također relativno kraći period krajem mjeseca studenog i tokom mjeseca prosinca, da bi tokom preostalog perioda godine stanje akumulacije HE Jablanica bilo niže ili na nivou bilanciranog.

I pored nepovoljnih hidroloških prilika tokom većeg dijela godine a kao posljedica toga i činjenice da su tokom većeg dijela godine zalihe energije u akumulacijama HE Rama i HE Jablanica bile manje od bilanciranog stanja, povoljne hidrološke prilike u mjesecima studeni i prosinac, odnosno ostvareni prirodni dotoci veći od bilancairanih, omogućili su da na kraju 2021. godine zalihe energije u akumulacijama HE Rama i HE Jablanica, ukupno promatrajući, budu veće od bilancairanih pri čemu su ukupne zalihe energije ostvarene u količini od 402,8 GWh, što je za 62,5 GWh više u odnosu na bilancairane. Zalihe energije u akumulaciji HE Jablanica bile su veće od bilancairanih za 23,1 GWh, dok je kod HE Rama energetska stanja bilo veće od bilanciranog za 39,4 GWh.

Termoelektrane Tuzla i Kakanj ostvarile su proizvodnju od 4.840,8 GWh, što je za 183,9 GWh ili za 3,7% manje od bilancairane, a za 315,0 GWh ili 6,1% manje u odnosu na proizvodnju TE u 2020. godini. Kod TE Tuzla proizvodnja je realizirana ispod bilancairane uz procenat ostvarenja od 95,4%, dok je kod TE Kakanj taj procenat iznosio 97,8%. Ukupnu elektroenergetsku situaciju tokom 2021. godine su uvjetovale ukupne nabave ugljena, cijena električne energije na tržištu, kao i hidrološke prilike.

Tabela 4.2

Proizvodnja (%)	2021.	Bilanca 2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
Hidroelektrane	25,9	21,8	17,3	25,0	22,0	14,3	20,2	21,7	21,8
Termoelektrane	72,5	76,7	82,7	75,0	78,0	85,7	79,8	78,3	78,2
Vjetroelektrane	1,6	1,5							

Od ukupne proizvodnje za 2021. godinu, 72,5% odnosi se na proizvodnju termoelektrana, 25,9% na proizvodnju hidroelektrana, dok se 1,6% odnosi na proizvodnju vjetroelektrana koje pored dva tradicionalna izvora od ove godine i one učestvuju u miks proizvodnje električne energije. Ovo predstavlja povoljniji hidro termo odnos u poređenju sa Bilancaom i nekoliko prethodnih godina, gdje su i vjetroelektrane doprinijele još povoljnijem odnosu.

Ukupna potrošnja električne energije obuhvata bruto distribucijsku potrošnju (bez neto potrošnje drugih opskrbljivača) i potrošnju direktnih potrošača. U 2021. godini, ukupna potrošnja električne energije ostvarena je u količini od 5.379,9 GWh, što je za 148,3 GWh ili 2,8% više od bilancairane, a za 183,9 GWh ili za 3,5% više od potrošnje u 2020. godini.

Ukupna potrošnja obuhvata:

- bruto distribucijsku potrošnju (bez neto potrošnje drugih opskrbljivača) ostvarenu u količini 4.861,7 GWh
- potrošnja direktnih potrošača (krajnji kupci na 110 kV naponu) 549,9 GWh (više od bilancairane za 0,3%).

Ukupnu bruto distribucijsku potrošnju čine neto distribucijska potrošnja kupaca EP BiH od 4.454,3 GWh, neto distribucijska potrošnja kupaca drugih opskrbljivača u količini od 31,7 GWh, te distribucijski gubici u količini od 375,6 GWh. Procenat distribucijskih gubitaka u odnosu na bruto distribucijsku potrošnju je 7,73% što je bolje od bilancairanog procenta (7,78%), Kod ED Tuzla i ED Bihać procenat distribucijskih gubitaka je bio ispod bilancairanog, dok je u ostalim distribucijskim podružnicama bio iznad. Najmanje procentualne gubitke u odnosu na bruto distribucijsku potrošnju imala je ED Tuzla 6,94%, dok su najveći ostvareni gubici kod ED Bihać 8,93% i ED Mostar 8,83%, zbog nepovoljne konfiguriranja distribucijske mreže i većeg učešća potrošnje na niskom naponu u odnosu na ostale distribucije.

U 2021. godini je iz elektroenergetskog sustava EP BiH isporučeno u saldu 1.297,2 GWh, (prodaja i isporuka 2.479,3 GWh, kupovina i prijem 1.182,2 GWh).

Ukupna količina tržišne prodaje iznosila je 2.348,0 GWh što je za 130,2 GWh ili 5,9% više od bilancairanog po EEB-u, a za 28,4 GWh ili 1,2% manje u odnosu na 2020. godinu.

Od ukupne tržišne prodaje djelatnosti trgovine:

- 1.872,8 GWh se odnosi na ugovorene obveze
- 150,9 GWh se odnosi na prodaju za vezanu trgovinu
- 166,6 GWh se odnosi na ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji (UPTS) sa EP HZ HB i ERS
- 47,9 GWh je količina prodaje –isporuke po osnovu ostvarenog debalansa i reguliranja
- 109,8 GWh je količina prodaje za pokrivanje prenosnih gubitaka.

U 2021. godini kupljena je količina električne energije od 1.165,7 GWh od čega:

- 150,9 GWh se odnosi na vezanu trgovinu
- 348,6 GWh se odnosi na havarijsku kratkoročnu kupovinu
- 162,7 GWh se odnosi na ugovore o poslovno tehničkoj saradnji (UPTS)
- 427,5 GWh iznosi kupovina od neovisnih proizvođača (industrijske TE i obnovljivi izvori)
- 76,0 GWh po osnovu ostvarenog debalansa i reguliranja.

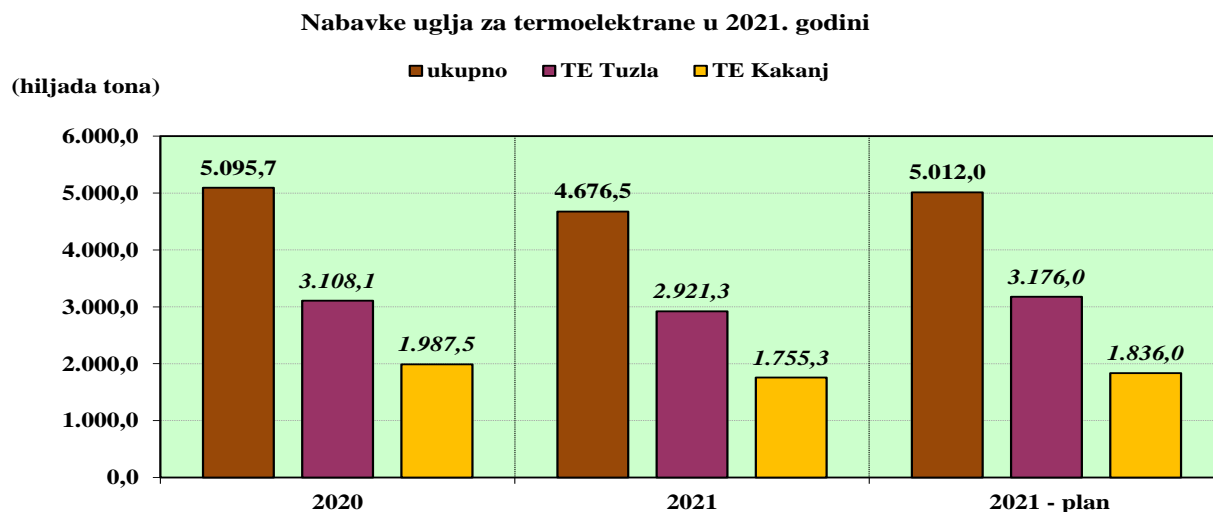
Osim električne energije ostvarena je i proizvodnja sporednih proizvoda u termoelektranama i to:

- toplinska energija i tehnološka para, ukupno 125,8 GWh u TE Tuzla
- toplinska energija 23,9 GWh u TE Kakanj.

Ukupne nabave ugljena za potrebe rada termoelektrana u 2021. godini iznosile su 4.676,5 hilj. tona što je manje od bilanciranih količina za 335,5 hilj. tona ili 6,7%. U odnosu na 2020. godinu, ukupno nabavljene količine ugljena bile su manje za 419,1 hilj. tona ili za 8,2%.

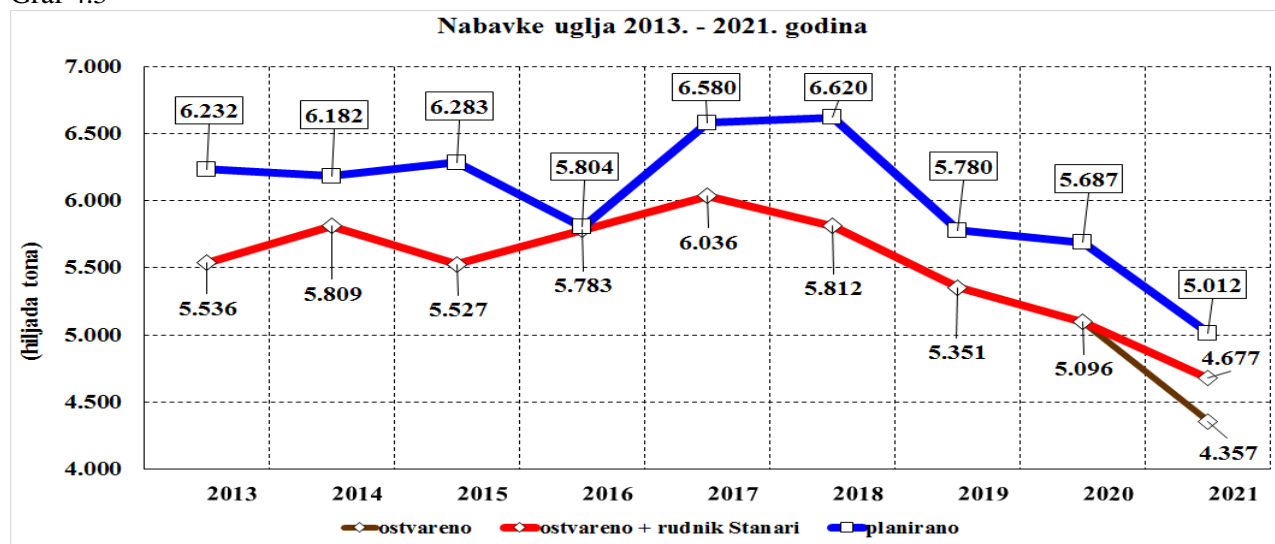
Promatrajući nabavu ugljena po termoelektranama, TE Tuzla je ostvarila manju nabavu od bilancirane za 254,7 hilj. tona ili za 8,0%, dok su u TE Kakanj ostvarene nabave ugljena bile manje od bilanciranih za 80,7 hilj. tona ili za 4,4%.

Graf 4.2

Donjim dijagramom je radi ilustriranja dat prikaz godišnjih nabavi ugljena u periodu od 2013. do 2021. godine, iz kojeg je evidentno da su od 2013. godine prisutni podbačaji u isporukama ugljena od strane rudnika u odnosu na plan iz elektronergetskog bilanca, kao i da je najveći podbačaj ostvaren u 2018. godini.

Graf 4.3

Ukupno ostvarene zalihe na depovima termoelektrana na kraju 2021. godine iznosile su 119,3 hilj. tona, što je za 307,8 hilj. tona manje od bilanciranih.

Toplinska vrijednost utrošenog ugljena iznosila je ukupno 11.822 kJ/kg, što je za 682 kJ/kg ili za 5,5% lošije od bilancirane. Kod TE Tuzla toplinska vrijednost utrošenog ugljena je iznosila 11.610 kJ/kg i bila je lošijeg kvaliteta od bilancirane za 319 kJ/kg, dok je u TE Kakanj toplinska vrijednost utrošenog ugljena iznosila 12.155 kJ/kg što je za 1.343 kJ/kg bila lošijeg kvaliteta od bilancirane. U odnosu na 2020. godinu, utrošeni ugljen bio je lošijeg kvaliteta za 300 kJ/kg ili 2,5%.

REALIZIRANJA ELEKTROENERGETSKOG BILANCA ZA 2021. GODINU (sažetak)

Tabela 4.3

ELEMENTI BILANCA	Ostvarenje	Bilanca	Ostvarenje	u odnosu na	u odnosu na
	2021. GWh	2021. GWh	2020. GWh	Bilanca 2021. promjena %	2020. promjena %
1. PROIZVODNJA	6.677,1	6.553,3	6.237,9	1,9	7,0
Hidroelektrane	1.729,1	1.428,6	1.082,1	21,0	59,8
- HE na Neretvi	1.665,5	1.352,2	1.024,1	23,2	62,6
- male HE	63,6	76,4	58,0	-16,8	9,6
Termoelektrane	4.840,8	5.024,8	5.155,8	-3,7	-6,1
- TE Tuzla	2.862,9	3.001,5	3.124,2	-4,6	-8,4
- TE Kakanj	1.977,9	2.023,3	2.031,6	-2,2	-2,6
Vjetroelektrane	107,2	100,0	-	7,2	-
2. PRIJEM - kupovina i korekcija	1.182,2	1.072,4	1.403,3	10,2	-15,8
3. UKUPNO RASPOLOŽIVO (1+2)	7.859,1	7.625,8	7.641,2	3,1	2,9
4. POTROŠNJA	5.379,9	5.231,6	5.196,0	2,8	3,5
Bruto distribucijska potrošnja	4.861,7	4.834,6	4.677,6	0,6	3,9
Direktni potrošači	549,9	547,6	560,6	0,4	-1,9
5. ISPORUKA - prodaja i korekcija	2.479,3	2.394,1	2.445,2	3,6	1,4
6. UKUPNE POTREBE (4+5)	7.859,1	7.625,7	7.641,2	1,8	0,7

5. REALIZIRANJA FINACIJSKOG PLANA

Tabela 5.1.

UKUPNI PRIHODI u hiljadama KM	2021.	plan 2021.	2020.	index 21/pl	index 21/20
	1	2	3	4	5
1. Prihodi od prod.elektične energije i pomoćnih usluga	1.052.426	1.032.914	997.246	101,9	105,5
- prihod od prodaje krajnjim kupcima EP BiH	739.385	733.962	726.786	100,7	101,7
- kupci na 110 kV	61.328	61.650	68.059	99,5	90,1
- kupci na 35 kV *	35.797	35.972	36.262	99,5	98,7
- kupci na 10 kV *	128.629	126.271	126.759	101,9	101,5
- kupci na 0,4 kV domaćinstva	322.641	318.791	318.423	101,2	101,3
- kupci na 0,4 kV * ostala potrošnja	174.596	175.355	161.855	99,6	107,9
- kupci na 0,4 kV javna rasvjeta	15.978	15.487	15.025	103,2	106,3
- neovlaštena potrošnja (svi naponi)	417	436	403	95,7	103,4
- dugoročna i kratkor. prodaja u /van BiH	234.415	218.916	186.117	107,1	126,0
- prihod po osnovu UPTS-a (energija+ mrežarina)	17.938	17.648	16.696	101,6	107,4
- prihod po osnovu kupoprodaje (vezana trgov.)	29.567	29.707	52.005	99,5	56,9
- prihod od prodaje iz obnovljivih izvora	13.152	14.007	6.739	93,9	195,2
- prihod od pom. usl. uključ. i el.energ. u vezi PU	17.969	18.673	8.903	96,2	201,8
2. Prihod od prod.tehn.pare i topl. energije	15.527	15.483	14.522	100,3	106,9
-prihod od tehnološke pare	3.539	3.518	3.049	100,6	116,1
- prihod od toplotne energije	10.297	10.396	9.815	99,1	104,9
- prihod od prodaje ostalih spor. i nus proizvoda	1.690	1.569	1.658	107,8	102,0
3. Prihodi od prodaje materijala i usluga	30.483	27.903	25.510	109,2	119,5
- prihod od naknada priključenja	21.473	19.867	17.788	108,1	120,7
- ostali prihodi od prodaje materijala i usluga	9.011	8.036	7.722	112,1	116,7
4. Prihod od finansiranja	6.553	5.877	6.060	111,5	108,1
5. Ostali prihodi	18.482	14.911	14.749	123,9	125,3
UKUPNO (1 do 5)	1.123.471	1.097.088	1.058.087	102,4	106,2
6. Materijal za proizvodnju električne energije	304.354	308.020	331.762	98,8	91,7
7. Materijal za održavanje	9.958	9.983	9.047	99,8	110,1
8. Ostali troškovi materijala (utroš. el.energ, HTZ oprema, gorivo, kancel mater)	5.431	5.427	5.353	100,1	101,5
9. Troškovi prevoza uglja	20.809	22.359	24.248	93,1	85,8
10. Usluge održavanja	17.619	18.728	17.459	94,1	100,9
11. Troškovi nabavke električne energije i pomoćnih usluga	200.704	200.024	146.692	100,3	136,8
12. Premije osiguranja	2.078	2.532	1.830	82,1	113,6
13. Drugi troškovi usluga	13.869	15.130	11.394	91,7	121,7
14. Troškovi amortizacije	156.202	156.341	144.650	99,9	108,0
15. Troškovi mrežarina i naknada za NOS	53.631	53.158	51.742	100,9	103,7
16. Plate i naknade plata	148.617	149.800	149.547	99,2	99,4
17. Drugi troškovi rada	24.763	24.998	24.301	99,1	101,9
18. Vodoprivredne naknade	30.185	28.031	19.032	107,7	158,6
19. Razne dažbine, naknade i članarine	19.494	19.645	20.195	99,2	96,5
20. Drugi troškovi poslovanja	7.436	8.233	7.034	90,3	105,7
21. Finansijski troškovi i rashodi	4.783	5.120	3.540	93,4	135,1
22. Drugi rashodi (otpis potraž., gubici od uman.j.vrijed. troš. iz ran. god.)	78.379	50.209	67.059	156,1	116,9
23. Troškovi rezervisanja (sudski sporovi, demontaža, aktuarska rezervi dr)	11.156	6.258	12.662	178,3	88,1
UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI (6 do 23)	1.109.469	1.083.996	1.047.546	102,3	105,9
DOBIT PRIJE POREZA	14.001	13.092	10.542	106,9	132,8
NETO DOBIT PERIODA	12.325	10.824	7.249	113,9	170,0

* uključujući distributivnu mrežarinu krajnjih kupaca drugih snabdjevača i vlastitu potrošnju koja se preuzima sa 10kV i 0,4kV.

5.1. Prihodi

Ukupno ostvareni prihod EP BiH za 2021. godinu iznosi 1.123,47 mil. KM i veći je od planiranog za 23,38 mil. KM ili 2,4%, dok je za 65,38 mil. KM ili 6,2% veći od ostvarenog prihoda u 2020. godini.

5.1.1 Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga

U strukturi ukupno ostvarenog prihoda najveći dio čini *prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga* u iznosu 1.052,43 mil. KM, što je 93,7% ukupnih prihoda Društva za 2021. godinu.

Ovi prihodi se odnose na prihod od:

- prodaje krajnjim kupcima EP BiH u iznosu od 739,39 mil. KM
- prodaje energije iz obnovljivih izvora u iznosu 13,15 mil. KM
- prodaje po osnovu Ugovora o PTS-a u iznosu od 17,94 mil. KM,
- dugoročne i kratkoročne prodaje u/van BiH u iznosu od 234,41 mil. KM,
- kupoprodaje (vezane trgovine) u iznosu 29,57 mil. KM i
- pomoćnih usluga u iznosu 17,97 mil. KM (energija i kapaciteti).

5.1.1.1 Prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima

Ovaj segment prihoda odnosi se na kupce (pravna i fizička lica, uključujući vlastitu potrošnju) koji su krajnji potrošači električne energije koju im isporučuje JP Elektroprivreda BiH, a realizira se kroz djelatnost opskrba i distribucije (mrežarina). Isti čine:

- a) *prihod od tržišne i rezervne opskrbe* kupaca na različitim naponskim nivoima u ukupnom iznosu od 251,78 mil. KM i to:
 - *Kupci na 110 kV* naponu u iznosu od 61,33 mil. KM
 - *Kupci na 35 kV* naponu u iznosu 35,56 mil. KM
 - *Kupci na 10 kV* naponu u iznosu 127,99 mil. KM
 - *Ostala potrošnja na 0,4 kV* naponu iznosi 10,92 mil. KM
 - *Javna rasvjeta* (0,4 kV napon) u iznosu 15,98 mil. KM.
- b) *prihod od javne opskrbe* odnosi se na kupce koji se opskrbljuju na naponskom nivou 0,4 kV u ukupnom iznosu 486,29 mil. KM, a obuhvata kategorije *Domaćinstva* (iznos 322,64 mil. KM) i *Ostala potrošnja na 0,4 kV* (iznos 163,65 mil. KM, uključujući vlastitu potrošnju na tom naponu)
- c) *prihod po osnovu mrežarine* kupaca (na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponu) koji su se opskrbljivali kod drugih opskrbljivača u iznosu 0,90 mil. KM
- d) *prihod od neovlaštene potrošnje* u iznosu 0,42 mil. KM, pretežno kod kategorije *Domaćinstva*.

Prihod od prodaje krajnjim kupcima je veći u odnosu na planirani za 5,42 mil. KM ili 0,7%. Glavnina odstupanja „na više“ od planiranog prihoda (po Revidovanom planu) je kod kategorija kupaca na 10 kV naponu i *Domaćinstava* gdje je ostvareno povećanje prodanih količina kako u odnosu na Plan, tako i u odnosu na prethodnu godinu. Kod *Kupaca na 110 kV naponu* ostvaren je za 0,5% manji prihod u odnosu na planirani obzirom na manju potrošnju u odnosu na sugledano, a manju i od potrošnje iz 2020. godine.

Kada su u pitanju prodajne cijene, ostvarena ukupna prosječna cijena kod svih krajnjih kupaca je bila 14,75 F/kWh što je na nivou planirane prosječne cijene (osim kod *Javne rasvjete* gdje su cijene povećane za dio kupaca u novembru i decembru) gdje je prilikom sugledavanja (u sklopu pripreme Revidovanog plana) već bio poznat nivo cijena za period I-X. Kod kategorije *Domaćinstva* prosječna cijena je nivou planske i one iz 2020. godine obzirom da nije došlo do rasta tarifa (u dijelu energije) u toku godine za ovu kategoriju. U odnosu na 2020. godinu, prosječna prodajna cijena za krajnje kupce je niža za 1,9% obzirom na niže cijene kod tržišnog opskrbaa na visokom i srednjem naponu gdje su ukupne cijene u prosjeku bile niže 6,2% za kupce na ovim naponima.

Ako se ostvareni prihod od krajnjih kupaca poredi sa 2020. godinom primjetan je rast prihoda od 1,7%, gdje je je rasla količine prodaje (za 3,7% ili 179,8 GWh) dok je prosječna ukupna prodajna cijena niža za 1,9%.

Ako iznose prihoda od krajnjih kupaca promatramo po distribucijskim podružnicama, kod svih ED podružnica prihod je bio blizu sugledanog (Sugledavanje je rađeno pred kraj 2021. godine), a veći je (zbog veće količine prodaje) u odnosu na planirani po prvobitnom Planu iz prosinca 2020. godine koji se temeljio na EEB-u. U odnosu na 2020. godinu kod svih podružnica (najviše procentualno ED Mostar i ED Bihać) je prihod povećan u odnosu na prethodnu godinu, i to zbog rasta potrošnje na 10 kV i 0,4 kV naponu.

Iznosi, učešća i pokazatelji promatrano po distribucijskim podružnicama, a vezano za ostvarenje prihoda od krajnjih kupaca na distribucijskoj mreži daju se u sljedećoj tabeli (donji podaci ne uključuju prihod od neovlaštene potrošnje, cut-off-a, kao ni prihod po osnovu mrežarine kupcima drugih opskrbljivača):

Tabela 5.2

Podružnica / Pokazatelj	ED Bihać	ED Mostar	ED Sarajevo	ED Tuzla	ED Zenica	Ukupno
Iznos prihoda (mil. KM)	73,83	37,91	213,17	186,48	164,78	676,63
Učešće prihod distr. kupci (%)	10,9	5,6	31,5	27,6	24,4	100,0
Prodana količina (GWh)	473,4	245,3	1.387,2	1.265,5	1.079,5	4.454,3
Prosječna cijena (F/kWh)	15,60	15,46	15,37	14,74	15,26	15,19

Također, u nastavku se daje pregled strukture prodaje krajnjim kupcima razložen na energiju i mrežarinu, s tim da prihod i prosječna cijena uključuju i dio koji se odnosi na tarifni element *Mjerno mjesto (MM)*.

Tabela 5.3

STRUKTURA	Ostv. 2021.			Ostv. 2020.			Ostv. 2019.			Ostv. 2018.			Ostv. 2017.			Ostv. 2016.			Ostv. 2015.		
PRODAJE	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod
ENERGIJA	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM
<u>Krajnji kupci</u>																					
- kupci na 110 kV	549,9	9,66	53,1	560,6	10,64	59,6	493,3	10,14	50,0	464,3	9,49	44,1	485,3	8,20	39,8	458,0	8,62	39,5	449,6	9,05	40,7
- kupci na 35 kV	299,6	9,56	28,7	287,7	10,18	29,3	296,6	9,83	29,1	303,9	9,61	29,2	286,7	8,71	25,0	274,8	8,77	24,1	274,5	8,86	24,3
- kupci na 10 kV	922,8	10,44	96,4	851,4	11,29	96,2	887,1	10,90	96,7	860,0	10,49	90,2	830,1	9,61	79,7	790,4	10,65	84,2	827,4	11,29	93,4
- domaćinstva	2.224,8	7,41	164,8	2.189,5	7,43	162,6	2.143,1	7,44	159,5	2.110,7	7,46	157,5	2.141,8	7,44	159,4	2.132,4	7,44	158,7	2.121,2	7,40	156,9
- ostali 0,4 kV	924,2	11,05	102,1	852,5	11,11	94,7	904,5	11,03	99,7	893,7	10,58	94,6	885,0	10,50	93,0	856,2	10,88	93,1	829,5	11,07	91,8
- javna rasvjeta	82,9	11,43	9,5	82,9	10,29	8,5	83,2	10,11	8,4	81,9	9,08	7,4	81,2	7,46	6,1	80,4	7,44	6,0	77,4	8,62	6,7
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5.004,3	9,08	454,6	4.824,5	9,35	450,9	4.807,6	9,22	443,5	4.714,4	8,97	422,9	4.710,1	8,56	403,0	4.592,3	8,83	405,6	4.579,5	9,04	413,8

Tabela 5.4

STRUKTURA	Ostv. 2021.			Ostv. 2020.			Ostv. 2019.			Ostv. 2018.			Ostv. 2017.			Ostv. 2016.			Ostv. 2015.		
PRODAJE	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod
MREŽARINA	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM
<u>Krajnji kupci</u>																					
- kupci na 110 kV	549,9	1,49	8,2	560,6	1,50	8,4	493,3	1,43	7,1	464,3	1,34	6,2	485,3	1,35	6,6	458,0	1,38	6,3	449,6	1,49	6,7
- kupci na 35 kV	299,6	2,30	6,9	287,7	2,34	6,7	296,6	2,32	6,9	303,9	2,28	6,9	286,7	2,34	6,7	274,8	2,32	6,4	274,5	2,41	6,6
- kupci na 10 kV	922,8	3,43	31,6	851,4	3,48	29,6	887,1	3,42	30,3	860,0	3,37	29,0	830,1	3,36	27,9	790,4	3,39	26,8	827,4	3,39	28,0
- domaćinstva	2.224,8	7,09	157,7	2.189,5	7,11	155,6	2.143,1	7,12	152,5	2.110,7	7,13	150,5	2.141,8	7,13	152,6	2.132,4	7,13	152,0	2.121,2	7,13	151,2
- ostali 0,4 kV	924,2	7,84	72,5	852,5	7,88	67,2	904,5	7,84	70,9	893,7	7,85	70,1	885,0	7,91	70,0	856,2	7,94	68,0	829,5	7,95	66,0
- javna rasvjeta	82,9	7,85	6,5	82,9	7,84	6,5	83,2	7,84	6,5	81,9	7,84	6,4	81,2	7,84	6,4	80,4	7,83	6,3	77,4	7,82	6,1
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5.004,3	5,66	283,4	4.824,5	5,68	274,0	4.807,6	5,70	274,2	4.714,4	5,71	269,2	4.710,1	5,74	270,1	4.592,3	5,79	265,8	4.579,5	5,78	264,6

Iz prethodnih tabela vidljivo je povećanje prosječne cijene komponente *energije* koja je u odnosu na 2020. godinu u prosjeku manja za 2,8% što je posebno izraženo kod kupaca na tržišnoj opskrbi. Tarifni element *Mjerno mjesto* ne učestvuje značajno u prihodu i cijeni komponente energije kod kupaca na visokom i srednjem naponu. Kod kupaca na niskom naponu, učešće prihoda po osnovu MM je posebno izraženo kod kategorije *Domaćinstva* (gdje se ostvari skoro 90% ukupnog prihoda po osnovu *Mjernog mjesta*), a bez prihoda po ovom tarifnom elementu prosječna cijena energije bi za ovu kategoriju iznosila 6,25 F/kWh. Što se tiče mrežarine tu nije bilo većih promjena što je i razumljivo obzirom da se nisu mijenjale tarife za distribucijsku mrežarinu.

Kada se sumiraju komponente energije i mrežarine vidljivo je da su u prosjeku ukupne prodajne cijene za 2021. godinu zparavo približne onim iz 2015. godine s tim da ima priličnih razlika (i to kod komponente *Energija*) ako se promatra po kategorijama kupaca odnosno po naponima.

5.1.1.2 Prihod od prodaje el. energije iz obnovljivih izvora

JP Elektroprivreda BiH je zaključila ugovore o otkupu električne energije sa Operaterom za OIEiK, a po kojim Operater otkupljuje proizvedenu el. energiju iz 7 malih HE u sastavu ED podružnica te VP Podveležje za koje imamo status kvalifikovanog proizvođača iz obnovljivih izvora. Otkup se vrši po referentnoj cijeni koju utvrđuje FERK, a na osnovu istorijskog kretanja cijena trgovine u Federaciji BiH. Po ovom osnovu za 2021. godinu ostvaren je prihod u iznosu od 13,15 mil. KM za energiju u količini od 117,2 GWh. Prihod je evidentiran na djelatnosti proizvodnje u ED podružnicama (najviše kod ED Bihać) i Direkciji (za VP Podveležje). U odnosu na planirani, ovaj prihod je manji za 6,1% obzirom na manju proizvodnju iz malih HE. VP Podveležje je u drugoj polovini svibanja stekao status kvalifikovanog proizvođača i u takvom statusu je bio pola godine (do sredine novembra), a u ostatku godine prihod od proizvodnje ovog VP nije fakturiran Operateru za OIEiK već je energija prodana kroz druge prodajne kanale. U odnosu na 2020. godinu, prihodi po ovom osnovu su veći za 95,2% pretežno zbog plasirane proizvodnje VP Podveležje (period svibanj – studeni), dijelom i zbog veće proizvodnje u mHE, a dijelom i zbog povećane referentne cijene od septembra 2020. godine.

5.1.1.3 Prihod od prodaje električne energije na tržištu

Prihod od prodaje električne energije na tržištu realiziran kroz djelatnost trgovine ostvaren je u zbirnom iznosu od 281,92 mil. KM i veći je od Plana za 15,65 mil. KM ili 5,9%. Pri tome je ostvarena količina prodaje bila i nivou Plana (rađenog po Sugledavanju EEB-a) uz nešto manju količinu i učešće kupoprodaje, a veće vlastite proizvodnje, zbog povoljnih dotoka u novembru i decembru što je omogućilo više raspoložive vlastite energije za kratkoročnu prodaju putem djelatnosti Trgovine. Obim kupoprodaje (vezana trgovina) bio je energetski manji od sugledanog/planiranog, ali uz veće cijene (i prodajne i kupovne) s tim da su finansijski efekti kupoprodaje ostvareni na planiranom nivou. Prosječna prodajna cijena kupoprodaje je bila 10,8% veća od planirane. Kada sumarno promatramo prodaju u djelatnosti *Trgovine*, ukupno prodana količina je sumarno jako blizu one koja je za iste vidove prodaje ostvarena u 2020. godini kod ove djelatnosti. Prodajna cijena je prosječno veća za 12,8% i to zbog povećanja prosječne cijene kod kratkoročne prodaje (za 32,5%) i kupoprodaje (za 104,6%). Prosječna cijena dugoročne prodaje je bila niža obzirom na kretanja cijena na tržištu u periodu ugovaranja (glavnina dugoročne prodaje je ugovorena još u III kvartalu 2020. godine). Ako promatramo po državi kupca, onda se 241,54 mil. KM prihoda iz ove grupe odnosi na kupce iz BiH (uključujući sav prihod od prodaje energije po osnovu UPTS-a), dok se preostalih 40,68 mil. KM odnosi na izvoznu prodaju električne energije kupcima sa sjedištem izvan BiH.

Ako se energija prodana kroz djelatnost Trgovine promatra po vrsti prodaje, onda je struktura ostvarenog prihoda sljedeća:

- prihod od dugoročne prodaje vlastite energije 102,29 mil. KM
- prihod od kratkoročne prodaje vlastite energije 132,13 mil. KM (uključujući prodaju NOS-u BiH za pokriće prenosnih gubitaka u toku četiri mjeseca u iznosi 13,11 mil. KM)
- prihod po osnovu UPTS-a 15,28 mil. KM (bez mrežarine), odnosno 17,94 mil. KM sa mrežarinom;
- prihod po osnovu kupoprodaje (također kratkoročnog karaktera) 29,57 mil. KM.

Prosječna prodajna cijena po osnovu dugoročne prodaje iznosi 9,73 F/kWh i u nivou je planirane, dok je za 19,2% niža u odnosu na prosječnu cijenu dugoročne prodaje u 2020. godini. Ostvarene količine prodaje su bile 4,1% niže u odnosu na Plan/Sugledavanje dok su povećane za 36,6% u odnosu prethodnu godinu.

Prosječna prodajna cijena po osnovu kratkoročne prodaje vlastito proizvedene energije iznosi 14,18 F/kWh i veća je, kako u odnosu na planiranu (12,68 F/kWh), tako i u odnosu na prosječnu cijenu kratkoročne prodaje postignutu u 2020. godini (10,70 F/kWh) pretežno zbog intenzivnog rasta cijena na regionalnom tržištu u toku

II polugodišta 2021. godine. U kratkoročnu prodaju uključena je i prodaja energije NOS-u BiH za pokriće prenosnih gubitaka (period srpanj-listopad) obzirom da je prodaja istih ugovorena po tržišnim principima i to iz količina koje su bile planirane za kratkoročnu prodaju.

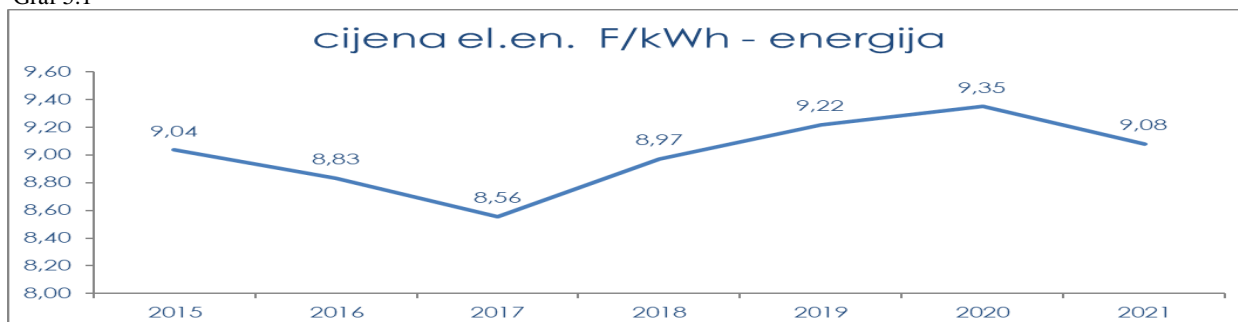
Kada je u pitanju prodaja energije po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji (UPTS), prihod od energije iznosi 15,28 mil. KM što je blizu planiranom obzirom na približno iste količine isporuke kao u Sugledavanju. Cijena je bila identična planiranoj i ostvarenoj u prethodnim godinama. Treba napomenuti da se dio isporuka/prodaje odnosi i na isporuke sa distribucijske mreže. Prihod od distribucijske mrežarinu po osnovu UPTS ugovora čini posebnu kategoriju prihoda kod djelatnosti distribucije i ostvaren je u iznosu od 2,66 mil. KM što je više od Plana i ostvarenog u 2020. godini obzirom na veće količine distribuirane energije po ovom osnovu.

Prihod po osnovu kupoprodaje energije je ostvaren u iznosu od 29,57 mil. KM za prodaju 150,9 GWh kupljene energije. Prihodi i troškovi, kao i pozicijski efekti su bili jako planiranih (po sugledavanju), dok su, obzirom na manje količine energije kupoprodaje, bili značajno niži nego u 2020. godini. Prosječna prodajna cijena je za 15,2% veća od prosječne nabavne cijene, te je ostvaren pozitivan efekat od preko 3,9 mil. KM.

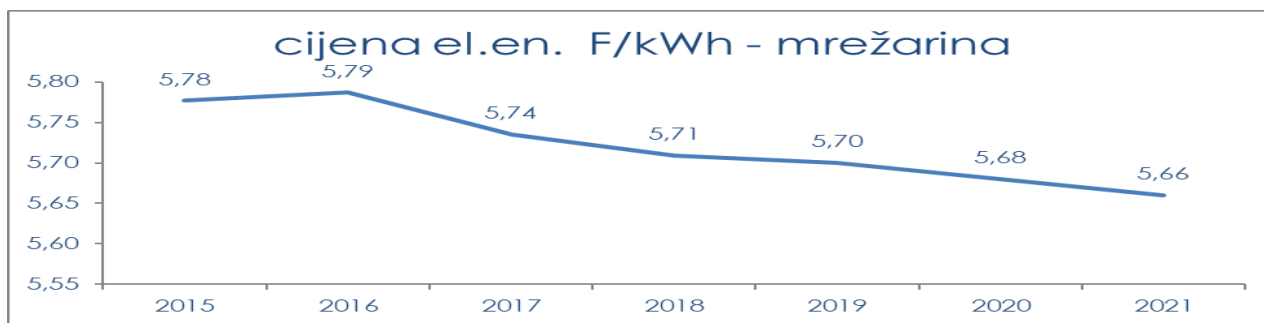
5.1.1.4 Rezime prihoda od prodaje električne energije

U narednim grafovima i tabelama daje se rezime višegodišnjih kretanja prosječnih (ukupnih) prodajnih cijena za krajnje kupce i na tržištu te struktura prodaje. Treba naglasiti da je prodaja energije iz obnovljivih izvora svrstana u Tržišnu prodaju obzirom da Operator za OIEiK nije krajnji kupac te da referentna cijena (po propisima FERK-a) za prodaju ove energije zavisi (doduše sa vremenskim odmakom) od kretanja cijena trgovine el. energije u Federaciji BiH. Također, u prosječnu cijenu na tržištu uključene su i mrežarine kod krajnjih kupaca te naknada za mjerno mjesto dok se kod tržišne prodaje cijena odnosi samo na energiju (izuzetak je mrežarina kod UPTS, ali ista zanemarivo malo utječe na ukupnu prosječnu cijenu). Naredna 2 grafa se odnose na kretanje komponenti cijena i energije za krajnje kupce u periodu 2015-2021. godina.

Graf 5.1

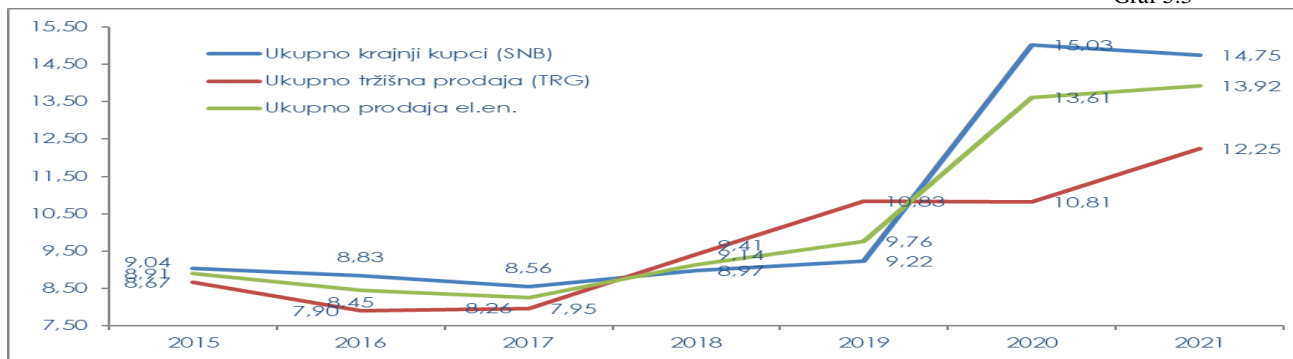

Graf 5.2

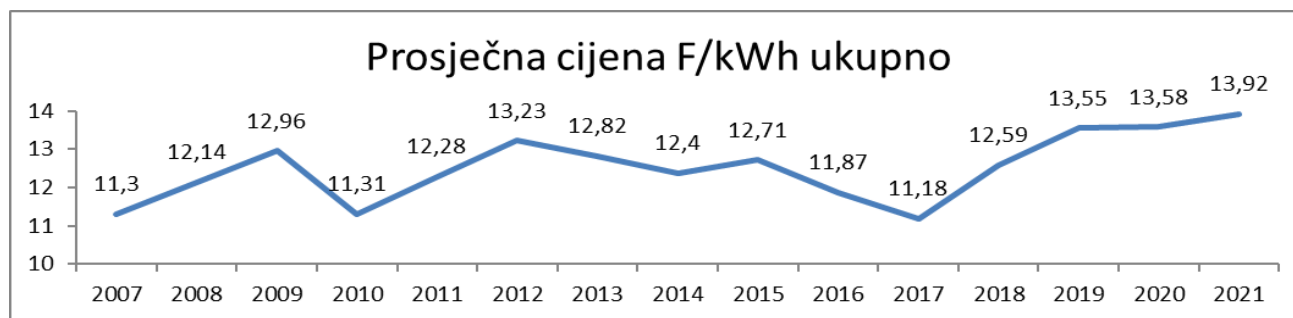

Iz narednih dijagrama vidljivo je da su prosječne prodajne cijene za krajnje kupce od 2010. do 2015. godine imale trend rasta. Zatim je u 2016. i 2017. godini došlo do njihovog smanjenja, da bi od 2018. do 2021. godine ponovo počele rasti s tim da se nakon 2 uzastopne godine rasta (2019. i 2020. godina) nivo prosjeka cijena za 2021. godinu opet spustio na nivo blizu onom iz 2018. godine. S druge strane, prosječne cijene kod djelatnosti trgovine od 2013. do 2017. godine imale su trend pada, ali u 2017. godini dolazi do rasta koji se nastavio u 2018. i 2019. godini. U 2020. godine dolazi do blagog smanjenja zbog pandemije Covid-19, dok 2021. godine cijene dostižu rekordan nivo (posebito u IV kvartalu). Treba naglasiti da je dugoročna prodaja u opskrbi i trgovini pretežno bila ugovorena prije pada cijena, te se rast cijene osjetio samo kod kratkoročne prodaje i kupoprodaje i to počevši od travanja.

Graf 5.3

Graf 5.4

U idućoj tabeli data je **Struktura prodaje električne energije** (uključena je prodaja kroz djelatnosti opskrba i trgovine) za izvješćeni period, uz uporedbu sa Planom (po sugledavanju EEB-a) i ostvarenjem 2020. godine, te procentima udjela u prihodu od prodaje električne energije.

Tabela 5.5

STRUKTURA PRODAJE vrsta prodaje	Ostv 2021.				Plan (Sagledano) 2021.				Ostv 2020.			
	Energija	Cijena	Prihod	udio	Energija	Cijena	Prihod	udio	Energija	Cijena	Prihod	udio
	GWh	F/kWh	mil.KM	%	GWh	F/kWh	mil. KM	%	GWh	F/kWh	mil. KM	%
Krajnji kupci												
- kupci na 110 kV	550,0	11,15	61,3	6%	561,5	10,98	61,7	6%	560,6	12,14	68,1	7%
- kupci na 35 kV	299,6	11,87	35,6	3%	301,9	11,83	35,7	4%	287,7	12,52	36,0	4%
- kupci na 10 kV	922,8	13,87	128,0	12%	911,8	13,77	125,6	12%	851,4	14,77	125,8	13%
- domaćinstva	2.224,8	14,50	322,5	31%	2.194,0	14,53	318,8	31%	2.189,5	14,53	318,2	32%
- ostali 0,4 kV	924,2	18,89	174,6	17%	928,7	18,88	175,3	17%	852,5	18,98	161,8	16%
- javna rasvjeta	82,9	19,28	16,0	2%	82,8	18,70	15,5	2%	82,9	18,13	15,0	2%
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5.004,3	14,75	738,0	71%	4.980,8	14,71	732,5	72%	4.824,5	15,03	724,9	73%
Tržišna prodaja												
Ukupna prodaja u/izvan BiH	1.982,6	11,82	234,415	23%	1.979,6	11,06	218,9	21%	1.643,0	11,33	186,1	19%
Prodaja po osnovu UPTS (sa mrežarinom)	166,6	10,77	17,938	2%	165,7	10,65	17,6	2%	157,1	10,63	16,7	2%
Kupoprodaja u/izvan BiH vezana trgovina	150,9	19,59	29,567	3%	168,0	17,68	29,7	3%	543,1	9,58	52,0	5%
Prodaja u vezi pomoćnih usluga	47,8	14,67	7,020	1%	49,2	13,99	6,9	1%	33,1	6,03	2,0	0%
Prodaja operateru za OIEIK (PRO)	117,2	11,22	13,152	1%	124,8	11,22	14,0	1%	61,3	10,99	6,7	1%
Ukupno tržišna prodaja (TRG i PRO)	2.465,2	12,25	302,1	29%	2.487,3	11,55	287,2	28%	2.437,6	10,81	263,6	27%
Ukupno prodaja električne energije*	7.469,5	13,92	1.040,0	100%	7.468,1	13,65	1.019,7	100%	7.262,1	13,61	988,5	100%

* nisu obuhvaćeni prihodi po osnovu neovlaštene potrošnje, prihodi od distribucijske mrežarine za kupce drugih snabdjevača i prihod od nefakturirane el.energije

5.1.1.5 Prihod od pomoćnih usluga (energija i kapaciteti)

Prihodi od pomoćnih usluga iznose 17,97 mil. KM i manji su u odnosu na Plan za 0,7 mil. KM ili 3,8%, gdje najveće odstupanje u odnosu na Plan imaju prihodi od pružanja usluge kapaciteta za sekundarnu reguliranje (manji za 1,24 mil. KM). U odnosu na 2020. godinu realiziranja ovih prihoda je praktički udvostručena tj veća je za 9,06 mil. KM gdje su povećani

- prihodi po osnovu kapaciteta za sekundarnu reguliranje
- cijene isporučene energije u vezi pomoćnih usluga,

a Društvo je pružalo uslugu balansiranja VE Jelovača čime je ostvaren prihod od 3,22 mil. KM (nova usluga i prihod u odnosu na 2020. godinu.

Prihod na ime pomoćnih usluga se odnosi na:

- prihod po osnovu isporučene energije u vezi drugih pomoćnih usluga: 7,02 mil. KM (aktiviranje energije po osnovu sekundarne i tercijarne reguliranja, te energija debalansa, isporučeno u sumi 47,85 GWh)
- prihod po osnovu rezerviranih kapaciteta za pomoćne usluge 7,73 mil. KM (od čega 6,19 mil. KM kapacitet za sekundarnu reguliranje i 1,54 mil. KM po osnovu kapaciteta za tercijarnu reguliranje)
- prihod od prodaje rezerve na tržištu od 3,22 mil. KM.

Prihod po osnovu kapaciteta za sekundarnu reguliranje realiziran je 86,1% u odnosu na ugovoreni/planirani iznos, dok kod kapaciteta za tercijarnu reguliranje indeks realiziranja ugovora/plana iznosi 99,7%. Prihodi po osnovu kapaciteta postaju sve veći i predstavljaju značajne iznose koje Društvo ostvaruje pružajući ove usluge EES-u BiH i drugim subjektima kojim su ove usluge potrebite, a zahvaljujući svojim tehničkim i ljudskim kapacitetima.

5.1.2 Prihod od prodaje tehnološke pare, toplinske energije i nus proizvoda

Prihod od prodaje tehnološke pare, toplinske energije i nus proizvoda ostvaren je u iznosu od 15,53 mil. KM i obuhvata prihod po osnovu:

- prodaje tehnološke pare u iznosu od 3,54 mil. KM
- prodaje toplinske energije (para za grijanje) u iznosu od 10,30 mil. KM
- prodaje sporednih i nus proizvoda (uglavnom šljaka i pepeo) u iznosu od 1,69 mil. KM.

Ovi prihodi su ostvareni u nivou Plana (veći za 0,04 mil. KM ili 0,3 %). Svi prihodi iz ove stavke ostvareni su u termoelektranama i to u TE Tuzla 12,93 mil. KM, a u TE Kakanj 2,60 mil. KM. U odnosu na 2020. godinu prihodi na ovoj stavci su veći za 6,9 %, obzirom na porast iznosa prihoda po svim osnovama, a naročito po osnovu tehnološke pare (za 16,1 %).

5.1.3 Prihodi od prodaje materijala i usluga

Prihodi od prodaje materijala i usluga iznose 30,48 mil. KM i veći su od Plana za 2,58 mil. KM ili 9,2 % dok su u odnosu na 2020. godinu veći za čak 19,5 %. Najveći dio ovih prihoda čini prihod od naknada za priključenje potrošača na elektroenergetski sustav EP BiH u iznosu od 21,47 mil. KM, dok ostatak čine prihodi od raznih ostalih usluga (izdavanje elektroenergetskih suglasnosti i razne druge usluge shodno *Općim uslovima za isporuku električne energije*), prihodi od restorana u proizvodnim podružnicama, prihodi od zakupnina, prihodi od usluga provizije za naplatu RTV takse i sl.

Prihod od naknada za priključenje veći je od planiranog (za 8,1%), kao i prihoda iz 2020. godine (za čak 20,7%). U vezi prihoda od naknada priključenja posebno treba istaći podružnicu ED Tuzla kod koje je Plan premašen za 48,3%, te ED Bihać za 27,1 %. Jedino je kod ED Sarajevo realiziranja bila manja u odnosu na planiranu (za 13,7%), ali ipak povećana za 20,2% u odnosu na 2020. godinu. Ujedno ovo je i rekordan prihod od naknada za priključenje (prvi put je prihod veći od 20 milijuna KM) gdje je prethodni rekord iz 2016. godine nadmašen za 8,5%.

Značajni prihodi u ovoj stavci ostvareni su i po drugim osnovama (u sumi 9,01 mil. KM, više od planiranog i ostvarenog u prethodnoj godini). Posebito su značajni prihodi po osnovu naknade za povećanje angažovane snage, izdavanja elektroenergetskih suglasnosti i drugih usluga u djelatnosti distribucije. U toku 2021. godine za isporuke vode sa Brane Snježnica za potrebe RiTE Ugljevik fakturirano je 1,36 mil. KM. Prihodi po osnovu naknada od kablovskih operatera ostvareni su u iznosu 0,99 mil. KM i u nivou su planiranih. Ostvareni prihodi po osnovu provizije za naplatu RTV takse iznose 1,56 mil. KM i veći su od plana za 2,4%, dok su u odnosu na 2020. godinu veći za 6,4%

5.1.4 Prihod od financiranja

Prihodi od financiranja za izvješćeni period iznose 6,55 mil. KM, te su veći su od planiranih za 0,68 mil. KM ili 11,5 %, dok su za 0,49 mil. KM ili 8,1% veći u odnosu na 2020. godinu. Najveći dio financijskih prihoda odnosi se na prihode po osnovu zateznih kamata u iznosu od 2,70 mil. KM (veće od plana za 0,38 mil. KM) i kamate na pozajmice ZD rudnicima 1,72 mil. KM (pretežno pozajmice odobrene u toku 2021. godine po Odlukama Skupštine Društva iz svibanja, a shodno dinamici povlačenja).

Prihodi od deponovanih (*a vista*) i oročenih sredstava kod poslovnih banaka zbirno iznose 1,26 mil. KM i u nivou su planiranih ali dosta manji od odnosnih prihoda iz ranijih godina, pretežno zbog manjih kamatnih stopa koje poslovne banke nude za ovaj vid financijskih plasmana. Treba napomenuti da kamatne stope koje se ostvaruju kod oročavanja i *a vista* deponovanja novčanih sredstava kod poslovnih banaka već duži niz godina imaju trend pada, što se odražava i na nivo financijskih prihoda

Značajni (neplanirani) prihodi ostvareni su i po osnovu pozitivnih tečajnih razlika (0,31 mil. KM, s tim da su rashodi od tečajnih razlika bili 0,91 mil. KM), a ostatak se odnosi na naplaćene sudske takse i razne ostale financijske prihode (značajno veći nego što je planirano)

5.1.5 Ostali prihodi

Ostali prihodi u ovom izvješćenom periodu iznose 18,48 mil. KM i veći su u odnosu na Plan za 3,57 mil. KM ili 23,9% dok su u odnosu na 2020. godinu veći za 25,3%. Preko polovine ovih prihoda ostvareno je kod djelatnosti distribucije (na ovu djelatnost se odnosi preko 90% prihoda od doniranja). Na više prihodovnih pozicija su ostvareni prihodi nadmašili planirane, a najviše kod prihoda od ukidanja dugoročnog rezerviranja po osnovu sudskih sporova (veći od Plana za 1,86 mil. KM), prihoda iz ranijih godina (iznad planiranih za 0,61 mil. KM) i aktuarskih dobitaka (0,64 mil. KM ostvareno, a nisu bili planiranih). Također, prihod od otpadnog i prodatog materijala je bio značajno veći od planskog, dok su u odnosu na Plan najviše podbacili prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (sumarno manji za 0,24 mil. KM).

Inače, najznačajnije vrste ostvarenog prihoda na ovoj stavci su sljedeće:

- prihodi od doniranja (amortiziranja doniranih sredstava i dr. doniranje) u iznosu od 6,84 mil. KM
- viškovi sirovina i materijala 2,29 mil. KM
- prihod od ukidanja dugoročnog rezerviranja po osnovu sudskih sporova 2,12 mil. KM
- prihodi od prodatog otpadnog i ostalog materijala 1,07 mil. KM
- prihodi iz ranijih godina 2,35 mil. KM
- naplaćena prethodno otpisana potraživanja (po svim osnovama) u iznosu od 1,08 mil. KM
- prihod od materijala sa demontiranih stalnih sredstava u iznosu od 0,54 mil. KM
- prihod od usklađivanja vrijednosti zaliha 0,47 mil. KM
- aktuarski dobici u iznosu od 0,64 mil. KM
- prihodi od penala 0,42 mil. KM
- dobici od prodaje stalnih sredstva 0,31 mil. KM

Ostali nenavedeni prihodi iz ove stavke iznose sumarno 0,35 mil. KM.

5.2. Troškovi i rashodi

Ukupno ostvareni troškovi i rashodi za 2021. godinu iznose 1.109,47 mil. KM što je više od planiranih za 25,47 mil. KM ili 2,3%. Većina stavki je u nivou (ili ispod) planiranih, dok se najveće odstupanje na više bilježi kod Troškova rezerviranja i Drugih rashoda (pretežno zbog ispravke vrijednosti potraživanja za date predujame ZD rudnicima), te troškova u vezi vodoprivrednih naknada (zbog veće proizvodnje u HE) U odnosu na 2020. godinu, troškovi i rashodi su veći za 61,92 mil. KM ili 5,9 %.

5.2.1 Troškovi materijala za proizvodnju i prevoza ugljena

Troškovi materijala za proizvodnju električne energije iznose 304,35 mil. KM, dok su troškovi prevoza ugljena bili 20,81 mil. KM. Isti u zbiru čine 29,3% ukupnih troškova i rashoda Društva u 2021. godini, a razloženi po termoelektranama i upoređeni sa (sugledanom) proizvodnjom u TE se daju u sljedećem pregledu:

Tabela 5.6

Troškovi i proizvodnja (po stavkama i termoelektranama)	Ostv 2021.	(Revid) Plan 2021.	Ostv 2020.	index 21/plan	index 21/20
Materijal za proizvodnju TE Kakanj (mil. KM)	114,62	119,23	125,77	96,1	91,1
Prevoz ugljena TE Kakanj (mil. KM)	4,59	4,46	5,03	102,9	91,4
Proizvodnja el. energije TE Kakanj (GWh)	1.977,9	2.019,8	2.031,6	97,9	97,4
Proizvodnja topl. energ. TE Kakanj (GWh)	23,9	30,2	21,8	79,2	109,7
Materijal za proizvodnju TE Tuzla (mil. KM)	189,73	188,79	206,00	100,5	92,1
Prevoz ugljena TE Tuzla (mil. KM)	16,21	17,90	19,22	90,6	84,3
Proizvodnja el. energije TE Tuzla (GWh)	2.862,9	2.923,3	3.124,2	97,9	91,6
Proizv. tehn.pare i topl. energ. TE Tuzla (GWh)	125,8	148,4	116,5	84,7	108,0
Materijal za proizvodnju ukupno obje TE (mil. KM)	304,35	308,02	331,76	98,8	91,7
Prevoz ugljena ukupno obje TE (mil. KM)	20,80	22,36	24,25	93,0	85,8
Proizvodnja el. energije ukupno obje TE (GWh)	4.840,8	4.943,1	5.155,8	97,9	93,9
Proizv. tehn.pare i topl. energ. ukupno TE (GWh)	149,7	178,6	138,3	83,8	108,2

Troškovi materijala za proizvodnju električne energije u TE Tuzla iznose 189,73 mil. KM (u nivou Plana, dok je proizvodnja električne energije manja od planirane za 2,1%), a u TE Kakanj iznose 114,62 mil. KM (ispod Plana za 3,9 %, gdje je proizvodnja električne energije manja u odnosu na planiranu 2,1%) Ovi troškovi su varijabilnog karaktera i obuhvataju troškove ugljena za proizvodnju električne energije, troškove ugljena za proizvodnju tehnološke pare i pare za grijanje, troškove analize ugljena, hemikalija i industrijske vode, troškove goriva i maziva za potpalu i podršku vatre, rad buldožera, kalo i rastur ugljena, a isti su u približnoj koreliranju sa ostvarenom proizvodnjom električne energije i sporednih proizvoda.

Ukupni troškovi materijala za proizvodnju su manji od planiranih za 3,67 mil. KM ili 1,2 %, dok je proizvodnja električne energije u termoelektranama bila manja od planirane za 3,7 %. Ukupni specifični utrošak topline iznosio je 11.738 kJ/kWh i bio je veći od planiranog za 0,5%. U TE Tuzla specifični utrošak je iznosio 11.886 kJ/kWh što je više od Plana za 1,9 %, dok je u TE Kakanj iznosio 11.523 kJ/kWh što je za 1,6 % manje od planiranog utroška, a u velikoj mjeri posljedica lošijeg kvaliteta nabavljenog ugljena za potrebe ove TE. Loš kvalitet ugljena je imao utjecaja na povećan utroška tečnog goriva u TE (mazuta kod TE Tuzla i lož ulja u TE Kakanj), a na povećane troškove goriva za potpalu i podršku vatri utjecalo je i povećanje cijena ovih energenata. U odnosu na 2020. godinu ukupni specifični utrošak topline ugljena je bio manji za 1,5% (smanjen u TE Kakanj za 4,5%). Nabavna cijene topline ugljena je kod TE Tuzla u prosjeku bila iznad planirane obzirom na odstupanja u strukturi nabave u odnosu na planirano.

Ostvareni *Troškovi prevoza ugljena* iznose 20,8 mil. KM i manji su od Plana za 1,56 mil. KM ili za 7,0 %. U TE Kakanj troškovi prevoza ugljena iznose 4,59 mil. KM i veći su u odnosu na planirane za 2,9 %. U TE Tuzla troškovi prevoza iznose 16,21 mil. KM i niži su od planiranih za 9,4%. Treba napomenuti da je trošak prevoza po toni kod TE Kakanj dosta manji u odnosu na TE Tuzla zbog strukture nabave (po rudnicima) i udaljenosti rudarskih kapaciteta.

5.2.2 Troškovi održavanja

Troškovi *Materijala za održavanje* ostvareni su u iznosu 9,96 mil. KM što je u nivou Plana (99,8%). Od navedenog iznosa, 6,05 mil. KM (ili 61%) se odnosi na djelatnost proizvodnje, gdje su ostvareni troškovi veći za 4,9% u odnosu na planirane (veći troškovi rezervnih dijelova). Realizirani su planirani remontina svim termoblokovima blokovima, a na pojedinim blokovima i vanredni remont zbog kvarova (najozbiljniji i najduži je bio na bloku 7 u TE Kakanj). U djelatnosti distribucije troškovi materijala za održavanje iznose 3,86 mil. KM (manje od Plana za 7,1%) i pretežno se radi o materijima za redovito i investicijsko održavanje. U odnosu na 2020. godinu (kada su aktivnosti bile dijelom reducirane zbog pandemije), troškovi na ovoj stavci su veći za 10,1 %, dok su oko 6% niži u odnosu na 2019. i 2018 godinu.

Troškovi *Usluga održavanja* iznose 17,62 mil. KM i manji su od Plana za 1,1 mil. KM ili za 5,9 %, dok su u odnosu na 2020. godinu veći za 0,16 mil. KM ili 0,9 % s tim da je najveće povećanje vezano za početak rada VP Podveležje. Od ostvarenog iznosa, na proizvodnju se odnosi 11,39 mil. KM (ili 64,6%). U okviru ove djelatnosti na termoelektrane se odnosi 9,72 mil. KM (ili 55,2 % od ukupnih troškova za nivo EP BIH), gdje daleko najveći udio imaju troškovi na redovitom i investicijskom (remonti) održavanju opreme. Kod distribucijskih podružnica ostvareno je 5,5 mil. KM troškova usluga održavanja (od čega 91% u djelatnosti distribucije), a najveći udio u troškovima imaju usluge iskopa i zatrpavanja za elektrodistribucijsku mrežu, usluge održavanja hardvera i softvera, kao i usluge investicijskog održavanja opreme (brojila).

5.2.3 Troškovi ostalih materijala i usluga

Ova grupa obuhvata sljedeće troškovne stavke:

Ostali troškovi materijala, koji iznose 5,43 mil. KM, obuhvataju troškove vlastite potrošnje električne energije (2,06 mil. KM), troškove kancelarijskog materijala, troškove goriva i maziva za vozila i sl. Troškovi na ovoj stavci su u nivou planiranih. Najveće uštede u odnosu na Plan ostvarene su na troškovima kancelarijskog materijala, utrošenog goriva i mazivam zatim otpisa autoguma i HTZ opreme. U odnosu na ostvarenje iz 2020. godine ovi troškovi imaju za 1,5 % veću realiziranju.

Premije osiguranja iznose 2,1 mil. KM i manji su od planiranih za 17,9% dok su u odnosu na 2020. godinu veći za 13,6% pretežno zbog osiguranja u vezi VP Podveležje (gdje su ostvareni značajno ispod Plana).

Ovi troškovi se odnose na premije osiguranja:

- imovine (1,67 mil. KM)
- vozila (0,23 mil. KM)
- radnika za ozljede na radu (0,18 mil. KM).

Realiziranja Plana od 82 % se pretežno javila zbog prekida trajanja osiguranja nakon isteka ranijih ugovora, a novi ugovori nisu stupili na snagu odmah nakon isteka prethodnih ili je zaključenje bilo kasnije u odnosu na planiranu dinamiku (kao što je slučaj sa VP Podveležje).

Drugi troškovi usluga iznose 13,87 mil. KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove poštanskih i TK usluga (iznos od 5,91 mil. KM, prvenstveno se radi o usluzi dostave računa kupcima putem pošte) i troškove usluge naplate el. en. putem trećih lica (2,95 mil. KM, pošta), te usluge na izradi i doradi učinaka u TE Tuzla (2,37 mil. KM, znatno povećani u odnosu na Plan i prethodne godine). Ostali troškovi iz ove planske stavke zbirno iznose 2,65 mil. KM i odnose se na troškove zakupnina, službenih putovanja, medijske prezentiranja i sponzorstva, troškove reprezentiranja, telefona i mobitela i sl. Ovi troškovi su manji od planiranih za 1,3 mil. KM ili za 8,3 %, dok u odnosu na 2020. godinu bilježe povećanje od 21,7 %. Najveći dio/iznos povećanja se

odnosi na djelatnost opskrbaa gdje su povećani troškovi naplate el. energije putem 3. lica (pošta i banke), a što je i bilo planirano obzirom na prelazak na novi koncept/model naplate računa

Drugi troškovi poslovanja iznose 7,44 mil. KM i ostvareni su ispod Plana za 0,80 mil. KM ili 9,7 % dok su u odnosu na 2020. godinu veći za 5,7%. Ovi troškovi odnose se na razne neproizvodne usluge kao što su:

- zaštitarske usluge 2,05 mil. KM
- usluge čišćenja 1,02 mil. KM
- ostali neproizvodni troškovi poslovanja 0,82 mil. KM
- intelektualne usluge (advokatske, konzultantske, revizorske, vještačenja ...) 0,82 mil. KM
- komunalne usluge 0,91 mil. KM
- usluge na educiranju uposlenika 0,18 mil. KM
- poribljavanje 0,25 mil. KM
- usluge iz oblasti zaštite na radu (uključujući zdravstvene preglede radnika) i protivpožarne zaštite 0,50 mil. KM

i druge usluge (registriranja vozila, objava tendera, putarine, troškovi oglasa itd.)

5.2.4 Troškovi nabave električne energije i pomoćnih usluga

Ovi troškovi zbirno iznose 200,70 mil. KM i u nivou su Plana/Sugledavanja (veći za 0,68 mil. KM ili 0,3%). U odnosu na 2020. godinu veći su za 54,0 mil. KM ili 36,8 %. Isti obuhvataju:

- troškove nabave električne energije na tržištu u iznosu od 102,38 mil. KM (analitika u narednoj tabeli)
- troškove nabave električne energije iz obnovljivih izvora (zakonska obveza otkupa po reguliranoj cijeni) u iznosu 46,1 mil. KM
- troškove nabave energije po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji (UPTS) 14,92 mil. KM
- troškove nabave od neovisnih proizvođača (pretežno industrijske TE, zakonski obavezan otkup) u iznosu 1,01 mil. KM
- troškove pomoćnih usluga od 36,31 mil. KM (uključujući nabavu energije u vezi pomoćnih usluga 11,97 mil. KM, od čega 10,05 mil. KM troškova nabave u vezi debalansa).

Struktura kupovine električne energije na tržištu u iznosu 102,38 mil. KM je sljedeća:

Tabela 5.7

KUPOVINA PO STRUKTURI (bez pomoćnih usluga i UPTS)	2021		
	Ostvarenje	Plan	Index
Kupovina za saniranje ispada u proizvodnji			
<i>Ukupna kupovina energije (MWh)</i>	348.576	355.796	98,0
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	76,72	79,28	96,8
Kupovina za vezanu trgovinu			
<i>Ukupna kupovina energije (MWh)</i>	150.943	167.997	89,8
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	25,66	25,84	99,3
UKUPNO			
<i>Ukupna kupovina energije (MWh)</i>	499.519	523.793	95,4
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	102,38	105,12	97,4

Tokom 2021. godine bila je višestruko veća kupovina energije za saniranje ispada u termo proizvodnji u odnosu bilanciranu (planirano po EEB), što je uobzireno kod izrade Revidovanog plana (po Sugledavanju iz novembra) iznosila je 348,6 GWh odnosno troškovno 76,72 mil. KM uz prosječnu jediničnu cijenu od 220,11 KM/MWh. Ovo je značajno više u odnosu na prethodne godine (prosječna cijena za 2020. godinu je bila 82,26 KM/MWh) gdje je izražen rast cijena za ovaj vid nabave posebno od juna mjeseca. Najveće količine i troškovi su ostvareni u julu i kolovozu kada je bilo neplanirano mnog kvarova na termoblokovima uz duži kvar na bloku 7 u TE Kakanj. Obzirom na visoke cijene (daleko veće od troškova proizvodnje u TE) jasno je da se ovo negativno odrazilo na rezultate poslovanja posebno u III kvartalu) i da su, uz visoke cijene energije, povećani efekti/utjecaj ovog rizika.

U 2021. godini ostvarena je kupovina električne energije u okviru vezane trgovine u količini od 150,94 GWh, čime su ostvareni ukupni troškovi od 25,66 mil. KM i uz prosječnu jediničnu cijenu od 170,01 KM/MWh. Uz prihode u okviru vezane trgovine, ukupna zarada od vezane trgovine ostvarena je u iznosu od 3,91 mil. KM što je efekat malo bolji od planiranog (3,87 mil. KM), iako je obim vezane trgovine energetske gledano bio niži za 10,2 %. Nabavne cijene za vezanu trgovinu (baš kao i prodajne) su se povećavale kako se godina bližila kraju pa su u novembru i decembru bile za 4-5 puta veće nego u periodu veljača-svibanj. U odnosu na 2020. godinu obim vezane trgovine bio je dosta manji pa su i pozitivni efekti, kao razlika između prihoda i troškova po ovom osnovu, bili manji

U 2021. godini troškovi pomoćnih usluga iznose 36,31 mil. KM, a odnose se na:

- troškove pomoćnih usluga - sustavska usluga u iznosu 23,87 mil. KM
- troškove nabave električne energije u vezi pomoćnih usluga u iznosu 11,97 mil. KM
- troškove pomoćnih usluga - ostale usluge 0,48 mil. KM.

U ukupnim troškovima pomoćnih usluga najveći iznos ima trošak sustavske usluge koji se plaća u korist NOS-a BiH, a istim se podmiruju troškovi usluga reguliranja i pokrića prenosnih gubitaka u Elektroenergetskom sustavu BiH, a većinom se odnose na djelatnost distribucije (vezano za isprke krajnjim kupcima sa distribucijske mreže). Važno je naglasiti da je značajno učešće i prihod po osnovu pružanja pomoćnih usluga ostvarila upravo EP BiH kao važan akter i partner u EES-u BiH.

5.2.5 Troškovi amortiziranja

Troškovi amortiziranja iznose 156,20 mil. KM, što čini 14,1% ukupnih troškova i rashoda Društva za 2021. godinu i u nivou su planiranih. Najveći trošak amortiziranja odnosi se na amortiziranje građevinskih objekata u iznosu 73,49 mil. KM i amortiziranje postrojenja i opreme u iznosu 65,07 mil. KM. Promatrajući ove troškove prema djelatnostima, može se konstatovati da su najveći troškovi amortiziranja u djelatnostima proizvodnje i distribucije gdje na iste otpada skoro 98% troškova po ovom osnovu.

U odnosu na 2020. godinu troškovi amortiziranja su veći za 8,0 %, što je razumljivo obzirom na puštanje u rad VE Podveležje (za koji amortiziranja 6,1 mil. KM, pri čemu se ovo ne odnosi na cijelu godinu) tokom 2021. godine. Dio povećanja se odnosi i na podružnicu HE na Neretvi gdje je za dio opreme je izvršen obračun troškova amortiziranja po funkcionalnom metodu, obzirom na njeno korištenje (trošenje) u povećanom obimu proizvodnje (treća najveća u zadnjih 15 godina) u odnosu na uobičajeni/prosječni nivo. Efekat primjene funkcionalnog modela je 1,30 mil. KM većih troškova u 2021. godinu (u odnosu na metod obračuna linearne amortiziranja). Ovakav način obračuna za dio opreme u primjeni je od 2017. godine, a 2020. godine je proizvodnja u HEN bila ispod uobičajene pa je efekat bio smanjenje troškova.

5.2.6 Troškovi mrežarina i naknada za NOS

Ovi troškovi su ostvareni u iznosu od 53,63 mil. KM i odnose se na:

- troškove prenosa električne energije (44,95 mil. KM), gdje se 39,79 mil. KM odnosi na isporuke krajnjim kupcima na distribucijskoj mreži, a 5,16 mil. KM na isporuke kupcima na mreži prenosa
- troškove naknada za rad NOS-a BiH u iznosu 4,27 mil. KM (od čega 0,37 mil. KM na djelatnost proizvodnje po osnovu cijene za G komponentu)
- troškove korištenja mreže za krajnje kupce u iznosu 4,41 mil. KM, gdje se radi o mrežarini kod kupovine energije od drugih elektroprivreda u BiH po osnovu isporuka na SN/NN mreži u skladu sa UPTS-ima.

Troškovi mrežarina i naknada za NOS su veći od planiranih za 0,9 %, a odstupaju od Plana u mjeri u kojoj odstupa i potrošnja krajnjih kupaca u odnosu na Sugledavanje. U odnosu na 2020. godinu veći su za 1,89 mil. KM ili 3,7 % obzirom na porast krajnje potrošnje i rast tarife za rad NOS-a BiH.

5.2.7 Troškovi uposlenih

Troškovi uposlenih obuhvataju *Troškove plata i Druge troškove rada*. Sumarno iznose 173,38 mil. KM što je 15,6% od ukupno ostvarenih troškova i rashoda za 2021. godinu.

Troškovi plata i naknada plata iznose 148,62 mil. KM i niži su od planiranih troškova za 0,8%. Inače, ukupno isplaćena sredstava za plate iznose 150,98 mil. KM (pored troškova tekućeg rada obuhvataju i plate za rad na investicijama u iznosu 2,36 mil. KM, pretežno u djelatnosti distribucije), dok su planom predviđena sredstva u iznosu od 153,0 mil. KM (realiziranja 98,7%). Prosječno isplaćena neto plata po uposlenom (sa porezom) u EP BiH za 2021. godinu iznosi 1.881 KM i uvećana je za 3,5% u odnosu na prosječno isplaćenu platu za 2020. godinu, a što je pretežno rezultat primjene uvećane ponderirane satnice (ponderirana prosječna primjenjena neto satnica za 2021. godine je bila veća za 3,5% u odnosu na 2020. godinu. U odnosu na 2020. godinu, troškovi plata i naknada plata smanjeni su za 0,93 mil. KM ili 0,6 %. Ovo smanjenje je prvenstveno vezano za manji broj radnika od planiranog (prosječno na godišnjem nivou planirano 4.320 radnika, a ostvareno 4.168), kako nominalno tako i iz sati rada, dok je prosjek/nivo plata bio blizu planskog.

Drugi troškovi rada u ovom periodu iznose 24,76 mil. KM i manji su od Plana za 0,9 %, a najvećim dijelom obuhvataju naknade (u bruto iznosu, uključujući poreze i doprinose na oporezivi iznos) koje se isplaćuju uposlenicima po osnovu Pravilnika o radu Društva na ime naknada za topli obrok (17,16 mil. KM), naknade za godišnji odmor (regres 2,03 mil. KM), prevoz radnika (2,67 mil. KM), novčane pomoći i nagrade radnicima (2,36 mil. KM), uz napomenu da su sve naknade i nagrade osim toplog obroka i naknade za smrtne slučajeve isplaćene u neoporezivom iznosu. Pored navedenog, na ovoj stavci su evidentirane naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, naknade pripravniciima te troškovi po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima. U odnosu na 2020. godinu troškovi iz ove stavke su veći za 1,9 % obzirom da je došlo do povećanja iznosa naknada za topli obrok, regres i drugih naknada koje prema Kolektivnom granskom ugovoru prate kretanja neto plate u Federaciji BiH, a gdje je rast plata bio veći nego je bilo pretpostavljeno.

5.2.8 Troškovi dažbina

Obuhvataju sljedeće troškovne stavke:

Vodoprivredne naknade u iznosu 30,19 mil. KM odnose se na troškove vodnog doprinosa, naknade za zaštitu voda, doprinosa za korištenje hidroakumulacionih objekata, te troškove kantonalne naknade od posebitog značaja za HNK. Ostvareni troškovi su veći od planiranih za 2,15 mil. KM ili 7,7 % obzirom da je proizvodnja u HE na Neretvi bila veća za 8,1% od planirane/sugledane proizvodnje. Preko 98% ovih naknada je varijabilnog karaktera i plaćaju se shodno ostvarenoj proizvodnji, prvenstveno u podružnici HE na Neretvi, kod koje su posebno veliki (u sumi 27,27 mil. KM) troškovi doprinosa za korištenje hidro akumulacionih objekata i troškovi vodne naknade od posebitog značaja za HNK. U odnosu na 2020. godinu ove dažbine su veće za 58,6 %, prvenstveno zbog uvećanog obima hidro proizvodnje (veća za 59,8%).

Razne dažbine, naknade i članarine obuhvataju troškove naknada (naknade za korištenje građevinskog zemljišta i komunalne naknade, članarine privrednim komorama, naknada za zagađenje zraka, naknade za NOS, FERK, RAK i dr.) gdje su troškovi ostvareni u iznosu 19,49 mil. KM, što je u nivou planiranih troškova, dok su u odnosu na ostvarenje iz 2020. godine manji (pretežno zbog manjeg obima termo proizvodnje) za 0,70 mil. KM ili 3,5%. Najveći trošak u okviru ove planske stavke jeste naknada po Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda ostvarenog radom TE u iznosu 7,67 mil. KM, a pored toga troškovi naknade za zagađenje zraka iznose 4,42 mil. KM. Značajni troškovi ostvareni su kod troškova komunalnih naknada i koncesija, regulatornih naknada, članarina komorama, raznim porezima, sudskih i drugih taksi i i elektroprivrednim udruženjima, te doprinosa za građevinsko zemljište

5.2.9 Financijski troškovi i rashodi

Financijski troškovi i rashodi ostvareni su u iznosu 4,78 mil. KM i manji su od Plana za 6,6 %, a obuhvataju rashode od kamata po zajmovima banaka (2,35 mil. KM), negativne tečajne razlike (0,91 mil. KM), troškove kamata po osnovu aktuarskog obračuna (0,84 mil. KM), te zatezne kamate i ostale finansijske rashode (u sumi 0,69 mil. KM). Do nižeg ostvarenja u odnosu na Plan došlo je pretežno zbog manjih rashoda kamata po zajmovima banaka (kasnija kolaudiranja VP Podveležje pa je nešto više kamata teretilo nabavnu vrijednost) kao i manjeg troška kamata iz aktuarskog obračuna.

Ako ove financijske troškovi i rashode promatramo u odnosu na ostvarenje iz 2020. godine primjetno je povećanje od 35,1 %, što je posljedica povećanog iznosa zateznih kamata i negativnih tečajnih razlika po zajmovima (neto efekat tečajnih razlika iznosi 0,60 mil. KM). Puštanje u pogon VP Podveležje je za posljedicu imalo i troškove kamata po osnovu novog zajama kojim je (većinski) financiran ovaj projekat. Ipak, smanjeni su (obzirom na otplatu u toku 2020. i 2021. godine) troškovi kamata po osnovu ranije uzetih zajama.

5.2.10 Drugi rashodi

Drugi rashodi za izvješćeni period iznose 78,38 mil. KM i značajno su veći u odnosu na Plan (za 28,17 mil. KM ili 56,1%) i ostvarenje iz 2020. godine (za 16,9 %). Ovi rashodi se odnose na:

- rashode po osnovu otpisa i ispravke vrijednosti potraživanja (po više osnova) 70,89 mil. KM
- rashode po osnovu umanjenja vrijednosti i otpisa neuporabljivih zaliha 2,30 mil. KM
- naknadni troškovi i rashodi iz ranijih godina 2,53 mil. KM
- rashode od gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava 1,62 mil. KM
- kazne, penale, naknade šteta i ostale rashode u iznosu 0,69 mil. KM
- ostalo (zbirno) 0,35 mil. KM.

Najznačajnije odstupanje (prekoračenje) u odnosu na Plan imaju rashodi po osnovu umanjenja vrijednosti potraživanja, gdje je, između ostalih, evidentirano umanjenje vrijednosti potraživanja za date predujame ZD rudnicima iz ranijih godina u iznosu 64,3 mil. KM (bilo je planirano 43,6 mil. KM rashoda po ovom osnovu). Također, rashodi po osnovu otpisa vrijednosti neuporabljivih i zastarjelih zaliha materijala su bili znatno veći u odnosu na planirane, a isto se može konstatovati i za troškovi i rashode iz ranijih godina. Većina rashoda se odnosi na primjenu više MRS i MSFI kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ispoštovali ovi propisi i preporuke revizije.

5.2.11 Troškovi rezerviranja

Troškovi rezerviranja ostvareni su u iznosu od 11,16 mil. KM što je više od Plana za 5,0 mil. KM, a odnose se na troškove rezerviranja po osnovu:

- sudskih sporova koji se trenutno vode protiv Društva 5,49 mil. KM
- aktuarskih obračuna po MRS 19 vezano za isplate otpremnina i jubilarnih nagrada radnicima, kao i isplate po osnovu smrtnih slučajeva umirovljenih radnika 1,43 mil. KM
- demontaže stalnih sredstava u termoelektranama 2,45 mil. KM
- obveza za poribljavanje 0,96 mil. KM
- neiskorištenog godišnjeg odmora 1,78 mil. KM,

a što je obveza Društva u skladu sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Povećani troškovi rezerviranja po osnovu godišnjeg odmora su rezultat povećanog broja dana godišnjeg odmora koji su radnici Društva ostavili za korištenje u 2022. godini u odnosu na broj dana koji je sa krajem 2020. godine bio ostavljen za 2021. godinu. Iako Društvo

U skladu sa Odlukom Uprave Društva o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda MRS 37 (*Rezerviranje, potencijalne obveze i potencijalna sredstva*) u pravnim sporovima u kojima je JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo tužena, proveden je postupak rezerviranja sredstava po osnovu pokrenutih sudskih sporova. Najznačajniji sudski sporovi odnose se na:

- arbitražni spor sa Konzorcijem Strabag AG Austrija i Končar d.d Zagreb u vezi HE Vranduk.
- tužbu Grada Mostara u vezi naknade za korištenje HE Salakovac i HE Grabovica
- više sporova u vezi javnih nabavi
- upravni sporovi u vezi komunalnih naknada za mrežu i sl.

5.3. Naplata prihoda

Stupanj naplate isporučene električne energije po osnovu opskrba električnom energijom krajnjih kupaca ostvaren je u procentu od 96,6 % i predstavlja odnos naplaćenog i fakturiranog prihoda u tekućoj godini gdje su u izračun uključena potraživanja iz ranijih godina i utužena potraživanja (kao nazivnik) i uplate po računima (kao brojnik). Ovaj procenat naplate je veći za 0,6 % od ostvarenog u istom periodu 2020. godine (96,0 %).

Stupanj naplate prihoda od prodaje električne energije krajnjim kupcima iskazan kao odnos naplaćenog prihoda i fakturiranog iznosa u tekućoj godini (bez salda nenaplaćenih potraživanja iz ranijih godina), daje procenat naplate koji iznosi 100,3 %.

Najveći pojedinačni dužnici su javna komunalna poduzeća, a karakteristično je da se većina nenaplaćenih potraživanja odnosi na poduzeća i ustanove iz javnog sektora.

Tabela 5.8

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
% naplate	94,2	95,8	95,0	95,4	94,8	95,5	96,1	96,0	96,6

Kumulativni stupanj naplate po distribucijskim podružnicama je različit i kreće se od 90,7 % u podružnici ED Mostar, do 100,4 % u podružnici ED Bihać. Ovaj procenat naplate je u nivou ostvarenog u 2020. godini (96,0 %), a uporedni podaci daju se u donjoj tabeli.

Tabela 5. 9

Red. broj	Podružnica JP EP BiH	2021.	2020.
		%	%
1.	ED Sarajevo	97,5	97,7
2.	ED Tuzla	97,9	96,9
3.	ED Zenica	96,0	95,1
4.	ED Bihać	100,4	99,5
5.	ED Mostar	90,7	88,8
7.	Kupci na SN i NN	97,1	96,5
8.	Kupci na 110 kV i dr. ODS	91,1	92,0
9.	Σ UKUPNO	96,6	96,0

Naplata prihoda po osnovu djelatnosti trgovine električnom energijom ostvarena je u 100 % iznosu.

5.4. Financijski rezultat

Financijski rezultat za 2021. godinu je dobit prije oporezivanja u iznosu od 14,00 mil KM uz napomenu da je planirani financijski rezultat za 2021. godinu (po Revidovanom planu poslovanja za period 2021-2023. godina bila dobit (prije oporezivanja) od 13,09 mil. KM. Ovo znači da je rezultat bolji od planiranog za oko 0,91 milijun KM. To je posljedica više faktora koji su značajno utjecali na rezultat poslovanja Društva.

Posebito se, po visini efekta na financijski rezultat, a u odnosu na planirano i sugledano, mogu izdvojiti sljedeći pozitivni faktori:

- veća proizvodnja u HE za 116,8 GWh u odnosu na sugledanu i 300,5 GWh u odnosu na planiranu po EEB-u, a zbog povoljnih hidroloških prilika (većih dotoka) u toku više mjeseci protekle godine; ovo je dovelo do povoljnijeg hidro-termo odnosa, manje prosječne proizvodne cijene, većeg obima ukupne proizvodnje, a time i većih količina energije za prodaju u djelatnosti trgovine;
- rast cijena energije kod prodaje djelatnosti trgovine gdje su za kratkoročnu prodaju vlastite energije u II polugodištu ostvarene dosta veće cijene u odnosu na Planom sugledane;
- veći prihodi od naknada za priključenje kao i prihodi iz ranijih godina;
- uštede na više troškovnih stavki.

Sa druge strane, na rezultat poslovanja negativno je, u odnosu na Revidovani plan, u većoj mjeri utjecalo:

- veći rashodi gdje se posebno ističu visoki (ostvareno je 64,3 mil. KM, a planirano 43,6 mil. KM) rashodi od umanjenja vrijednosti potraživanja za predujame date ZD rudnicima u prethodnom periodu,
- povećani troškovi rezerviranja po osnovu sudskih sporova i neiskorištenog dijela godišnjeg odmora.

Ako poredimo rezultat poslovanja sa prethodnom 2020. godinom, ključni pozitivan faktor bili su

- znatno bolja hidrologija i veća proizvodnja u HE,
- rast cijena prodaje u trgovini,
- početak rada VP Podveležje.

Najznačajniji negativan faktor bili su:

- povećani rashodi od umanjenja vrijednosti potraživanja za predujame date ZD rudnicima u prethodnom periodu (povećani za 11,6 mil. KM u odnosu na 2020. godinu)
- povećane količine i cijene nabave havarijske energije

Ostvareni financijski rezultat za 2021. godinu je vrlo blizu planiranog te ostvarenog u 2020. godini. Ipak, da nije ostvarena iznadplanska (veća i od EEB-a i od Sugledavanja) proizvodnja u HE na Neretvi (koja je dalje pretežno plasirana kroz kratkoročnu prodaju u djelatnosti trgovine) te da nije bilo rasta prodajnih cijena za kratkoročnu prodaju u trgovini tokom II polugodišta 2021. godine izvjesno je da bi poslovanje u 2021. godini ostvareno sa gubitkom. Evidentno je da su loše poslovanje ZD rudnika (nerealiziranja planske proizvodnje i problemi sa likvidnosti u više proteklih godina) imali odraza na financijski rezultat Društva u 2021. godini, a isto se negativno odražava na likvidnost EP BIH i Koncerna EP BIH. Osim odraza na likvidnost, isto je imalo odraza i na povećane rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja, a obzirom na ročnost i neizvjesnost naplate u narednom periodu. Da su isporuke ugljena bile veće (što bi povećalo obim proizvodnje i prodaje kroz trgovinu) te da su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti bili manji (npr. na nivou planiranih ili ostvarenih u 2020. godini dobit bi bila višestruko veća i zapravo bi ostvaren jedan od najboljih rezultata Društva od kada posluje kao dioničko društvo.

Ipak, treba istaći da je u 2021. godini ostvaren rekordan iznos prihoda od prodaje vlastite energije, rekordan iznos prihoda od krajnjih kupaca, te rekordni EBITDA i EBIT koji su bili veći nego 2018. godine kada je najveća dobit prije oporezivanja u zadnjih 10-ak godina.

U skladu sa propisima koji regulišu porez, obračunat je porez na dobit u iznosu od 3,145 mil. KM te uz odloženi porezni prihod perioda (1,47 mil. KM) neto dobit neprekinutog poslovanja iznosi 12,325 mil. KM (2020. godine ostvareno 7,25 mil. KM).

Po osnovu aktuarskih dobitaka u Bilancau uspjeha iskazana je i ostala neto sveobuhvatna dobit od 0,06 mil. KM, pa uz dobit od neprekinutog poslovanja od 12,325 mil. KM, ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda iznosi 12,39 mil. KM (neto sveobuhvatna dobit perioda za 2020. godinu iznosila je 9,52 mil. KM).

6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 Bilanca stanja

Tabela 6.1

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021 .GODINE		
	hilj. KM	
A K T I V A	31.12. 2021.	31.12. 2020.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	3.080.772	3.116.645
Nematerijalna sredstva	10.896	11.866
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.539.625	2.614.382
Ostala stalna materijalna sredstva i biološka sredstva	1.013	337
Dugoročni finansijski plasmani	522.591	480.576
Druga dugoročna potraživanja	4.194	8.500
Dugoročna razgraničenja	984	984
Odložena porezna sredstva	1.469	
TEKUĆA SREDSTVA	484.568	494.168
Zalihe uključujući i date avanse	46.347	146.635
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	172.616	128.003
Kratkoročna potraživanja	136.313	152.074
Kratkoročni finansijski plasmani	115.008	52.396
Potraživanja za PDV	7.312	8.427
Aktivna vremenska razgraničenja	6.974	6.634
POSLOVNA AKTIVA	3.565.340	3.610.813
P A S I V A	31.12. 2021.	31.12. 2020.
KAPITAL	3.001.654	2.994.014
Upisani osnovni kapital	2.236.964	2.236.964
Rezerve (zakonske, statutarne i dr.)	579.137	576.638
Revalorizacione rezerve		
Neraspoređena dobit	185.553	180.412
Gubitak do visine kapitala (gubitak izvještajne godine)		
DUGOROČNA REZERVISANJA	133.377	147.624
DUGOROČNE OBAVEZE (dugor krediti i ost. dugor. obav.)	243.481	258.308
ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
KRATKOROČNE OBAVEZE	128.837	148.046
Kratkoročne finansijske obaveze	48.019	36.618
Obaveze iz poslovanja	62.433	97.757
Obaveze iz specifičnih poslova		
Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja	2	
Druge obaveze	6.294	4.284
Obaveze za PDV	8.749	4.060
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	3.340	2.036
Obaveze za porez na dobit		3.292
PASIVNA VREMENSKA RAZGANIČENJA	57.990	62.821
POSLOVNA PASIVA	3.565.340	3.610.813

Aktiva (stalna i tekuća sredstva)

Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Nekretnine, postrojenja i oprema čine najveći dio stalnih sredstava u knjigovodstvenoj vrijednosti sa iznosom od 2.539,63 mil. KM i predstavljaju 79,8 % ukupne vrijednosti stalnih sredstava, odnosno 71,2 % vrijednosti aktive. Struktura stalnih sredstava na dan 31.12.2021.g. (u hilj. KM daje se u slijedećem pregledu:

Tabela 6.2

O P I S	31.12.2021.
Stalna sredstva i dugoročni plasmani	
Nematerijalna sredstva	10.896
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.539.625
Ostala stalna materijalna sredstva i biološka sredstva	1.013
Dugoročni finansijski plasmani	522.591
Druga dugoročna potraživanja	4.194
Dugoročna razgraničenja	984

Vrijednost *nematerijalnih sredstava* na dan 31.12.2021. godine iznosi 10,90 mil. KM (manja za 8,2% u odnosu na 31.12.2020. godine). Najveću stavku u okviru nematerijalnih sredstava čine koncesije u iznosu 5,30 mil. KM ili 48,6 %, softveri u iznosu od 4,20 mil. KM ili 38,5%, dok licence učestvuju sa 1,29 mil. KM, a nematerijalna sredstva u pripremi u iznosu 0,11 mil. KM.

U okviru *Nekretnina, postrojenja i opreme* najznačajniju stavku predstavljaju građevinski objekti u iznosu od 1.336,03 mil. KM, zatim postrojenja i oprema u iznosu od 701,74 mil. KM. Ova pozicija je smanjena u odnosu na prethodnu godinu obzirom da je iznos amortiziranje obračunate na ova stalna sredstva bio većih od iznosa kolaudiranih ulaganja u ista. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi učestvuju sa 191,46 mil. KM (smanjene prvenstveno zbog kolaudiranje VP Podveležje), predujama za dugoročna sredstva sa 218,24 mil. KM, zemljište sa 84,78 mil. KM i stambene zgrade i stanovi sa 0,25 mil. KM.

Tabela 6.3

Stanje na dan 31.12.2021.	hilj. KM					
O P I S	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Stambene zgrade i stanovi	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
1 Nabavna vrijednost	84.782	4.271.610	3.542.298	329	524.549	8.423.568
2 Akumulirana amortizacija		2.935.578	2.833.429	79	114.857	5.883.943
3 Neto knjig. vrijednost		1.336.032	708.869	250	409.692	2.454.843

Dugoročni finansijski plasmani na dan 31.12.2021.godine iznose 522,59 mil. KM, a odnose se na učešće u kapitalu povezanih i drugih pravnih lica (unutar i izvan konsolidiranje), zajame povezanim pravnim licima, zajame date radnicima, ulaganja u vrijednosne papire i ostale dugoročne finansijske plasmane (dugoročni depoziti). Povećani su u odnosu na 2020. godinu, pretežno zbog pretvorbe predujama ranije datih ZD rudnicima u dugoročne pozajmice te odobrenih dugoročnih pozajmica ZD rudnicima, a uz grace period od 24 mjeseca.

Druga dugoročna potraživanja iznose 4,19 mil. KM i odnose se na potraživanja po dugoročnom reprogramu za električnu i toplinu energiju, potraživanja za stambene zajame i ostala dugoročna potraživanja.

Dugoročna razgraničenja na dan 31.12.2021. godine iznose 0,98 mil. KM (jednako kao i godinu ranije) i odnose se na potraživanja po osnovu unaprijed plaćenih troškova (eksprijiranja zemljišta za mHE Neretvica, urbanističke suglasnosti za mHE, promjene namjene šumskog zemljišta u građevinsko i sl).

Odložena porezna sredstva (dugoročna)

Odložena porezna obveza na dan 31.12.2021. godine iznose 1,47 mil. KM. Radi se o poziciji koja predstavlja protustavku pozicije *Odloženi porezni prihodi perioda* iskazane u okviru bilancaa uspjeha.

Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iznose 484,57 mil. KM i predstavljaju 15,7 % ukupne aktive. U okviru tekućih sredstava sadržane su zalihe, gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna potraživanja i potraživanja za PDV, kratkoročni financijski plasmani i AVR. Tekuća sredstva su smanjena za 2,0% u odnosu na kraj 2020. godine, prvenstveno zbog pretvorbe datih predujama ZD rudnicima (koji su bili iskazani na klasi Zaliha) u dugoročne financijske plasmane.

Zalihe obuhvataju sirovine i materijal (ugljen, tečna goriva, elektromaterijal), rezervne dijelove, sitan inventar, auto gume, robu kao i date predujame za nabavu istog. Računovodstvena vrijednost ukupnih zaliha sa predujamima iznosi 46,35 mil. KM i smanjena je za 100,29 mil. KM ili za 31,6 % u odnosu na stanje na početku godine. Smanjenje se pretežno odnosi na promjenu računovodstvenog tretmana predujama datih ZD rudnicima, a koji su činili dominantnu stavku na ovoj poziciji, uz značajnu ispravku vrijednosti. U strukturi ukupnih zaliha bez predujama najveći dio se odnosi na zalihe materijala (elektro, strojarski, građevinski i IKT 18,7 mil. KM) koje u ukupnim zalihama bez predujama učestvuju sa 43,5 %, zalihe rezervnih dijelova (12,6 mil. KM) sa 29,4 %, zalihe ugljena sa prevozom i analizom kvaliteta ugljena (7,2 mil. KM) učestvuju sa 16,8%, dok se ostale zalihe odnose na zalihe hemikalija, trafo ulja, kancelarijskog materijala, goriva i maziva, ostali potrošni materijal i sl.

Dati predujama (većinom dati rudnicima) u prethodnim godinama su značajno opterećivali pozicija u okviru zaliha, ali nakon odluke Skupštine Društva o pretvorbi uplaćenih, a neopravdanih predujama u dugoročne pozajmice, ova stavka je značajno smanjena (za 78,1 mil. KM) u odnosu na početak godine. Dakle, ovo smanjenje nije posljedica povrata istih, već primjene računovodstvenih standarda odnosno promjene u drugu vrstu aktivd. I dalje je upitna mogućnost naplate ovih potraživanja u cjelosti, obzirom na financijsku situaciju rudnika u sastavu Koncerna.

Ukupna potraživanja na datum bilancaa iznose 162,93 mil. KM i predstavljaju 4,6 % ukupne aktive, a u odnosu na početak godine manja su za 25,8 %.

Kratkoročna potraživanja iznose 136,31 mil. KM i odnose se na potraživanja od kupaca (povezanih pravnih lica, kupaca u zemlji i inostranstvu), kao i na druga kratkoročna potraživanja, a manja su za 15,76 mil. KM ili za 10,4 % u odnosu na početak godine. Struktura potraživanja u EP BiH na dan 31.12.2021. godine daje se u slijedećem pregledu:

Tabela 6.4

hilj. KM	31.12.2021.	31.12.2020.
Potraživanja	265.606	219.530
1.Kratkoročna potraživanja (1.1+1.2.+1.3-1.4+1.5-1.6)	136.313	152.074
1.1 Kupci – povezana pravna lica	3.511	1.643
1.2. Kupci u zemlji	161.473	162.146
Kupci u zemlji- redovni	114.810	116.138
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji	7.104	4.529
Utuženi kupci u zemlji	39.559	41.479
1.3 Kupci u inostranstvu	5.113	6.172
1.4. Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji	-40.321	-42.758
1.5. Druga kratkoročna potraživanja	9.180	27.603
1.6.Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	-2.644	-2.732
2. Kratkoročni finansijski plasmani	115.008	52.396
3. Potraživanja za PDV	7.312	8.427
4. Aktivna vremenska razgraničenja	6.490	6.634
5. Odložena porezna sredstva	484	

Kupci u zemlji iskazani u iznosu 161,47 mil. KM, a odnose se na potraživanja od distribucijskih potrošača, koje čine pravna i fizička lica i domaćinstva, potraživanja od potrošača na 110 kV i ostalih potrošača (krajnjih kupaca). Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji iznosi 40,32 mil. KM (manja naego godinu prije), te neto potraživanja od kupaca iznose 121,15 mil. KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji iznose 7,10 mil. KM, a odnose se na potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 90 dana od datuma dospjeća fakture. U odnosu na početak godine ova potraživanja su veća za 2,6 mil. KM.

Utužena potraživanja od kupaca u zemlji iznose 39,56 mil. KM i u odnosu na početak godine su manja za 1,9 mil. KM, a odnose se na utužena potraživanja od:

- kupaca za električnu energiju - ostale kategorije potrošnje (17,89 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju na 110 kV naponu (7,49 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju - neovlaštena potrošnja domaćinstva (3,70 mil. KM)
- kupaca – tehnološka para i toplotna energija (2,60 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju – domaćinstva (2,76 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju - neovlaštena potrošnja ostale kategorije kupaca (1,20 mil. KM)
- kupaca za ostale sporedne djelatnosti (2,99 mil. KM)
- kupaca energetske usluge - priključci (0,66 mil. KM).

Potraživanja od kupaca u inostranstvu od 5,11 mil. KM, a odnose se na potraživanja za prodaju električne energije (fakturiranje el. energije za prosinac, uz dospjeće u siječnju 2022. godine).

Druga kratkoročna potraživanja iznose 12,32 mil. KM, a odnose se na potraživanja po osnovu više plaćenih obveza, potraživanja od uposlenika, potraživanja za obračunate kamate, potraživanja od državnih i drugih institucija i sl. Ispravka vrijednosti drugih potraživanja iznosi 2,64 mil. KM. U odnosu na početak godine ova potraživanja su smanjena za 15,2 mil. KM ili 61,1 %.

Kratkoročni financijski plasmani iznose 115,01 mil. KM, a odnose se na kratkoročni dio (sa dospelcem tokom 2022. godine) dugoročnih plasmana (kratkoročni depoziti, pozajmice povezanim društvima, reprogram električne energije, kratkoročni dio duga za stambene zajmove i sl). U odnosu na prethodnu godinu veći su za 62,6 mil. KM dijelom i zbog bliže ročnosti isteka oročenih depozita u odnosu na kraj 2020. godine.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iznose 172,62 mil. KM i veći su 44,61 mil. KM u odnosu na početak godine.

Pasiva (kapital, dugoročne i kratkoročne obveze)

Kapital

U financijskim izvješćima Društva na dan 31.12.2021. godine iskazan je slijedeći kapital:

Tabela 6.5

hilj. KM	31.12.2021.	31.12.2020.
KAPITAL	3.001.654	2.994.014
Osnovni dionički kapital	2.236.964	2.236.964
Ostale rezerve – statutarne i druge rezerve	579.137	576.638
Neraspoređena dobit	185.553	180.412

Osnovni kapital Društva na dan 31.12.2021. godine iznosi 2.236,96 mil. KM upisanog registriranog osnovnog kapitala podjeljenog na 31.506.541 običnih dionica pojedinačne vrijednosti 71,00 KM.

Rezerve (statutarne i druge rezerve) na dan 31.12.2021. godine iznose 579,14 mil. KM. U odnosu na kraj 2020. godine veće su za 2,50 mil. KM obzirom na primjenu Odluke o raspodjeli dobiti za 2020. godinu.

Neraspoređena dobit iskazana je u iznosu od 185,55 mil. KM i u odnosu na početak godine povećana je za 5,14 mil. KM. Ova dobit predstavlja:

- neraspoređenu dobit iz ranijih godina u iznosu 173,23 mil. KM
- neraspoređenu dobiti izvještene (2021.) godine u iznosu 12,33 mil. KM.

Neraspoređena dobit iz ranijih godina u iznosu 173,23 mil. KM se sastoji od:

- 78,41 mil. KM zadržane dobiti iz poslovanja
- 89,62 mil. KM akumulirane dobiti iz efekata procjene i
- 5,20 mil. KM zadržane dobiti za investicije.

Dugoročne i kratkoročne obveze

Dugoročna rezerviranja iskazana u iznosu 133,38 mil. KM čine dugoročna rezerviranja za troškove i rizike u iznosu 65,40 mil. KM (rezerviranja po započetim sudskim sporovima 12,48 mil. KM, obračunata rezerviranja za primanja uposlenih po MRS 19 od 32,81 mil. KM, rezerviranja za demontažu objekata u termoelektranama od 20,11 mil. KM) i dugoročna razgraničenja u iznosu 67,98 mil. KM (unaprijed plaćeni i odgođeni prihod Društva iz doniranja za primljena stalna sredstva, materijal i novčana sredstva).

Dugoročne obveze u iznosu od 243,5 mil. KM odnose se na dugoročne zajamne obveze u iznosu od 243,4 mil. KM (zajamna sredstva za financiranje izgradnje Bloka 7 i VP Podveležje) i na ostale dugoročne obveze (stambeni zajami i prodaja stanova) u iznosu od 0,09 mil. KM. Pozicija je smanjena u odnosu na kraj prethodne godine obzirom da je dio obveza koji dospijeva u toku 2022. godine prebačen u kratkoročne financijske obveze.

Kratkoročne obveze iznose 128,84 mil. KM, a smanjene su odnosu na kraj 2020. godine za 19,2 mil. KM. Najveći dio obveza odnosi se na obveze iz poslovanja u iznosu 62,43 mil. KM koje čine obveze prema dobavljačima u zemlji (27,53 mil. KM), obveze prema dobavljačima u inostranstvu (2,48 mil. KM) i obveze prema dobavljačima - povezana pravna lica (5,11 mil. KM). Obveze za primljene predujame, depozite i kaucije iznose 27,21 mil. KM, dok ostale obveze iz poslovanja iznose 0,09 mil. KM.

Ostatak kratkoročnih obveza odnosi se na:

- kratkoročne financijske obveze (48,02 mil. KM)
- obveze za PDV (8,75 mil. KM)
- druge obveze (6,29 mil. KM)
- obveze za ostale poreze i druge dažbine (3,34 mil. KM).

Obveze iz poslovanja su smanjene za 35,32 mil. KM u odnosu na kraj prethodne godine. Ključno smanjenje je kod obveza prema dobavljačima u inostranstvu gdje su u toku 2021. godine izmirene dospjele obveze prema dobavljačima u vezi VP Podveležje, a koje su bile evidentirane sa 31.12.2020. godine

Pasivna vremenska razgraničenja iznose 57,99 mil. KM i obuhvataju ostala kratkoročna razgraničenja, obračunate kamate, obračunate ostale troškove poslovanja, ostali odloženi prihod budućeg perioda i sl. U odnosu na kraj 2020. godine smanjena su za 4,83 mil. KM.

Iz izloženog Bilanca stanja vidljivo je da ukupna poslovna aktiva (imovina) i poslovna pasiva (kapital i obveze) JP Elektroprivreda BiH na dan 31.12.2021. godine iznose 3.565,34 mil. KM i smanjene su za 45,47 mil. KM (ili 1,3 %) u odnosu na kraj 2020. godine.

6.2. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja

Tabela 6.6

POKAZATELJI BILANSA USPJEHA	Ostvarenje 2021.	Plan 2021.	Ostvarenje 2020.
Proizvodnja električne energije (GWh)	6.677,1	6.654,6	6.237,9
Operativni prihod (hilj.KM)	1.098.436,2	1.076.299,9	1.037.324,0
Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga	1.052.425,7	1.032.913,9	997.246,4
Prihod od prodaje sporednih proizvoda, materijala i usluga	46.010,5	43.386,0	40.077,6
Gotovinski operativni troškovi (hilj.KM)	870.361,2	872.728,3	832.563,3
- troškovi mat. za proiz. el. energije i prevoz uglja	325.162,3	330.379,5	356.010,5
- materijal i usluge održavanja	27.577,5	28.710,0	26.505,7
- plate i drugi troškovi rada	173.380,6	174.798,1	173.847,8
- zavisni troškovi prodaje *	254.334,7	253.181,4	198.434,3
- troškovi dažbina	49.678,6	47.676,7	39.226,3
- ostali operativni troškovi	40.227,4	37.982,5	38.538,7
EBITDA (hilj. KM)	228.075,1	203.571,6	204.760,7
Prihod od donacija (amort. doniranih sredstava)	6.442,6	6.671,9	6.433,4
Amortizacija (hilj.KM)	156.201,9	156.341,4	144.649,6
EBIT (hilj. KM)	78.315,8	53.902,1	66.544,6
Operativni koeficijent (op. trošk. + amort.)/op. prihod	0,929	0,950	0,936
Racio ekonomičnosti (ukupni prihodi /ukupni troš. i ras.)	1,013	1,012	1,010
Radni koeficijent (operativni troškovi /operativni prihod)	0,792	0,811	0,803
Troškovi zaposlenih po radniku	41,59	40,46	40,00
Proizvodnja po radniku	1,60	1,54	1,44
Učešće troškova i rashoda u ukupnom prihodu	98,75	98,81	99,00
Prosječan broj zaposlenih (stanje kraj mjeseca / 12)	4.168	4.320	4.346
Trošak materijala za proizvodnju i prevoza uglja / operativni prihod	29,6%	30,7%	34,3%
Trošak mat. i usluga održavanja/operativni prihod	2,5%	2,7%	2,6%
Trošak rada/operativni prihod	15,8%	16,2%	16,8%
Zavisni troškovi prodaje/operativni prihod	23,2%	23,5%	19,1%
Troškovi dažbina/operativni prihod	4,5%	4,4%	3,8%
Ostali troškovi/operativni prihod	3,7%	3,5%	3,7%

* ovisni troškovi nabave obuhvataju troškove nabave električne energije, troškove prenosa električne energije, troškove pomoćnih usluga (sustavska i ostale usluge) i naknade za NOS.

6.3. Izvješće o gotovinskom toku

Tabela 6.7

Red.br	O P I S		2021. godina	2020. godina
A	GOTOVINSKI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1.	Neto dobit (gubitak) za period		12.325	7.249
	<i>Usklađivanje za:</i>		u hilj. KM	u hilj. KM
2.	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	2.218	2.181
3.	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4.	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	153.984	142.469
5.	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	1.307	2.646
6.	Usklađivanje iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)		
7.	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	598	-1.360
8.	Ostala usklađivanja za nenovčane stavke i novčani tokovi koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	+ (-)		
9.	Ukupno (2 do 8)		158.107	145.936
10.	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	22.228	16.912
11.	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	-2.573	-10.672
12.	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	29.926	20.347
13.	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	-340	2.820
14.	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	-41.251	35.699
15.	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	4.613	-739
16.	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	-4.830	4.851
17.	Ukupno (10 do16)		7.773	69.217
18.	Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti $\Sigma(1+9+17)$		178.205	222.402
B	GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		u hilj. KM	u hilj. KM
19.	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		60.631	92.366
20.	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	60.631	92.366
21.	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	+		
22.	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+		
23.	Prilivi iz osnova kamata	+		
24.	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+		
25.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih fin.plasmana	+		
26.	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		191.526	475.027
27.	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28.	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	12.157	12.432
29.	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	88.481	399.031
30.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih fin.plasmana	-	90.888	63.564
31.	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)			
32.	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		130.895	382.661

Tabela 6.7 (nastavak)

Red.br	O P I S		2021. godina	2020. godina
C	GOTOVINSKI TOK IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		u hilj. KM	u hilj. KM
33.	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		51.579	229.055
34.	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+		
35.	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	45.638	202.545
36.	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+		
37.	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	5.941	26.510
38.	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		54.277	60.592
39.	Odlivi iz osnova otkupa dionica i udjela	-		
40.	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-		7.839
41.	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	49.538	24.752
42.	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43.	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-	4.739	2.470
44.	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-		25.532
45.	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)			168.464
46.	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		2.698	
47.	D. UKUPNI PRILIV GOTOVINE (18+31+45)		178.205	390.866
48.	E. UKUPNI ODLIV GOTOVINE (18+32+46)		133.592	382.661
49.	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47 – 48)		44.613	8.205
50.	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48 – 47)			
51.	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		128.003	119.797
52.	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53.	J. Negativne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54.	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		172.616	128.003

Društvo je u 2021. godini ostvarilo neto priliv gotovine tj. povećanje stanja gotovine u odnosu na kraj prethodne godine za 44,6 mil. KM. Ostvareni neto pozitivan tok od poslovnih aktivnosti je bio veći u odnosu na zbir neto odliva iz finansijskih i ulagačkih aktivnosti, a što je dovelo do povećanja gotovine u odnosu na početak 2021. godine.

Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti iznosi 178,2 mil. KM i manji je za 19,9% u odnosu na ostvareni u 2020. godini. Ostvarena je veća neto dobit, a uz povećane troškove amortiziranja što implicira rast gotovine. Ipak, zbog izmirenja obveza (formiranih pred kraj 2020. godine) prema ino dobavljačima (pretežno vezano za VP Podveležje) u toku 2021. godine, došlo je smanjenja neto gotovinskog toka iz poslovnih aktivnosti.

Neto gotovinski tok iz ulagačke aktivnosti je negativan u iznosu 130,9 mil. KM obzirom na ulaganja u elektroprivredne djelatnosti (najviše distribucija i proizvodnja), kapitalne investicije (odlivi vezano za blok 7 u TE Tuzli, VP Podveležje i dr.), ZD rudnike i formiranje GEOLP d.o.o., ali dijelom i zbog pretvaranja potraživanja za date predujame ZD rudnicima u dugoročne pozajmice.

Iz finansijskih aktivnosti ostvaren je neto odliv gotovine u iznosu 2,7 mil. KM što se pretežno odnosi na početak otplate glavnice zajama za VP Podveležje, a otplaćena su i dva anuiteta komercijalnog zajama za financiranje predujama po EPC ugovoru za blok 7 u TE Tuzla kao i ostale zajamne obveze. Bilo je i povlačenja novih zajama (finalne tranše za VP Podveležje), ali u manjem iznosu od sume otplate zajamnih obveza.

7. REALIZIRANJA PLANA LJUDSKIH RESURSA

Praćenje realiziranja Planova ljudskih resursa (po djelatnostima, podružnicama, za Direkciju i za Društvo u cjelini) se vrši u skladu sa novim sustavom planiranja u ovoj oblasti. Na dan 31.12.2021. godine u Društvu je bilo 4.113 uposlenih, od čega 4.075 na neodređeno vrijeme, 8 radnika sa statusom mirovanja ili na neplaćenom odsustvu, dok su u statusu pripravnika bila 22 lica.

Ovo su kategorije koje su fiksno utvrđene planovima. Na broj 4.105 treba dodati i radnike koji se zapošljavaju kao zamjena za radnike koji su privremeno spriječeni za rad (bolovanje) u trajanju dužem od 42 dana i radnica na porodijskom odsustvu i njih je 31.12.2021. godine bilo 8, tako da ukupan broj radnika na dan 31.12.2021. godine iznosi 4.113.

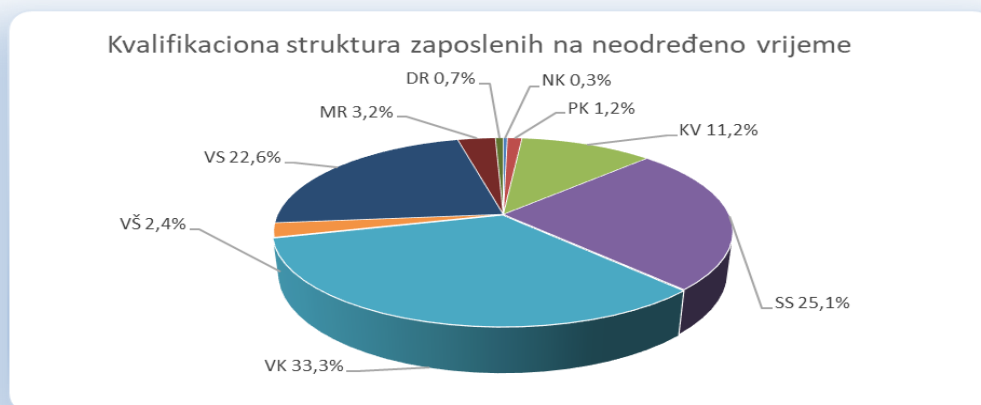
Zapošljavanje novih radnika vršeno je u skladu sa Odlukom o utvrđivanju načina realiziranja zapošljavanja novih radnika i pripravnika u Javnom poduzeću Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, a prema Planom utvrđenom broju.

Inače, planirano je 154 zapošljavanja novih radnika na neodređeno vrijeme u 2021. godini, a sa 31.12.2021. godine izvršena su 52 nova zapošljavanja po planu i 8 zapošljavanja novih radnika po osnovu neplaniranih okolnosti (smrt, otkaz i sl, što ne ulazi u planska ograničenja). Također, u 2021. godini izvršeno je zapošljavanje 21 nova radnika na neodređeno vrijeme po postupku koji je započet u 2020. godini, a nije bio završen. Ova zapošljavanja ulaze u ukupan broj od 4.113.

Tabela 7.1

NK	PK	KV	SS	VK	VŠ	VS	MR	DR
14	50	455	1021	1358	99	922	129	27

Graf 7.1

Kod radnika na određeno vrijeme imamo 2 kategorije, jednu čine radnici čije je zapošljavanje izvršeno prema planu zapošljavanja za ovu godinu i njihov broj na dan 31.12.2021. godine iznosi 21 od 77 planiranih, a druga kategorija su radnici koji se zapošljavaju radi zamjene radnika koji su privremeno spriječeni za rad (bolovanje) u trajanju dužem od 42 dana i radnica na porodijskom odsustvu i njih je do 31.12.2021. godine uposleno 16 i ova kategorija ne ulazi u planska ograničenja.

U 2021. godini planirano je zapošljavanje 60 pripravnika, a do 31.12.2021. godine u Društvu je uposleno po planu 17 pripravnika i 6 pripravnika po postupku koji je započet u 2020. godini.

U izvješćenom periodu bilo je 255 prestanaka ugovora o radu po svim osnovama (po sili zakona radi odlaska u mirovinu, smrt uposlenika, sporazumni prestanci, otkaz uposlenika, otkaz poslodavca i istek ugovora o radu na određeno vrijeme).

Radi ograničenja okupljanja usljed nepovoljne epidemiološke situacije izazvane pandemijom Covid-19, značajan dio edukacijskih aktivnosti je održan u online formi.

Najveći dio educiranijskih aktivnosti se odvijao učešćem radnika na seminarima, konferencijama i drugim vidovima obuka po pozivu.

U toku 2021. godine, u skladu sa Programom obučavanja radnika na nivou Društva za 2021. godinu održane su četiri in-house obuke, u ukupnom trajanju od 7 dana, dijelom u Edukacijskom centru u Zenici, a dijelom u online formi.

Na Edukacijskom portalu u toku 2021. godine radnici su pohađali i uspješno okončali 67 online tečajeva, tako da je od početka funkcioniranja Edukacijskog portala ukupan broj pohađanih online tečajeva 4.472.

Stanje uposlenih EPBiH na dan 31.12.2021.

Tabela 7.2

Red broj	Organizacioni dio	Stanje 31.12. 2020.	Stanje na dan 31.12.2021.					
			Neodređeno	Određeno	Ostalo	Ukupno	Zamjena/ pripravnici	Ukupno
1	Uprava i org. jedinice uz Upravu	117	113			113		113
2	Sektor za proizvodnju	9	13			13		13
3	Sektor za distribuciju	13	12			12		12
4	Sektor za upravljanje i trgovinu	23	25			25	1	26
5	Sektor za snabdjevanje	13	14			14	1	15
6	Ekonomski poslovi	42	41			41		41
7	Pravni poslovi i ljudski resursi	37	37			37		37
8	Kapitalne investicije	30	28			28		28
9	Razvoj u Društvu	23	23		1	24		24
10	Zavisna i povezana društva	14	13			13		13
11	Ured Sekretara Društva	4	3			3		3
12	Odjel za internu reviziju	7	8			8		8
DIREKCIJA UKUPNO		332	330	0	1	331	2	333
1	HE na Neretvi	332	320		2	322	7	329
2	TE "Kakanj"	575	552		1	553	8	561
3	TE "Tuzla"	621	595			595	1	596
4	ED Bihać	371	356		1	357	6	363
5	ED Mostar	204	204			204		204
6	ED Sarajevo	557	540		1	541	3	544
7	ED Tuzla	566	538		1	539	3	542
8	ED Zenica	672	640		1	641		641
EP BiH Ukupno		4.230	4.075	0	8	4.083	30	4.113

8. REALIZIRANJE PLANA ULAGANJA

U EP BiH, ukupan iznos investicionih ulaganja u 2021. godini u djelatnostima i podružnicama iznosi 88,5 milijuna KM što je za 64% manje u odnosu na plan (ne uključujući ulaganja u dokapitaliziranje i formiranje ovisnih društava), odnosno manje za 56,7% u odnosu na realiziranje ulaganja u 2020. godini.

Glavni razlozi koji su onemogućili realiziranje Plana ulaganja su:

- striktna primjena Zakona o javnim nabavama, tako da su pojedini tenderski postupci ponavljani usljed nedovoljnog broja prijavljenih ponuđača,
- dugotrajni procesi obezbjeđivanja neophodnih dozvola i suglasnosti za realiziranje projekata.
- kašnjenje u realiziranju projekata izgradnje novih i zamjenskih proizvodnih pogona usljed šireg utjecaja pandemije virusom Covid-19;

REALIZIRANJA PLANA ULAGANJA PO PODRUŽNICAMA/DJELATNOSTIMA U 2021.GODINI (mil. KM)

Tabela 8.1

Nivo ulaganja	Ostvareno 2020.	Plan za 2021.	Ostvareno 2021.	Struktura unutar djelatnosti	U odnosu na ukupna ulaganja
Djelatnost proizvodnje					
TE Tuzla	1,5	23,0	16,8	58,7%	18,9%
TE Kakanj	4,0	41,9	8,7	30,5%	9,8%
HE na Neretvi	1,2	3,9	2,9	10,2%	3,3%
mHE	0,1	0,8	0,0	0,1%	0,0%
IKT za djel. proizvodnje	0,1	0,7	0,2	0,5%	0,2%
Ukupno djelatnost proizvodnje	7,0	70,4	28,5	100,0%	32,2%
Djelatnost distribucije					
ED Bihać	10,7	10,1	8,9	18,9%	10,1%
ED Mostar	5,7	4,4	3,3	6,9%	3,7%
ED Sarajevo	9,9	15,8	12,0	25,4%	13,5%
ED Tuzla	10,0	14,5	11,6	24,5%	13,1%
ED Zenica	9,4	14,5	10,9	23,1%	12,3%
IKT za djel. distribucije	1,0	3,4	0,5	1,2%	0,6%
Ukupno djelatnost distribucije	46,8	62,7	47,2	100,0%	53,4%
Djelatnost ops. i trg.					
Sve podružnice	0,00	0,9	0,01	100,0%	0,0%
IKT za djel. ops. i trg.	0,00	1,8	0,00	0,0%	0,0%
Ukupno djelatnost ops. i trg.	0,00	2,7	0,01	100,0%	0,0%
Ulaganja sa nivoa Društva					
Ulaganja u kapitalne projekte*	149,6*	106,5	12,2	96,4%	13,8%
Zajednički projekti	0,0	1,0	0,1	0,7%	0,1%
IKT	0,9	2,8	0,4	2,8%	0,4%
Ukupno sa nivoa Društva	150,6	110,3	12,7	100,0%	14,4%
Ukupno ulaganje EP BiH	204,4	246,1	88,5	-	100,0%

*bez uplate predujama EPC izvođaču za blok 7 u TE Tuzla (211,92 mil. KM) i izvođaču za mHE Neretvica (0,9 mil. KM)

Kada su u pitanju ulaganja u ovisna društva u toku 2021. godine (nisu prikazana u gornjoj tabeli), u rudnike ugljena je uloženo 8,05 mil. KM što je za 68,9% manje od planiranih 25,9 mil. KM.. U 2021. godini EPBiH je osnovala novo ovisno privredno društvo sa ograničenom odgovornošću GEOLP d.o.o. Kakanj, sa osnovnim kapitalom u iznosu od 4,1 mil. KM. Kada se ovo ulaganje i ulaganja u ZD rudnike dodaju na 88,5 mil. KM iz gornje tabele dobije se iznos ukupnih ulaganja od 100,6 mil. KM

Realiziranja plana ulaganja u Djelatnosti proizvodnje

Planom poslovanja EPBiH za period 2021.-2023. godinu, u Djelatnosti proizvodnje za 2021. godinu predviđeno je ukupno ulaganje od 70,4 mil. KM, pri čemu su vlastita sredstva EPBiH u iznosu od 26,9 mil. KM, s tim da je dio ovih sredstava u iznosu od 842 hilj. KM planirano za ulaganja u Djelatnost proizvodnje u ED Tuzla, ED Bihać i ED Sarajevo, a dio sredstava u iznosu od 733 hilj. KM je planirano za ulaganje u Sustavne IKT projekte. U 2021. godini u Djelatnosti proizvodnje planirana je realiziranja zajamnih sredstava u iznosu od 43,5 mil. KM i ista su planirana da budu iskorištena za potrebe realiziranja projekata izgradnje postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 6 u TE Tuzla i Bloku 7 TE Kakanj.

U toku 2021. godine ukupno je realizirano 28,3 KM, a što u odnosu na planirana ulaganja iznosi 40,5%, dok je u odnosu na ulaganja iz 2020. godine to četiri puta više. U navedena ulaganja, uračunata su i sredstva uplaćena za realiziranju projekta „Revitaliziranja turbine Bloka 6“ u TE Tuzla u iznosu od 10,8 mil. KM.

Razlozi zašto sredstva nisu realizirana u punom obimu su sljedeći:

- U 2021. godini nije ništa realizirano od planiranih zajamnih sredstava za potrebe realiziranja projekata izgradnje postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 6 TE Tuzla i na Bloku 7 TE Kakanj, pri čemu su u 2021. godini, prema usvojenom Planu poslovanja Djelatnosti proizvodnje za period 2021.-2023. godina, za potrebe realiziranja tih projekata planirana zajamna sredstva u iznosima od 11 i 32,5 mil. KM respektivno.
- U razmatranom planskom periodu u Djelatnosti proizvodnje su preispitane određene ranije donesene investicione odluke u smislu potrebe za realiziranjem istih, a sve u cilju obezbjeđivanja dodatnih sredstava za potrebe izgradnje novih proizvodnih objekata, realiziranje projekta odsumporavanja Bloka 6 u TE Tuzla i Bloka 7 u TE Kakanj, te se od nekih investicionih odluka odustalo;
- Ulaganja u pojedine postojeće proizvodne jedinice koje će prema važećim planskim dokumentima (NERP) u narednom periodu raditi smanjenim brojem sati, su minimalna sa ciljem da se obezbjedi siguran i pouzdan rad istih;
- Praćenjem tržišta roba, radova i usluga i poređenjem istog sa stanjem iz prethodnih godina, te usuglašavanjem procijenjene vrijednosti planirane nabave, rezultiralo je da su određeni projekti realizirani u planiranom obimu za novačani iznos manji od vrijednosti investicijskog ulaganja odobrenog u predmetnoj Investicijskoj odluci;
- Proglašenje pandemije Covid-19 virusa koja je za posljedicu imala probleme kod realiziranja ugovora u smislu angažovanja radnika potrebitih za realiziranju istih;
- Primjena ZoJN u smislu nedovoljnog broja Ponuđača te prigovora i žalbi Ponuđača.

Najznačajnije aktivnosti za projekte čija realiziranja je bila planirana u 2021. godini, a koji imaju karakter i investicijskog i tekućeg održavanja su:

- Ugovorena nabava roba i usluga za kapitalni remont Bloka 5 i redovite godišnje remonte blokova 3, 4 i 6 u TE Tuzla, te remonte blokova 5, 6 i 7 u TE Kakanj koji su uspješno realizirani u razmatranoj planskoj godini;
- Ugovorena nabava roba i usluga za remont agregata A1 i A2 u HE Grabovica te remont agregata A1, A2 i A3 u HE Salakovac koji su uspješno realizirani u razmatranoj planskoj godini;
- Određeni dio projekata je ugovoren, a za određeni dio projekata je pokrenut postupak nabave, a sve u cilju realiziranja projekta revitaliziranja Bloka 6 u TE Tuzla, pri čemu je prema usvojenom EEB-u za period 2022.-2024. godina planiran zastoj ovog bloka u periodu 01.03.-01.08.2022. godine;
- Potpisan ugovor i u toku realiziranja projekta „Angažovanje konzultanta na izgradnji postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 6 u TE Tuzla;
- Pokrenut postupak nabave za potrebe realiziranja projekta “Izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 6 u TE Tuzla;
- Pokrenut postupak nabave za potrebe realiziranja projekta “Izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova na Bloku 7 u TE Kakanj.

Pored navedenog, u 2021. godini realizirani su sljedeći investicioni projekti:

- TE Tuzla:
 - Nabava i ugradnja T-komada T3L i T3P upusnih parovoda Bloka 4-III faza;
 - Saniranje specijalnog strojarškog alata;
 - Nabava specijalnog samohodnog viličarskog kola za demontažu mlinskih rotora;
 - Zamjena oštećenih dijelova turbine srednjeg tlakka Bloka 4;
 - Nabava potapajućih drenažnih pumpi;
 - Repariranje tri mlinska vrtorka i nabava jednog novog;
 - Zamjena dijela sustava upravljanja gorionicima potpale kotla 5;
 - Nabava rotora pumpe rashladne vode Bloka 6;
 - Zamjena gumiranih cjevovoda i armatura na kolonama za demineraliziranje 5 i 6 i kolonama za regeneriranje onečišćenog kondenzata Bloka 6;
 - Nabava i ugradnja kompresora reguliranskog zraka;
 - Nabava i ugradnja (zamjena postojećeg) pogonskog dizel motora za Lokomotivu CZ Loko;
 - Saniranje AB plašta dimnjaka br.5;
 - Nabava i zamjena transportnih traka za rostove blokova 4 i 5;
 - Nabava samohodnih metalnih zemljogurala - 2 kom.
- TE Kakanj:
 - Zamjena sustava upravljanja i opreme u polju na postrojenju otpreme pepela;
 - Revitaliziranje cirkulacijskih pumpi kotla Bloka 7;
 - Nabava vratila mlina Bloka 7;
 - Nabava i ugradnja bubnja kotla Bloka 7;
 - Nabava nabijača tlaka za vrećasti filter Bloka 7;
 - Nabava puhaljki za rashladne tornjeve Bloka 7;
 - Nabava i ugradnja opreme za ispuhivanje HPV te nabava roto-sita
 - Nabava i ugradnja uređaja za mjerenje protoka dimnih plinova u 300 m dimnjaku;
 - Nabava reduktora za rashladne tornjeve Bloka 7;
 - Nabava i ugradnja rashladne jedinice u prostoriji transformatora VDP i VSZ Bloka 6;
 - Nabava dijelova parovoda međupregrijane pare (MPr) kotla Bloka 7;
 - Nabava usluga montaže i konzultantskih usluga nadzora nad montažom parovoda međupregrijane pare (MPr) kotla Bloka 7;
 - Nabava puhaljki za rashladne tornjeve Bloka 7 kao i pumpi za odšljakivanje;
 - Nabava i ugradnja kalorimetra na vrelovodu;
 - Nabava i ugradnja transformatora 31.5 MVA, 121/36,75/6,3 kV;
 - Nabava i ugradnja transformatora 40 MVA, 121±8x1.25%/6.3 kV;
 - Nabava i ugradnja UPS-a za Blok 5;
 - Ugovorena nabava i u toku je izrada elaborata o snimku stanja kotlovskog postrojenja Bloka 6 i prijedlog mjera za poboljšanje sagorijevanja;
 - Ugovorena nabava i kompletirana isporuka analizatora vodika na Bloku 6 (ugradnja u vrijeme remonta Bloka 6 u 2022. godini);
 - Ugovorena nabava i kompletirana isporuka VTZ 1 na Bloku 7 (ugradnja u vrijeme remonta Bloka 7 u 2022. godini);
 - Ugovorena nabava, i u toku je realiziranje radova na nastavku produženja kolektora Slapničkog potoka (plan je da se radovi završe u toku prvog kvartala 2022. godine); ugovorena nabava, i u toku je realiziranje radova na zaštiti površina neutralizacionih bazena na demineraliziranju (završen bazen br.1, a plan je da se radovi na bazenu br.2 završe u toku II kvartala 2022. godine);
 - Ugovorena nabava, i u toku je realiziranje radova na ugradnji cjevovoda deka vode na trasi HPV1/4 - Blok 7 (plan je da se radovi završe u toku prvog kvartala 2022. godine);
 - Ugovorena nabava i u toku je realiziranje ugovora za statički proračun mosta vanjske dopreme ugljena usljed dodatnog opterećenja novog vrelovoda (plan je da se radovi završe u toku I kvartala 2022.g).
- HE na Neretvi:
 - Izvršena saniranja izoliranje na Agregatu broj 3 u pogonu HE Jablanica;

- Ugovoreni radovi na saniranju betonske obloge dovodnog tunela broj 2 u pogonu HE Jablanica. Radovi se planiraju izvoditi u vrijeme zastoja etape 2 (period Lipanj-Rujan 2022. godine i period Lipanj-Rujan 2024. godine);
- Ugovorena nabava za zamjenu uzbudnog sustava agregata 1, 2 i 3 u pogonu HE Salakovac. U toku 2021. godine je završena zamjena uzbudnog sustava agregata br. 1, a zamjena uzbudnih sustava agregata br. 2 i 3 je planirana u toku 2022. godine;
- Saniranja betona brane i smanjenje filtriranje vode kroz tijelo brane "E Grabovica;
- Zamjena CO₂ centrale i upravljačke opreme u pogonu HE Jablanica;
- Nabava opreme, specijalističkih radova i nadzora nad montažom hidrauličke i elektro opreme hidrauliziranog pogona i sustava upravljanja ulaznih građevina 1 i 2 u pogonu HE Grabovica.

Također, u ED Bihać Djelatnost proizvodnje ugovorena je izrada i ugradnja fine rešetke u HE „Una“ Kostela, Bihać. Realiziranja predmetnog projekta je planirana u toku 2022. godine.

Realiziranja plana ulaganja u Djelatnosti distribucije

Planom poslovanja u Djelatnosti distribucije predviđen je iznos ulaganja od 62,7 mil. KM. Dio sredstava u iznosu od 3,4 mil. KM, odnosi se na ulaganje u sistavne projekte IKT. Ostali iznos je planiran za realiziranje po podružnicama, pri čemu je 53,8 mil. KM vlastitih sredstava, 4,2 mil. KM zajamnih sredstava i 1,3 mil. KM grant sredstva. Planirana ulaganja u 2021. godini su za 8,3 % (5,6 mil. KM) manja u odnosu na ona za 2020. godinu (68,3 mil. KM). Tokom 2021. godine ostvaren je nivo investicijskih ulaganja u projekte Djelatnosti distribucije u iznosu od 46,7 mil. KM, što je 75,4% od plana i za 1% više u odnosu na realiziranje ulaganja u 2020. godini

Uzroci nepotpune realiziranje Plana ulaganja su sljedeći:

- Dugotrajna i kompleksna procedura nabavi roba/radova/usluga
- Dugotrajna i kompleksna procedura obezbjeđivanja neophodnih dozvola i suglasnosti za realiziranje investicionih projekata
- Kompleksna procedura rješavanja imovinsko-pravnih odnosa iz razloga neažurnih zemljišnih knjiga, te iste neusuglašene sa katastrom
- Zajam Evropske investicione banke za proširenje AMM sustava nije postao operativan

Tokom 2021. godine na području distribucijskih podružnica provodile su se redovite aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji elektrodistribucijskih objekata s ciljem stvaranja uslova za priključenje novih krajnjih korisnika na distribucijsku mrežu i poboljšanja kvalitete isporuke električne energije postojećim krajnjim korisnicima, te kompenziranje reakcijske energije.

Priključenje krajnjih kupaca se tretira kao investicija pri čemu se 50% sredstava prikuplja iz jednokratnih naknada za priključenje koju plaćaju krajnji trpnici/trudbenici, a drugih 50% obezbjeđuje Distributer iz svojih sredstava. Ovim su stvorene značajne pretpostavke za razvoj i širenje elektrodistribucijske mreže u smislu stvaranja uslova za priključenje krajnjih trpnika/trudbenika. Znači, Distributer se javlja kao Investitor priključaka na elektrodistribucijsku mrežu i provodi sve akcijskosti, od pripremnih radnji (rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, projektiranje, pribavljanje dozvola i suglasnosti) do izgradnje priključaka i puštanja objekata krajnjih kupaca/proizvođača pod napon.

U nastavku se daje pregled najznačajnijih projekata koji su realizirani u 2021. godini:

- Izvršena izgradnja 67 TS 10(20)/0,4 kV i izgradnja distribucijske mreže u dužini od 548 km, od toga 91 km srednjenaponske i 457 km niskonaponske distribucijske mreže;
- Izgrađene 4 TS 20/0,4 kV;
- Izvršena rekonstrukcija građevinskog dijela 5 TS 35/10(20) kV i 7,3 km vodova nazivnog napona 35 kV;
- Izvršena rekonstrukcija 26 TS 10(20)/0,4 kV i rekonstrukcija distribucijske mreže u dužini 122 km, od toga 36 km srednjenaponske i 86 km niskonaponske distribucijske mreže;
- Izvršena rekonstrukcija 62.385 obračunskih mjernih mjesta;
- Broj mjernih mjesta uveden u AMM sustavu je povećan za 2.979.

Realiziranja zajedničkih Projekata,

Okončani su radovi na implementiranju projekta SCADA/DMS/OMS i pripadajućih telekomunikacija na distribucijskom nivou., Projekat je realiziran iz zajamnih sredstava i sredstava granta Njemačke razvojne banke i dijelom iz vlastitih sredstava EPBiH. Realiziranja projekta je počela 30.03.2016. godine, a završena 31.12.2021. godine.

Realiziranja plana ulaganja u Djelatnost opskrba

Planom ulaganja u Djelatnost opskrba za 2021. godinu planirana su ukupna investiciona ulaganja u iznosu od 2,7 milijuna KM, od čega se na projekte iz djelatnosti opskrba odnosi 1,8 milijuna KM, a za sustavne IKT projekte iz ove djelatnosti 0,9 mil. KM.

Tokom 2021. godine nije bilo značajnijih investicionih ulaganja kako na projekte iz djelatnosti opskrba, tako i u dijelu sustavskih IKT projekata.

Realiziranja plana ulaganja sa nivoa Društva

Kapitalne investicije

U periodu I do XII 2021. godine kapitalna ulaganja su realizirana u iznosu od 12,2 milijuna KM, što je 11,5% u odnosu na plan koji je iznosio 106,5 milijuna KM. Aktivnosti organizacionih jedinica za kapitalne investicije odnosile su se na izgradnju i pripremu izgradnje termoelektrana, hidroelektrana i elektrana iz obnovljivih i alternacijskih izvora energije, a obuhvatile su: izgradnju VE 1 Podveležje; izvođenje pripremni radova za Blok 7 u TE Tuzla; investitorski nadzor; izradu investicijsko-tehničke dokumentacije; ispitivanja i istraživanja; pribavljanje potrebitih dozvola i suglasnosti; vođenje postupaka za eksproprijiranju nekretnina; zatvaranje finansijske konstrukcije; pripremu tenderske dokumentacije za izbor isporučilaca opreme i izvođača za usluge i radove.

➤ Blok 7 - 450 MW u TE Tuzla

Kako je ranije izvještavano po pitanju realiziranja projekta izgradnje Bloka 7 u TE Tuzla, EPBiH je 25.12.2019. g. izdala Obavijest o efektivnosti EPC Ugovora i 16.07.2020. g. izdala Obavijest o početku realiziranja EPC ugovora (NTP). Od ovog datuma teku rokovi izgradnje Bloka 7 (56 mjeseci).

U toku realiziranja EPC Ugovora, EPBiH je 13.08.2020. g. od EPC Ugovarača zaprimila dopis u kome navodi da GE Steam Power Switzerland GmbH („GE“) odbija izvođenje ugovora o isporuci kotla i turbine i generatora. Od tada do 14.10.2020. g., EPC Ugovarač je, uz redovito komuniciranje sa EPBiH, vodio intenzivne pregovore sa GE, kako bi se ugovor održao i stavio u realiziranje. Međutim, GE je zvanično objavio da napušta djelatnost proizvodnje novih objekata za proizvodnju električne energije na ugljen, čime je EPC Ugovarač ostao bez nominiranog podizvođača za kotao, turbinu i generator. Kako bi održao EPC Ugovor, EPC Ugovarač je krenuo za alternacijskim rješenjima i novim dobavljačima ključne opreme. Do danas su zatražene ponude i obavljeni pregovori sa alternacijskim dobavljačima, kako slijedi:

- KOTAO: Mitsubishi Hitachi Power Systems (MHPS) Njemačka, Rafako Poljska i Shanghai Boiler Works Ltd. Kina
- TURBINA I GENERATOR: Siemens Njemačka, Doosan J.Koreja, MHPS Japan i Shanghai Electric Group, Kina.

Dana 23.10.2020.g. i SIEMENS je objavio da izlazi iz posla sa novim termoelektranama na ugljen, te da nije u mogućnosti da učestvuje u isporuci opreme za Blok 7. Nakon analize prikupljenih ponuda EPC Izvođač je u ožujaku 2021. godine Investitoru predložio alternacijske isporučioce ključne opreme (Shangai Boiler Worcs Co. Ltd. uz GE-ovu tehničku podršku) + SEC (Shang Electric Group sa Simensovom tehnologijom i licencom).

U skladu sa odlukama Uprave Društva i zaključcima Nadzornog odbora, EPBiH je pismeno obavijestila EPC izvođača da EPBiH ostaje pri ranije iznesenom stavu da se projekat izgradnje Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla treba realizirati u skladu sa zaključenim EPC Ugovorom za Blok 7 – 450 MW u TE Tuzla, ugovor br. 01-07-27673/2014 sa pripadajućim aneksima 1. do 13. i u njemu imenovanim podizvođačima ključne opreme.

EPC Ugovarač još uvijek nije zaključio ugovor o isporuci ključne opreme ni sa jednim podizvođačem.

EPBiH je informirala resorno Ministarstvo i Vladu FBiH o problemima u provedbi Ugovora, kao i o stavu Uprave i NO po pitanju prijedloga rješenja vezanih za podizvođače ključne opreme.

Vlada FBiH je donijela zaključak da je o tome potrebno informirati i Parlament FBiH.

EPBiH je po ovom pitanju sačinila Informaciju za Premijera FBiH i Ministra FMERI o aktuelnoj situaciji na realiziranju EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla. Informacija je razmatrana i prihvaćena od strane Nadzornog odbora i ista je 28.05.2021. g. dostavljena Premijeru FBiH i Ministru FMERI. U informaciji je između ostalog konstatovano da će EPBiH u cilju zaštite svojih interesa poduzeti krajnju mjeru zaštite – raskid EPC Ugovora te je tražila da, ukoliko Vlada FBiH i Parlament FBiH imaju drugačiji stav, daju upute za dalje postupanje.

Vlada FBiH je 01.07.2021.g. usvojila Informaciju FMERI i istu 02.07.2021. g. dostavila Parlamentu FBiH radi informiranja i eventualnog davanja određenih uputa vezano za nastalu situaciju u realiziranju EPC Ugovora. Kolegij Zastupničkog doma Parlamenta FBiH je povodom predmetne Informacije 13.09.2021. g. donio zaključak da je primio k znanju Informaciju o aktuelnoj situaciji na realiziranju EPC Ugovora za izgradnju bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla i da od Vlade FBiH traži da dostavi prijedloge rješenja o kojim bi se Predstavnički dom trebao izjašnjavati. Povodom predmetnog zaključka Kolegija Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, FMERI je aktom „Informacija o aktuelnoj situaciji na realiziranju EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla“ od 21.09.2021.g., dostavilo Zaključak Kolegija Predstavničkog doma Parlamenta FBiH od 14.09.2021.g. i zatražilo od Uprave i Nadzornog odbora EPBiH usuglašeni prijedlog rješenja u kontekstu aktuelne situacije na realiziranju EPC Ugovora i prijedlog teksta Zaključka o kojem bi se Predstavnički dom Parlamenta FBiH trebao izjašnjavati.

Nakon izvršene analize mogućih rješenja za nastavak realiziranje EPC Ugovora za izgradnju bloka 7 u TE Tuzla, EPBiH je informirala FMERI, Vladu FBiH i Parlament FBiH o statusu projekta izgradnje bloka 7 – TE Tuzla.

Na 289. sjednici Vlade FBiH, održanoj 04.11.2021.g. Vlada FBiH donijela je zaključak V broj: 1660/2021 u kojem je navedeno:

- (2) *Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo da nastavi pregovore sa EPC Izvođačem s ciljem realiziranja EPC Ugovora sa novim podizvođačima ključne opreme, uz obezbjeđenje najboljih uslova za JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i Federaciju Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir okolnosti koje su se u međuvremenu desile.*
- (3) *Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo da oformi Stručni tim za pregovore sa EPC Izvođačem, koji će uključiti i neovisnog konzultanta.*
- (4) *Rok za okončanje pregovora sa EPC Izvođačem je šezdeset (60) dana od imenovanja stručnog tima*

EPBiH je pokrenula postupke javne nabave za usluge pružanja pravnih konzultantskih usluga u vezi realiziranja Ugovora o inženjeringu, nabavci i izgradnji - EPC, za blok 7 - 450 MW u TE Tuzla i tehničkog konzultanta za konzultantske usluge za nastavak pregovora sa EPC Izvođačem s ciljem realiziranja EPC ugovora za izgradnju bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla sa novim podizvođačima ključne opreme.

Dopisom od 19.11.2021.g. EPBiH je zatražila da EPC Izvođač dostavi dokumentaciju za alternacijske podizvođače ključne opreme (kotao, turbina i generator).

EPC Izvođač je 07.12.2021.g. dostavio dio tražene dokumentacije za alternacijske ponuđače.

Pregled dostavljene dokumentacije od strane stručnog tima EPBiH je u toku.

Pripremni radovi na uređenju gradilišta na lokaciji izgradnje Bloka 7, okončani su 31.01.2021. godine, a obuhvatili su izradu dokumentacije na nivou glavnih i izvedbenih projekata, postupak javne nabave i potpis ugovora za: čišćenje - nasipanje i niveliranja terena, izradu vanjske ograde i ulaznih kapija, izmještanje podzemnih instaliranja i nadzemnih objekata, produžetak glavnog kolektora i izmještanje obodnog kanala, rasvjetu i video nadzor, napajanje gradilišta električnom energijom, napajanje gradilišta pitkom vodom.

EPC Izvođač je preuzeo gradilišta 16.08.2021. g. o čemu je sačinjen Zapisnik o preliminarnoj predaji gradilišta IPC Izvođaču.

- Okolinska dozvola za blok 7

Nadležnom Federalnom ministarstvu je 20.04.2021. g. podnesen Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole sa modeliranjem prekograničnog utjecaja emisija zagađujućih materija u zrak (SO₂, NO_x i čvrstih čestica) za Blok 7 u cilju ispunjavanja obveza prema ESPOO Konvencije.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je 02.12.2021.g. tražilo da se dopuni Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole sa podacima o lokaciji odlaganja šljake i pepela sa označenim k.č.

EPBiH je 04.01.2022.g. poslala dopunu Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole sa definiranom lokacijom odlagališta na vanjskom odlagalištu Površinskog kopa Šikulje, Rudnika „Kreka“ Tuzla na teritoriji Općine Lukavac. U prilogu dopune zahtjeva dostavljeni su Situacioni plan položaja istresišta i transportera za stabilizat i otkrivku kao i spisak nekretnina sa označenim brojevima k.č. koje su obuhvaćene vanjskim odlagalištem PK Šikulje.

➤ **Blok 8 - 350 MW u TE Kakanj**

U cilju nastavka daljih aktivnosti na realiziranju projekta zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj a u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, od 16.05.2019. g., kojim je zadužila FMERI i EPBiH da ubrzaju aktivnosti vezane za izgradnju zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj, EPBiH je 2020. izvršila inoviranje Investicijsko-tehničke dokumentacije sa investicionim programom u cilju ispunjavanja uslova da nova postrojenja za sagorijevanje moraju biti u skladu sa graničnim vrijednostima iz Priloga V, dio 2 Direktive 2010/75/EU.

Uprava Društva je 09.02.2021. g., a Nadzorni odbor Društva 17.02.2021. g., su razmatrali Informaciju o trenutnom statusu projekta izgradnje zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj i prijedlog aktivnosti za naredni period i istu prihvatili. EPBiH je 26.02.2021. g. FMERI-u dostavila Informaciju o trenutnom statusu projekta izgradnje zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj i prijedlog aktivnosti za naredni period.

U narednom periodu potrebno je uraditi analize i ocjene ključnih utjecajnih faktora na definiranje razvojnih planova i poslovnih strategija FBiH i EPBiH i donijeti odluku za Blok 8 u TE Kakanj.

➤ **Vrelovod za opskrbu toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva**

Na osnovu urađenog Idejnog projekta opskrba toplinskom energijom područja do/i Sarajeva iz TE Kakanj, sa uključenim Elaboratom eksproprijiranje stvoreni su preduslovi za naredne faze implementiranje pripremnih aktivnosti za realiziranju ovog investicijskog projekta.

EPBiH je prema FMERI-u pokrenula zahtjev – inicijativu za utvrđivanje javnog interesa za realiziranju ovog projekta.

U važećim prostornim planovima FBiH i Prostornom planu Zeničko-dobojskog kantona, Prostornom planu općine Kakanj i Prostornom planu općine Visoko nije planirana trasa vrelovoda iz TE Kakanj prema Sarajevu. Prema raspoloživim informacijama aktivnosti na proglašenju javnog interesa su u toku.

➤ **HE Vranduk**

FMPU je donijelo rješenje o odbacivanju zahtjeva za izdavanje urbanističke suglasnosti za izgradnju HE Vranduk. Predmetni zahtjev je odbačen kao neosnovan, uvažavajući odredbe Odluke o proglašenju nacionalnog spomenika graditeljska cjelina Stari grad Vranduk u Vranduku, Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika.

EPBiH je u skladu sa poukom o pravnom lijeku pokrenula upravni spor s ciljem poništenja Rješenja FMPU o odbacivanju zahtjeva za izdavanje urbanističke suglasnosti za HE Vranduk.

Zahtjev za produženje okolinske dozvole za HE Vranduk predat je 26.04.2021.g., Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, koji je odbačen 29.12.2021.g., obzirom na istek roka važenja ranije izdatih akata građenja.

Nakon raskida ugovora sa izvođačem za izgradnju HE Vranduk započet je arbitražni postupak.

Ove okolnosti mogu ugroziti planiranu dinamiku realiziranje projekta.

EPBiH je dostavila inicijativa nadležnom ministarstvu da se zaključcima Vlade omogući FMPU-u da izda urbanističku suglasnost za izgradnju HE Vranduk, u kojoj bi investitoru bili naznačeni obvezujući uslovi Komisije za očuvanje nacionalnih spomenike.

➤ **Nastavak rekonstrukcije i proširenje HE Una Kostela**

Obzirom da je 25.06.2020.g. FMPU odbilo zahtjev EPBiH za izdavanje urbanističke suglasnosti za projekat nastavka rekonstrukcije i proširenje HE Una Kostela na rijeci Uni u Bihaću, od 23.05.2018.g., 23.07.2020.g. je pokrenut upravni spor s ciljem pobijanja Rješenja FMPU zbog:

- nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja i u vezi sa tim,
- nepravilne primjene materijalnog prava.

Rješavanje spora, prema dosadašnjem iskustvu, može se očekivati početkom 2022. godine.

S obzirom da je upravni postupak za sticanje urbanističke suglasnosti kod nadležne uprave razriješen nepovoljno za dalji razvoj projekta, nije se pristupilo planiranim akcijskostima: provođenja eksproprijiranja zemljišta i izrade Glavnog projekta za pribavljanje građevinske dozvole.

08.10.2020.g. vijećnici Gradskog vijeća Bihaća usvojili su "Deklaraciju o zaštiti rijeke Une" kojom se odbacuje vršenje bilo kakvih zahvata u vodotoku rijeke Une koja se nalazi na teritoriji ovog grada. Također, ovom deklaracijom ukida se mogućnost izgradnje i hidroelektrana. Trenutni status pripreme za nastavak rekonstrukcije i proširenja ne obećava održanje planirane dinamike implementiranja i ukupnu efektivnost projekta. O svim aspektima ovog projekta upućene su informacije Vladi FBiH i FMERL.

➤ **HE Janjići na rijeci Bosni**

EPBiH je u skladu sa Zakonom provela postupak sporazumnog pribavljanja prava vlasništva na nekretninama za koje je utvrđen javni interes za eksproprijiranju s ciljem izgradnje HE Janjići. Pristigle prijave nisu zadovoljile uslove, te je postupak eksproprijiranja prenesen na realiziranju u gradske službe. Nastavak akcijskosti na terenu u vezi eksproprijiranja očekuje se u mjesecu oktobru.

U toku je evaluiranje pristiglih aplikacija na raspisani javni poziv za izbor projektanta glavnog projekta HE Janjići. Okončane su priprema tenderske dokumentacije za objavljivanje javnog poziva za izbor implementacijskog konzultanta za HE Janjiće.

➤ **HE Kovanići na rijeci Bosni**

Okončana je izrada Idejnog projekta za HE Kovanići. U toku je izrada Zahtjeva za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš za projekat izgradnje HE Kovanići na rijeci, koji će biti podnesen Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, s ciljem pribavljanja rješenja za izradu studije utjecaja na okoliš. Početak terenskih istraživanja planiran je za ožujak 2022. godine.

➤ **HE Ustikolina na rijeci Drini**

U toku je upravni postupak po obnovljenom Zahtjevu za izdavanje urbanističke suglasnosti, pred Ministarstvom za urbanizam prostorno uređenje i zaštitu okoline Vlade BPK Goražde, za obavljanje geološko-geotehničkih istražnih radova – misija G1 za potrebe pripreme izgradnje HE Ustikolina, koji je predat 07.06.2021.g.

Pripremljena je tenderska dokumentacija za izbor izvođača istražnih radova putem otvorenog postupka.

14.09.2021.g. pribavljena je načelna suglasnost Elektroprenosa za priključak HE Ustikolina na prenosnu mrežu 110 kV, 220 kV i 400 kV.

➤ **MHE Kakanj na rijeci Bosni**

Aneksom 4 na Ugovor, sklopljenim 29.09.2021.g. omogućeno je Izvršiocu usluge izrade investicijsko-tehničke dokumentacije da realizira svoje obveze.

Projektant-Izvršilac usluge prema sklopljenom Ugovoru, aneksima na osnovi Ugovor, dostavljenoj ponudi i Projektom zadatku, kompletirao je preliminaru verziju Idejnog projekta MHE Kakanj na rijeci Bosni, Općina Kakanj i dostavio na reviziju Stručnom timu EPBiH. U toku je usuglašavanje zahtjeva za doradu dokumentacije u skladu sa izvješćima o pregledu, dostavljenim komentarima i stručnim mišljenjima.

➤ **MHE na slivu rijeke Neretvice**

Na realiziranji Projekta mHE na slivu rijeke Neretvice poduzete su sljedeće aktivnosti:

- Urađeni Idejni Projekti za svih 15 mHE

- Urađeni i revidovani Glavni projekti za mHE Srijanski most 3,03 MW, mHE Gorovnik ušće 3,43 MW, mHE Crna rijeka 2,11 MW, mHE Gorovnik 0,86 MW.
 - Izvršena Eksproprijiranja i pretvorba u građevinsko zemljište područja za mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće.
 - Po ZJN ugovorena je realiziranja projekata mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće, i to:
 - Izvođenje građevinskih radova sa izgradnjom cjevovoda
 - Faza IA – mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće
- Nabava opreme
Faza IA – mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće
- Prijava Općini Konjic početka radova za mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće, veljača 2020.g.
 - Izvođač i Izvršilac zvanično uvedeni u posao junu 2020.g.
Zapisnički konstatovano i otvoreni građevinski dnevnik

Početak realiziranja aktivnosti na gradilištu onemogućen od strane grupe građana „Neretvica-Pusti me da tečem“.

Tematska sjednica Općinskog vijeća Općine Konjic lipanj 2020.g., uz prisustvo i prezentiranja predstavnika EPBiH; Zaključak sa tematske sjednice: „Preporuka investitoru, udruženju i građanima Općine Konjic je da ne poduzimaju nikakve radnje koje bi izazvale bilo kakve konflikte i narušile međuljudske odnose“

- Komuniciranja sa Općinom Konjic u periodu Kolovoz '20 – Svibanj '21 o nastavku realiziranja
Investitor i Izvođač informišu Općinu Konjic o nastavku realiziranja Projekta lipanj 2021.g.
Nastavak realiziranja akcijskosti na gradilištu onemogućen od strane grupe građana „Neretvica-Pusti me da tečem“.

Realiziranja Projekta mHE Gorovnik ušće i mHE Srijanski most je izostala uslijed blokade pristupa gradilištu mHE duže od godinu dana od strane nepoznatih lica i raznih udruženja, kao i potpune nezainteresiranosti Općine Konjic kao Koncesora za pomoć i izvršavanje obveza neophodnih za realiziranju Projekta, kao i odsustva bilo kakve intervencije nadležnog MUP-a HNK da osigura siguran pristup gradilištu. Pokušaji Investitora/Nadzora i Izvođača da izađu na gradilište Projekta je više puta bio zaustavljen (zadnji put 14.06. 2021.g.) blokadom saobraćajnice od strane nepoznatih lica, te i pored najave i zahtjeva za asistencijom nadležnih organa/institucija (MUP HNK/HNZ, PU/PS Konjic, Općine Konjic) nije bilo moguće pristupiti gradilištu.

Ujedno Ministarstvo građenja i prostornog uređenja HNK, je svojim rješenjima od 21.07.2021.g., a na bazi zahtjeva udruženja „Zeleni Neretva“, poništilo građevinske dozvole za mHE Srijanski most i mHE Gorovnik ušće, te vratilo na ponovni postupak Općini Konjic, budući da prilikom izdavanja dozvola Općina Konjic nije zahtjevala energetska dozvolu. EPBiH se pismeno obratila Ministarstvu građenja i prostornog uređenja HNK, Općinskom pravobraniocu Općine Konjic i Općini Konjic, sa primjedbom na donesena predmetna rješenja, smatrajući da ista nisu u skladu zakonskih odredbi, te je naglašeno da je Općina Konjic u svojim izdatim dozvolama (urbanističke, građevinske) eksplicitno (taksativno) navela dokumente koje je neophodno dostaviti za izdavanje dozvola, a kako je i postupljeno u ishodovanju istih.

U septembru je podnesen zahtjev FMERI za izdavanjem energetskih dozvola za mHE Gorovnik ušće i mHE Srijanski most, te su u toku aktivnosti na ishodovanju istih, pri čemu je Općina Konjic naknadno (nakon poništenja HNK) zahtjevala energetske dozvole, kako bi izdala građevinske dozvole u ponovnom postupku.

Rizici novonastale situacije se očituju u sljedećem:

- Status ishodovanih građevinskih dozvola za mHE Gorovnik ušće i mHE Srijanski most izdatih od strane Općine Konjic.
- Poništenje građevinskih dozvola od strane Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNK, zbog povrede materijalnog zakona od strane Općine Konjic i vraćanje na ponovni postupak Općini Konjic.
- Trenutne okolnosti i ambijent vezano za postupak izdavanja Energetske dozvola od strane FMERI.
- Pozicija i dalje postupanje Izvođača/Izvršioca u uslovima neizvjesnosti nastavka realiziranja Projekta.

➤ **MHE MODRAC – na rijeci Spreči**

Na osnovu Pisma namjere od 19.06.2017.g. od JP Spreča d.d. Tuzla kojim je upućen poziv EPBiH na zajedničko ulaganje u izgradnju MHE Modrac 2, na rijeci Spreči, s ciljem korištenja viška raspoloživih voda rijeke Spreče na profilu Modrac, za proizvodnju električne energije, doneseni su sljedeći akti.

- Sporazum o saradnji na projektu pripreme izgradnje MHE Modrac 2, potpisan 11.03.2021 g. između EPBiH i JP Spreča.
- Izdato Rješenje od 18.03.2021 g. o imenovanju Stručnog tima za realiziranje Sporazuma o saradnji na projektu pripreme izgradnje MHE Modrac. Članovi tima su uposlenici iz EPBiH i JP Spreča.

EPBiH je na osnovu prethodno pregledane postojeće tehničke dokumentacije, urađene od JP Spreča, dostavila Projektni zadatak za inoviranje Glavnog projekta za MHE Modrac 2. Prema obavezama iz Sporazuma, u toku je izrada inovirane tehničke dokumentacije (Glavni projekat) od strane JP Spreča, koja će biti osnova za izradu Studije opravdanosti ulaganja u projekat. (obveza EPBiH).

➤ **VE Podveležje 1, grad Mostar**

LOT 1 (15 vjetroagregata sa temeljima)

Ishodovana je pravosnažna uporabita dozvola za izgrađenih 15 vjetroagregata VE Podveležje 1.

LOT 2 (trafostanica 110/30kV i 30kV kablovska i fiberoptička mreža)

Aktivnosti na kablovskom uvezivanju (SN i FO kablovi) 15 vjetroagregata sa trafostanicom Podveležje su završene i ishodovana je pravosnažna uporabita dozvola.

LOT 3 (pristupni putevi, servisne saobraćajnice i montažni platoi za kranove)

Za pristupne puteve, servisne saobraćajnice i montažne platoe za kranove ishodovana je pravosnažna uporabita dozvola.

110kV priključak na prenosnu mrežu

- Priključni dalekovod 110kV je izgrađen, priključen na TS Podveležje i posjeduje pravosnažnu uporabitu dozvolu

➤ **Priprema i izgradnja VE Vlašić, općina Travnik**

- Dostavljen revidovit Elaborat eksproprijiranje nekretnina na koncesijskom području buduće Vjetroelektrane Vlašić (VE Vlašić).
- Održano više sastanaka sa nadležnim u ministarstvu Vlade SBK za izdavanje urbanističke suglasnosti, te su vršene dopune i izmjene tehničkog dijela zahtjeva za urbanističku suglasnost. Izdavanje urbanističke suglasnosti će uslijediti nakon donošenja izmijenjenog prostornog plana.
- Konzultant angažovan od KfW-a za obradu i filtriranje svih raspoloživih mjernih podataka potencijala vjetra sa lokaliteta VE Vlašić, dostavio je izvješće na koji je EPBiH dostavila komentare.
- Priprema tenderske dokumentacije za Implementacijskog konzultanta na Projektu – aktivnosti vode KfW i EIB uz konzultiranje sa EPBiH.
- Priprema tenderske dokumentacije za Konzultanta za izradu studije kritičnih staništa – aktivnosti vodi EIB uz konzultiranje sa EPBiH.

➤ **Pripreme izgradnje fotonaponskih elektrana (FNE):**

- FNE Divkovići – lokalitet Divkovići I i II i Plane (Tuzla),
- FNE Gračanica 1 i 2 (Bugojno),
- FNE Kreka Šićki Brod (Lukavac),
- FNE Podveležje 1 i 2 (Mostar),
- FNE Gornja Breza (Breza) i
- FNE Bijeje Vode (Kakanj)
- 08.-12.2021.g. zaključen i realiziran Ugovor sa kompanijom Winner Project d.o.o. Sarajevo, za usluge izrade elaborata o inženjersko-geološkim i geotehničkim karakteristikama terena FNE Podveležje 1 i 2 (geotehnička misija G1).
- za lokaciju izgradnje FNE Gračanica 1 i 2 Komisija FMERI (po zahtjevu RU Gračanica), utvrdila razloge potpune ili trajne obustave rudarskih radova na dijelu eksploatacijskog polja PK „Dimnjače“ RU

„Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf – Uskoplje i naložila RU Gračanica pribavljanje: vodnog akta, okolinske dozvole i akta FMPU u skladu sa članom 78-80 *Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta FBiH*. RU Gračanica treba da pripremi Dopunski rudarski projekat potpune ili trajne obustave rudarskih radova dijela eksploatacijskog polja PK „Dimnjače“.

- za lokaciju izgradnje FNE Kreka-Šićki Brod Komisija FMERI nakon izlaska na teren izdala Rješenje o potpunoj ili trajnoj obustavi rudarskih radova na eksploatiranju ugljena-lignita na površinskom kopu Šićki brod; RU Kreka je izdao suglasnost za izgradnju FNE Kreka-Šićki Brod.
- za planirane zahvate u prostoru i implementiranju projekata FNE Podveležje 1 i 2 i definiranje uslova iz prostorno-planske dokumentacije, Gradsko vijeće Grada Mostara na sjednici održanoj 28.10.2021. godine, donijelo Odluku o pristupanju izmjenama i dopunama prostornog plana.
- Skupštine SBK 15.09.2021.g., usvojila izmjene Zakona o koncesijama u smislu reguliranja koncesijskog prava FNE.
- OV Općine Bugojno 08.12.21.g. dalo suglasnost za proceduru dodjele koncesije FNE Gračanica 1 i 2.
- Izrađeni Idejni projekti FNE Gračanica 1 i 2, instalirane snage 2×22 MW.
- Izrađen Idejni projekat FNE Bijele Vode, instalirane snage 12 MW.
- Izrađen Idejni projekat FNE Gornja Breza, instalirane snage 15 MW.
- Dana 29.09.2021.g. Elektroprijenos BiH izdalo načelnu suglasnost za priključenje FNE Gračanica 1 i 2, maksimalne instalirane snage 2×25 MW; dana 24.11.2021.g. Elektroprijenos BiH izdalo načelnu suglasnost za priključenje FNE Podveležje 1 i 2, ukupne instalirane snage do 50MW.
- U RMU Kakanj pokrenute aktivnosti izrade izvješća o geološko-geomehaničkim istražnim radovima za FNE Gračanica 1 i 2, FNE Bijele Vode i FNE Gornja Breza. Program radova pripremio GeoAVAS d.o.o. Sarajevo, a ista kompanija u konzorciju sa RIG teh doo pripremila Pripremnu geotehničku studiju.
- 02.08.2021.g. EPBiH zaprimila stručnu ocjenu Službe za prostorno uređenje, zaštitu okolice, geodetske i imovinsko-pravne poslove Općine Breza o prostorno-planskim pretpostavkama za izgradnju FNE Gornja Breza; na predmetnoj parceli je dozvoljena gradnja uz pribavljanje pozicijskog geomehaničkog nalaza tla i prethodne suglasnosti RMU Breza.
- Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova SBK trenutno vodi aktivnosti izmjena i dopuna Prostornog plana. Zahtjev EPBiH za mišljenje o prostorno planskim pretpostavkama za izgradnju FNE Gračanica 1 i 2, proslijeđen na uvid i razmatranje Nositelju izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana SBK IPSA INSTITUT Sarajevo.
- Služba za urbanizam, građenje, geodetsko-katastarske i imovinsko-pravne poslove Općine Bugojno uzela u razmatranje prijedlog EPBiH da se lokalitet završenog odlagališta jalovog materijala rudnika ugljena Gračanica na području Općine Bugojno odredi kao prostor za izgradnju FNE Gračanica 1 i 2, te da je Služba mišljenja da nema prepreka da se isti uvrsti u Nacrt prostornog plana Općine Bugojno.
- 03.08.2021.g. iz Općine Kakanj dostavljen izvod iz planske dokumentacije, u kojem se konstatuje da se predmetni lokalitet planirane gradnja FNE Bijele Vode nalazi u obuhvatu usvojenog Prostornog plana Općine Kakanj 2010. – 2030. u zoni označenoj kao zona gradnje na rudnim poljima – zona zabranjene gradnje objekata izuzev objekata u funkciji RMU Kakanj; u dostavljenom stručnom mišljenju se zaključuje da se na predmetnom lokalitetu mogu graditi infrastrukturni-energetski objekti samo uz pribavljanje suglasnosti RMU Kakanj kao i nadležnog ministarstva i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa; za izdavanje urbanističke suglasnosti i odobrenja za građenje nadležno je Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komuniciranje i zaštitu okoline ZDK.
- Navedena stručna mišljenja/ocjene nadležnih službi iz Općine Kakanj i Općine Breza EPBiH je proslijedila 05.08.2021.g. u nadležno Ministarstvo za prostorno uređenje, promet, komuniciranje i zaštitu okoline ZDK; dana 19.08.2021.g. iz ovog Ministarstva potvrđeno da su u mišljenjima nadležnih službi Općine Breza i Općine Kakanj već navedene prostorno-planske pretpostavke i stav lokalne zajednice o mogućnosti odobravanja planiranih zahvata u prostoru.
- 09.04.2021.g. u Izjašnjenju Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice TK i usvojenom planu Općine Lukavac za period 2015.-2035., lokalitet FNE Kreka-Šićki Brod, se nalazi unutar eksploatacijskog polja Sjeverni sinklinarijum krekanskog bazena, na utvrđenim degradiranim zemljištima predviđenim za rekultiviranje. Takođe, kroz predmetni obuhvat prolazi planirana trasa autoceste – Koridor Vc; Mišljenje Službe za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Općine Lukavac iz svibanja 2021. godine navodi da je Prostornim planom Općine Lukavac za period 2015.-2035. utvrđeno da se parcela označena kao k.č. 69/1 k.o. Bistarac, na kojoj se planira izgradnja FNE Kreka-Šićki Brod, nalazi u zonama predviđenim kao

- „poljoprivredno zemljište“ u skladu sa odredbom člana 35. Odluke o sprovođenju Prostornog plana Općine Lukavac i „zaštitni pojas saobraćajnica“ u skladu sa odredbom člana 66. pomenute Odluke.
- 17.06.2021.g. je održan sastanak na kojem su prisustivali predstavnici Stručnog tima EPBiH, predstavnici JP Autoceste FBiH i predstavnici nadležne Općine Lukavac radi utvrđivanja moguće kolizije planirane implementiranja dva projekta, projekta FNE i Koridora Vc (krak Žepče-Tuzla-Brčko) i pronalaženja rješenja koje može biti od koristi za obje zainteresirane strane. Na pomenutom sastanku predstavnici Autoceste FBiH su naglasili da je predmetna autocesta u fazi idejnog projekta, te nije moguće u dužem vremenskom periodu znati preciznu trasu autoceste; dana 21.10.2021.g. održan sastanak sa načelnikom i pomoćnikom načelnika Općine Lukavac i na sastanku je sugerirano da EPBiH podnese zahtjev za dostavu novog izvoda iz Prostornog plana Općine Lukavac za period 2015.-2035. koji se odnosi na lokalitet zatvorenog PK Šićki Brod – Kalajevo, Katastarska Općina Bistarac, Općina Lukavac, na kojem se planira graditi FNE Kreka-Šićki Brod; naglašeno je da Općina Lukavac nije adresa za rješavanje kolizije FNE i autoceste, odnosno da EPBiH pomenuti problem treba riješiti sa predstavnicima Autoceste FBiH (točnu lokaciju i širinu koridora autoceste).
 - Prije nego što se pristupi pripremi zahtjeva za urbanističku suglasnost za FNE Divkovići 1 i 2, procijenjene snage 56 MW, potrebno je riješiti dva prethodna pitanja:
 - Zatvaranje industrijske deponije (odlagališta) šljake i pepela „Plane, Divkovići I i Divkovići II“ od strane EPBiH – TE Tuzla, na okolinski prihvatljiv način.
 - Osigurati prostorno-planske pretpostavke za izgradnju FNE Divkovići 1 i 2 koje u ovom momentu ne postoje. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša TK 21.09.2021.g. potvrdilo da u momentu pripreme dopisa nije bilo mogućnosti za bilo kakve izmjene Prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona 2005.-2025.
 - 13.07.2021.g. EBRD obaviješten da se do daljnjeg neće razmatrati potpisivanje sporazuma o financiranju konzultantskih usluga iz grant sredstava za FNE Divkovići 1 i 2 i FNE Kreka-Šićki Brod. Za projekte FNE Gračanica 1 i 2, i FNE Gornja Breza odobrena su grant sredstva, u iznosu od cca 800.000 EUR.
 - FNE Bijele Vode kandidovano investicijskom fondu Green for Growth Fund, za tehničku pomoć za pripremu projekta, izradu tenderske dokumentacije i nabavu, odnosno financiranje, ukoliko se projekat pokaže isplativim.
 - Sa predstavnicima KfW i tender agentom, a na osnovu ranije odobrene aplikacije za tehničku asistenciju preko WBIF-a (350.000 EUR), finaliziran tekst tenderske dokumentacije (*Prequalification for Consulting Services Feasibility Study (& optional Implementation Consultant services)*) za nabavu konzultantskih usluga za izradu studije izvodljivosti i dopunu postojeće studije utjecaja na okoliš i lokalnu zajednicu za lokalitet izgradnje FNE Podveležje 1 i 2. U toku provedbe tenderske procedure EPBiH je otkazala saradnju KfW na projektu FNE Podveležje 1 i 2.

Informacijsko komunikacione tehnologije – IKT

U oblasti IKT u 2021.godini Planom poslovanja bilo je predviđeno investicijsko ulaganje u ukupnom iznosu od 8,7 milijuna KM. Od tog iznosa za zajedničke projekte je planirano 2,8 milijuna KM. U 2021.godini u realiziranju investicionih projekata iz oblasti IKT uloženo je 1,06 milijuna KM za zajedničke projekte i projekte djelatnosti. Planirana i realizirana ulaganja, po djelatnostima, prikazana su u sljedećoj tabeli:

000 KM Tabela 8.2

Ulaganja po tačkama plana - IKT	Plan za 2021.	Ostvareno 2021.	Procenat realiziranje
I.b IKT Proizvodnja	0,733	0,152	20,7%
II.b IKT Distribucija	3,400	0,544	16,0%
III.b IKT Opskrba i trgovina	1,800	0,0	0,0%
V.a IKT Zajednički	2,800	0,361	12,9%
IKT ukupno	8,733	1,057	12,1%

U toku 2021.godine Sektor za IKT aktivno je učestvovao u planiranju, realiziranju i davanju tehničke podrške za SCADA/DMS/OMS projekat, te na projektima kapitalnih investicija (novi proizvodni EEO – VE Podveležje), Sektora za razvoj (projekat Elektromobilnosti) i Sektora za distribuciju (proširenje AMM sustava kroz EIB Tender.

Oblasti u kojima su implementirani IKT projekti sa najznačajnijim projektima u njima:

Optički kablovski sustav

- Realiziranja optičkog spojnog puta na dionici kablovsko okno 5-PJD Novi Travnik-TS10/04 kV Kalinska 2
- Uvezivanje objekata mHE Merdani, i osam TS 10/04 kV u optički kablovski sustav
- Uvezivanje objekta radio sustava Arapovača i objekta Instituta na HE Salakovac

Telekomunikaciona oprema

- Ugrađeni industrijski switchevi u mHE Zlate i TS Kalinska 2

Sustav govornih i digitalnih radio veza

- Izvršena isporuka opreme za sustav digitalnih radio modema za objekte u ED Bihać, ED Mostar, ED Tuzla i Direkcija (11 kompleta)
- Izvršena isporuka opreme za RR veze za objekte u ED Mostar, TE Kakanj i Direkcija (18 kompleta)

Sustav besprekidnog napajanja

- Realiziranja ispravljačkog sustava u TS Podveležje
- Implementiranja softvera za nadzor sustava besprekidnog napajanja IKT opreme

Objekti radio sustava

- Izvršena realiziranje infrastrukture antenskog sustava za objekte Cerova Ravan, Crijelež, DCU Bihać, Lisin, Velika Vidova i mHE Snježnica
- Implementiranja sustava za nadzor TK infrastrukture radio sustava i radio objekata
- Nadogradnja SCALAR aplikacije (nadzor atmosferskih pražnjenja)
- Saniranja pristupnog puta do radio objekata Mahovski vis i Klopake stijene

Sustavi daljinskog nadzora i upravljanja

- Dorade postojećeg SCADA/LFC sustava u DC EP BiH u skladu sa operacijskim zahtjevima, realiziranja veze prema NOS SCADA sustavu putem ICCP protokola, unos podataka za TS Podveležje i VE Podveležje testiranje i puštanje u rad, nadogradnja Triangle Microworks komunikacijskog drivera u sklopu ugovora o održavanju
- nabava telemetrijske opreme u funkciji uvođenja TS u SDNiU za potrebe EPBiH (cca. 50 EEO - TS 35/X, TS 10/0,4, mHE uvedeno u SCADA/DMS/OMS sustav ili pripremljeno za uvođenje nakon realiziranje komunikacione infrastrukture)
- održavanje ULR za potrebe ED Podružnica
- održavanje Telemetrijskih uređaja za potrebe ED Podružnica
- održavanje Triangle Microworks driver (SCADA DC EPBiH)

IT oprema i servisi

- Nabava IT opreme: računara, laptopa, monitora

Informacioni sustavi

- *Blue Trader*: Dorade i izmjene u tabelama Pregled ključnih pokazatelja djelatnosti trgovine EE, Pregled prodaje i kupovine EE (mjesečni, kvartalni), Dugoročna prodaja EE, Kratkoročna trgovina, Struktura prodaje/kupovine EE kroz ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji (novi ugovor i nastavak realiziranje)
- *Hydras*: Završena zamjena 7 data logera, kao i 3 solarna panela, te izvršen dio mjerenja za QH krive. Kontinuirano praćenje rada sustava
- *AMM sustav u proizvodnji (Advance)*: Kontinuirano praćenje rada sustava
- *DEEO*: Implementiranja specifičnih FGU servisa unutar DEEO-a

- *QGIS*: Nastavak razvoja Web Map Servisa za praćenje topoloških grešaka unutar QGIS-a, Weba i AutoCAD-a
- *AMR sustav u distribuciji*: Pokretanje nabave koncentratora podataka za potrebe AMM sustava
- *DMS (Document Management sustav)*:
 - o u toku implementiranja integriranog informacijskog sustava za upravljanje dokumentima (DMS), (moduli DMS-Protokol, DMS-KUF i DMS-Arhiviranje registraturne građe).
- *SAP sustav*:
 - o implementiranja elektronske PDV prijave za uvoz i izvoz (elektronska forma KUF i KIF)
 - o prilagodba interfejsnih veza prema DWH sustavu za prikaz podataka o izmjenjenim ugovorima o radu te aneksima-nalozima za EPBiH
 - o implementiranja novog elementa plaće „opravdani neplaćeni izlazak“
 - o prilagodba obračuna plate u dijelu koji se odnosi na rad sa polovinom punog radnog vremena, a u skladu sa Rješenjem o radu sa polovinom punog radnog vremena nakon isteka porođajnog odsustva
 - o aktivnosti na prilagodbi obračuna naknade plaća za radnike sa promjenjenom radnom sposobnošću, prema predmetnom Uputstvu za obračun naknade place.
- *DISP/ISP poslovna inteligencija*:
 - o Aktivnosti na migriranju DISP baze na novu platformu ODA X8-2-HA
 - o Implementiranja normativa radova trećih lica iz okvirnog sporazuma za područje Kantona Sarajevo i za poslovne jedinice ED Tuzla
 - o implementiranja novih procesnih tokova: za izdavanje EES - stalni priključak nakon legaliziranja (Z50-b) i za raskid ugovora o korištenju/opskrbi u sklapanje novih ugovora za bespravne priključke (Z50-c) sa pratećim obrascima (zahtjevi, rješenja, ees, ugovori)
 - o dorada interfejsa između aplikacije DISP i aplikacije MDM (pomjeranje slanja poruka za zahtjeve koji imaju radni nalog)
- implementiranja novih izdanja obrazaca rješenja EES i PEES, dopisa, zahtjeva, zapisnika i ugovora *Baza sporova*:
 - o Projektovanje, razvoj, testiranje i puštanje u produkciju aplikacijskog rješenja za evidentiranje pravnih sporova/postupaka u EPBiH
 - o Import podataka u aplikaciju
- *DataWarehouse/BI sustav u distribuciji*:
 - o Proširenje interfejsa DWH sustava prema bazama MDM, DEEO, SAP FMIS, SAP HR, CRM, SOEE i ZASTOJI (dodavanje novih kolona sa izvornih sustava za potrebe naprednih BI analiza)
 - o Kreiranje BI izvješća i podešavanje mail notifikacije (pregled podataka o radnicima i ugovorima);
- Sustav za upravljanje investicionim projektima (Project server)
 - o Implementiran podsustav za upravljanje projektima kapitalnih investicija i kreirani BI izvješći sa pregledom projekata
 - o Implementiran podsustav za upravljanje investicionim projektima u proizvodnoj djelatnosti
 - o Implementiran podsustav za upravljanje projektima strateškog razvoja
- *Aplikacija „Skupština Dioničara“*: Prilagodba aplikacije za podršku u radu Skupštine tokom 2021.godine;
- *Kontakti centar i CRM*:
 - o Funkcionalna testiranja integriranja sa SCADA/DMS/OMS sustavom
 - o Integriranja sa mobilnom aplikacijom kupca – puštanje u rad
 - o Integriranja sa novim sustavom DMS-Protokol– testno okruženje
- *Aplikacija Nabave*: Projektovanje i razvoj novog aplikacijskog rješenja za praćenje procesa javnih nabavi, od momenta usvajanja plana pa sve do realiziranja ugovora; pored poslovne logike, uglavnom definirane procedurom za JN, razvijeno je više interfejsa prema SAP-u i HR modulu u vidu web servisa; aplikacija *Nabave* tokom 2021.g. počela sa produkcionim korištenjem u svim dijelovima EPBiH.
- *Realiziranja plana JN*:
 - o Prilagođen modul za unos plana JN u skladu sa zahtjevima vlasnika procesa (tiska je jedna verzija plana, sa naznačenim izmjenama)
- *Rekapituliranja plana JN*:
 - o Implementiran modul za prikaz rekapituliranja po dijelovima poduzeća i ukupno za EPBiH uz mogućnost aplikacijskog eksporta podataka
 - o *Zastoji*: Razvoj aplikacije na novoj tehnologiji (SpringBoot + ReactJS) za potrebe produkcijskog korištenja početkom 2022.g.

- *SOEE/SONN/SODM:*
 - Pušteni u produkciju redizajnirani obrasci računa za električnu energiju, mrežarinu i neovlaštenu potrošnju. Projekat je obuhvatio softverske izmjene i prilagodbe u aplikacijama SOEE, SODM i SONN, te uvođenje novog reporting softvera za generiranje novih obrazaca računa
 - Implementiran novi integracioni interfejs između sustava SOEE/SODM/SONN i SAP FMIS, koji omogućava slanje analitičkih i sintetičkih datoteka izdatih računa za potrebe knjiženja u SAP-u i za elektronsku prijavu PDV-a po novoj zakonskoj regulativi
 - Programski unaprijeđen algoritam knjiženja uplata iz banaka koji omogućava automatsko učitavanje i knjiženje uplata po transakcijskim računima na različitim organizacionim nivoima (podružnica, OOiN); omogućene zasebne blagajne za knjiženje transfera uplata iz banaka za svaki transakcijski račun unutar podružnice
 - Kreiranje i/ili izmjene izvješća, te Opomene pred utuženje
 - Omogućena masovna štampa računa iz SOEE, na novim obrascima kroz JReports
 - Omogućen pregled računa druge podružnice za sve kategorije potrošnje te ispis ID broja kupca na računu
 - Izmjene na obrascu računa za električnu energiju (prikaz broja Ugovora o korištenju distribucijske mreže, prikaz oznake stana, neprikazivanje ID/PDV broja)
 - Programsko unapređenje algoritma za automatsko rasknjižavanje uplata BH Pošte i banaka:
 - Omogućen unos broja EES i angažovane snage na formi za prijavu potrošača, u slučaju da podaci ne postoje u DISP sustavu
 - Omogućen pregled podataka o rješenjima EES iz DISP-a
- *Nova infrastruktura za rad Oracle baza podataka:*
 - Završena instaliranja, konfiguriranja i puštanje u produkcionu rad nove hardversko-softverske platforme (Oracle Database Appliance) dedisirane za rad Oracle baza podataka u Direkciji
 - završene migriranje Oracle baza podataka na novu verziju (SOEE/SONN/SODM, MDM, DISP, DEEO, PROCES, itd.)
- *Novi informacioni sustav za obračun i naplatu u opskrbu (Billing sustav):*
 - Usvojena investiciona odluka za implementiranje novog informacijskog sustava za obračun i naplatu električne energije u djelatnosti opskrba
 - Završen tehnički dio tenderske dokumentacije za implementiranje novog informacijskog sustava za obračun i naplatu električne energije u djelatnosti opskrba
- *DWH za opskrba – dorade sustava – izrada nove kocke Ugovori transformiranjem podataka iz SPP softvera za tržišno ugovaranje i SOEE; kreiranje novih interfejsnih tabela sa SPP; Korekcije OT-2 izvješća u skladu sa analizom izmjena izvješća 8R iz SOEE*
- *Novi informacioni sustav za obračun i naplatu u ODS-u:*
 - završen dokument „Funkcionalni zahtjevi i integriranje Informacijskog sustava za obračun, fakturiranje i naplatu u djelatnosti distribucije el. energijom - Billing ODS sa drugim sustavima“
- *MDM sustav*
 - Nadgradnja MDM sustava – nova verzija MDM sustava
 - U toku finalna migracija MDM sustava na DR sustav zbog upgrade-a ODA-e u Direkciji
 - Izmjene na MDM sist. vezane za integriranje sa DEEO sustavom, zbog ukidanja DEEO-SOEE veze
 - Izmjene na MDM sustavu zbog upgrade SEP2W sustava i konfiguriranje za nove tipove brojila
 - Izmjene na MDM sustavu vezane za integriranje za Mobilnom aplikacijom za očitache
 - Izmjene pravila pripadnosti MM kroz korekciju DISP/SOEE validiranje
 - Izmjena šifarnika za kat. mjernog mjesta u skladu sa odredbama Opštih uslova za kat. kupaca
 - Izmjena MDM sustava za unos konfigurabilnog broja dozvoljenih estimiranja u toku jedne godine.
 - Implementiranja izmjena procesnog toka obračuna potrošnje u MDM sustavu
 - Implementiranja procesa vezanog za virtuelna mjerna mjesta u MDM sustavu
 - Izmjene na preuzimanju podataka između MDM sustava i Backenda mobilnih aplikacija
 - Izmjene intregiranje MDM – DEEO (dodavanje novih podataka)
- *Mobilne aplikacije za kupce i očitache*
 - Realizirana implementiranja mobilnih aplikacija za kupce i očitache, završen probni rad, interni tehnički prijem, te puštanje u produkciju za aplikaciju za očitache.
 - Završen dio nadgradnji mobilnih aplikacija za očitache i kupce

SCADA/DMS/OMS (SDO) i pripadne TK za potrebe ED podružnica

SCADA/DMS/OMS i integriranje:

- dostavljanje eksporta podataka iz postojećih baza i nestruktuiranih izvora: postojeći SCADA sustavi, DEEO, crteži dispečerskih šema
- uređivanje postojećih podataka u DEEO bazi za potrebe SDO sustava
- P2P testiranja EEO
- puštanje u rad sustava, intenzivno praćenje svih funkcionalnosti

TK dio projekta:

- Završena instaliranja i testiranje switch-eva u devet TS, te u RPT V. Vidova i mHE Merdani
- Završena instaliranja i testiranje optičkih kablovskih dionica za uvezivanje 6 TS (1 35 kV i 5 10/0,4 kV)

Izvršena ugradnja 7 RR linkova i 40 digitalnih radio modema

Ostala ulaganja

U dijelu ostalih ulaganja u toku 2021. godine od planiranih 975 tisuća KM nije bilo ulaganja.

Realiziranja plana ulaganja u ovisna društva

Rudnici ugljena

Za dokapitaliziranje sedam ovisnih društava rudnika ugljena po odlukama o dokapitaliziranju, u 2021. godini planom je predviđeno ulaganje u iznosu od 25,9 milijuna KM, dok je za taj period realizirano 8,05 milijuna KM ili 31,1% od plana. Po rudnicima, ulaganja tokom 2021. godine su iznosila:

- Rudnici ugljena „Kreka“ d.o.o. Tuzla	8,045 milijuna KM,
- Rudnik mrkog ugljena „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	3,5 tisuće KM.

U ostalim rudnicima nije bilo ulaganja. Za realiziranje u 2022. godini, po već potpisanim ugovorima za investiciona ulaganja, preostalo je 5,97 mil. KM.

Najznačajnije investicije u ovisna društva rudnike ugljena tokom 2021. godine su kako slijedi:

Rudnici ugljena „Kreka“ d.o.o. Tuzla

- Eksproprijiranja zemljišta PK Dubrave i PK Šikulje	636 tisuća KM;
- Revitaliziranja BTO i BTK kompleksa PK Dubrave i PK Šikulje	6,6 milijuna KM;
- Izrada bunara za odvodnjavanje sa pripadajućom opremom	809 tisuća KM

Rudnik mrkog ugljena „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik

- Servisne usluge za samohodnu udarno rotacionu bušaću garnituru 3,5 tisuće KM,

Glavni razlozi koji su onemogućili realiziranje Plana ulaganja u ZD-rudnike su:

- striktna primjena Zakona o javnim nabavama što onemogućava dovoljno efikasnu realiziranje ulaganja,
- nedovoljna pripremljenost rudnika da realizuju investiciona ulaganja (nedostatak investicijsko tehničke dokumentacije, organizaciona nepripremljenost, nedostatak kadrova i sl.).

Nova ovisna društva

Planom poslovanja u 2021. godini (te Odlukom Skupštine Društva iz jula 2021. godine) za formiranje novih ovisnih privrednih društava bilo je planirano 10 mil. KM. Shodno urađenom Elaboratu tehnno-ekonomske opravdanosti za osnivanje, na Skupštini Društva dana 30.07.2021. godine, donesena je odluka o osnivanju privrednog društva sa ograničenom odgovornošću GEOLP d.o.o. Kakanj, sa osnovnim kapitalom u iznosu od 4,1 mil. KM. Osnivački kapital je uplaćen i novo privredno društvo je registrovano kod nadležnog Suda u septembru 2021. godine.

9. IZVJEŠĆE O NABAVAMA

Ukupan iznos zaključenih ugovora putem javnih nabavi u JP EP BiH i ovisnim društvima putem EP BiH u 2021. godini iznose 336.217.131 KM od čega je :

- zaključenih ugovora za potrebe EP BiH, koji su unešeni u SAP sustav u iznosu 332.851.408 KM
- za potrebe ovisnih društava rudnika ugljena po osnovu odluka o dokapitaliziranju rudnika proveli postupke za koje su direktori rudnika zaključili ugovore u iznosu 3.365.723 KM.

I Pregled zaključenih ugovora o nabavama u 2021 god. za potrebe JP Elektroprivreda BiH

Tabela 9.1

<u>Vrsta postupka</u>	<u>Broj postupaka</u>	<u>Vrijednost u KM</u>	<u>% vrijednosti</u>
Direktni sporazum	1.171	1.470.627,32	0,44%
Konkurentski postupak sa objavom	242	2.194.660,25	0,66%
Pregovarački sa objavom	33	21.875.337,74	6,57%
Pregovarački bez objave	24	120.905.853,21	36,32%
Otvoreni postupak	1.567	71.945.044,77	21,61%
Ograničeni postupak sa predkvalificiranjem	-	-	-
Ugovori koji se dodjeljuju po posebitom režimu	29	1.599.196,15	0,48%
Nabava od ovisnih društava	77	112.491.061,40	33,80%
Izuzeće od primjene ZJN-a	300	369.627,57	0,11%
U K U P N O :	3.443	332.851.408,41	100,0%

JP Elektroprivreda BiH je putem otvorenog postupka (1.567 postupak) zaključila ugovora u iznosu od 72,84 mil KM, što čini 45,51% broja ukupno zaključenih ugovora u 2021. godini. Broj otvorenih postupaka kao najtransparentiniji, povećan je u odnosu na 2020.godinu (30 postupaka više u odnosu na predhodnu godinu).

Nabava EP BiH od njenih ovisnih društava je vršena kroz 77 postupak i čini 33,8% % ukupne vrijednosti nabave EP BiH s tim da se većina vrijednosti odnosi na ugovore o nabavci ugljena od 6 ovisnih društava rudnika u sastavu Koncerna EP BiH. Od 112,49 mil. KM vrijednosti nabave od ovisnih društava, na nabave ugljena odnosi se cca 99 mil KM, a sa ostalim ovisnim društvima zaključili smo ugovore za isporuku roba/usluga/radova u slijedećim ukupnim iznosima:

1. Iskraemeco d.o.o. Sarajevo – 7,5 mil. KM
2. Eldis-tehnika d.o.o. Sarajevo – 5,57 mil. KM
3. TTU Enegetik d.o.o. Tuzla – 0, 4 mil. KM

Nabava pregovaračkim postupkom bez objave je izvršena putem 24 postupaka u vrijednosti 120,9 mil. KM, što čini 36,32% ukupne vrijednosti nabave, odnosno 0,7% ukupnog broja zaključenih ugovora u 2021 godini. Analizom vrijednosti zaključenih ugovora, može se utvrditi da se pretežno radi o postupcima i ugovorima koji se odnose na transport ugljena putem Željeznica FBiH u vrijednosti cca 23,2 mil. KM; zatim nabavu ugljena iz RMU Banovići i RU Gračanica u vrijednosti od 77,1 mil KM. Također, značajno je napomenuti da smo za isporuku ugljena zaključili 2 ugovora po ovom postupku sa kompanijom EFT-R Stanari u iznosu od 17 mil KM. Ostatak vrijednosti po ovom postupku čine komercijalne nabave specifičnih roba/usluga/radova, a koje su provedene u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.

Postupci „izuzeća“ od ZJN uglavnom se odnose na ugovore zaključene po osnovu zakonskih monopola kao što su objave obavještenja u Službenom Glasniku, i dr. zakonski monopoli (korištenje baze podataka iz katastra nekretnina FBiH; Usluge dopune ACC TAG-a za vozila Direkcije i dr.); usluge produkcije video sadržaja itd., a sve u skladu sa izuzećima koji su definirani Zakonom o javnim nabavama.

II Pregled zaključenih ugovora o nabavama roba/usluga/radova za ZD rudnike

Ukupan iznos nabavi prikazan po godinama za potrebe ZD Rudnici (odluke o dokapitaliziranji)
 za period 01.01.2016 god. - 31.12.2016 god. iznosi 51.402.133,12 KM,
 za period 01.01.2017 god. - 31.12.2017 god. iznosi 27.682.120,00 KM.
 za period 01.01.2018 god. - 31.12.2018 god. iznosi 17.365.005,12 KM.
 za period 01.01.2019 god. - 31.12.2019 god. iznosi 11.199.027,00 KM.
 za period 01.01.2020 god. - 31.12.2020 god. iznosi 15.463.805,32 KM.
 za period 01.01.2021 god. - 31.12.2021 god. iznosi 3.365.722,60 KM

Tabela 9.2

Vrsta postupka	Broj postupaka	Vrijednost u KM	% vrijednosti
Otvoreni postupak	6	3.365.722,60	100 %
U K U P N O :	6	3.365.722,60	100,0%

Sektor za komercijalne poslove u EP BiH vršio je ugovaranje nabavi za potrebe ZD rudnika, a u vezi odluka o dokapitaliziranji ZD rudnika iz sredstava JP Elektroprivreda BiH. Vrijednost ovih nabavi je 3,36 mil. KM od čega se kompletna nabava provela putem otvorenog postupka, i sve za potrebe RMU Kreka.

Analizom izvješća i postupaka nabavi za 2021. godinu može se konstatovati da se problemi javljaju u svim fazama javnih nabavi, od izrade Plana nabavi, pripreme postupka, ocjenjivanja ponuda kao i u realiziranju ugovora.

Posebito naglašavamo postupak nabavake roba po „Sustavu kvalificiranje“ (na Portalu se prikazuje kao *pregovarački sa objavom obavještenja*), za djelatnost proizvodnje električne energije i to energenta (mazut, dizel gorivo i lož ulje), gdje smo ostvarili značajno niže cijene u odnosu na predhodne otvorene postupke javne nabave, koje smo radili po principu „promjenljive cijene“.

Također, po „Sustavu kvalificiranje“ u toku 2021.godine uspješno je izvršena nabava roba i za potrebe djelatnosti distribucije i to:

- betonska galanterija (AB stubovi, AB nogare i betonske cijevi);
- kablovi (samonosivi kablovski snopovi i energetske kablovi);
- spojni i ovjesni materijal (razne stezaljke, stopice, čahure itd).

Novina u odnosu na prethodnu godinu je finaliziranje i puštanje u produkciju aplikacijskog softvera „NABAVE“ koju je Sektor za komercijalne poslove uradio sa Sektorom za IKT, kako bi se elektronski povećala efikasnost praćenja i kontrole unosa i realiziranje Plana nabavi.

Nastavljena je provedba Procedure nabave broj: P 84/01 sa svim pratećim uputama. Ova Procedura je dala posebit akcenat na ispitivanje tržišta, na način da se ostvaruju kontakti sa ugovornim organima koji obavljaju istu djelatnost, zatim kroz anketiranje potencijalnih ponuđača za predmetnu nabavu; analizirali smo postignute cijene u proteklom godinama itd.

Određeni napredak postignut je u povećanju konkurentnosti javnih nabavi iz razloga što se tenderi objavljuju elektronski, preko informacijskog sustava „E-nabave“, koji je uspostavila Agencija za javne nabave. JP Elektroprivreda BiH od septembra 2016. godine sve tenderske dokumentacije objavljuje putem ovog sustava i na taj način je povećala transparentnost u svojim postupcima nabave. Ujedno su smanjeni troškovi objave tenderske dokumentacije, a potpuno anulirani troškovi dostave tenderske dokumentacije.

Po Zakonu o javnim nabavama, od 2020 god. Svi ugovorni organi su obvezni sve postupake provesti putem „E-aukcije“ (osim postupaka koji su izuzeti od Zakona) gdje je kriterij za odabir ponuđača najniža cijena, a što je u nekim postupcima dovelo do snižavanja cijena pojedinih roba/radova/usluga.

Transparentnost smo ostvarili i u oblasti objavljivanja svih elementa zaključenih ugovora na portalu EP BiH i eventualnih izmjena po zaključenim ugovorima, i uglavnom su se odnosili na produženje rokova izvršenja.

Još uvijek je prisutan kao značajan problem, komunikacija sa Uredom za razmatranje žalbi u smislu: „Kako smanjiti zlouporabu instituta žalbe od strane nesavjesnih ponuđača i ubrzati rješavanje postupaka svih predmeta nabavi“?

U toku 2020 godine imali smo veliki broj žalbi, od kojih su najvećim brojem bilo neurednih žalbi od strane pojedinih ponuđača koji su se stalno žalili na tendersku dokumentaciju, izmjene tenderske dokumentacije, odluke o izboru itd. a da pri tome nisu izvršili uplate za pokretanje žalbenog postupka. To znači da takvi ponuđači i nisu imali ozbiljne namjere da izvrše korekciju dokumentacije, nego je isključivi cilj odugovlačenje postupaka nabavi. Sve ovo je znatno otežavalo realiziranju Plana nabavi u 2021. godini, posebno u djelatnosti distribucije električne energije.

Kao primjer navodimo Direkciju Društva gdje je od 128 riješenih žalbi, bilo čak 74 neuredne žalbe, zatim 29 žalbi gdje se ponuđači uopšte nisu žalili drugostupanjskom organu, a što sve govori da ponuđači nisu imali ozbiljne namjeru da riješe primjedbe po njihovim žalbama. 14 žalbi je bilo usvojeno od strane Ureda za razmatranje žalbi, a 11 žalbi Ured za razmatranje žalbi je proglasio neosnovanim.

U Direkciji Društva za nabave po osnovu Odluke o dokapitaliziranju rudnika, od 9 riješenih žalbi, 2 su bile neuredne; 5 žalbi je usvojeno od strane Ureda za razmatranje žalbi; 1 žalba je odbijena kao neosnovana od strane Ureda za razmatranje žalbi, a u 1 žalbi ponuđač je odustao od svoje žalbe.

Kada su u pitanju javne nabave (centralizirane i decentralizirane) za potrebe JP Elektroprivreda BIH tokom 2021. godine izjavljena je od strane ponuđača ukupno 361 žalba od kojih su:

- u Direkciji Društva na centralizirane nabave - 140 žalbi;
- u Direkciji Društva za nabave po osnovu Odluke o dokapitaliziranju rudnika – 9 žalbi;
- u podružnicama Društva na decentralizirane nabave u djelatnosti proizvodnje - 86 žalbi;
- u podružnicama Društva na decentralizirane nabave u djelatnosti distribucije - 126 žalbi.

Izvješće o objavljenim ugovorima na portalu Agencije za javne nabave

Tabela 9.3

Direkcija/Podružnica	Iznos u KM
Direkcija društva	290.146.795,17
TE Tuzla	15.589.470,50
TE Kakanj	7.832.442,01
HE na Neretvi	1.494.191,21
ED Sarajevo	8.175.590,31
ED Tuzla	6.337.816,22
ED Zenica	4.952.115,71
ED Bihać	7.608.035,74
ED Mostar	2.100.432,61
U K U P N O :	344.236.889,48 KM

Izvješće u SAP-u ukupan iznos zaključenih ugovora: 332.851.408,51 KM

Razlika iznosa Izvješća sa portala Agencije za javne nabave i iznosa po SAP izvješću iznosi 11.385.480,97 KM. Razlike su nastale zbog različitih datuma (i posljedično) godina unosa istih ugovora (sa istim dobavljačima i u istim iznosima) u različite sustave. Radi se o nekoliko ugovora koji su na različite datume (iz prosinca i siječnja) uneseni na Portal javnih nabavi u odnosu na SAP sustav pa se zbog toga javlja odstupanja kada se podaci agregiraju na godišnjem nivou.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Tokom 2021. godine Društvo je poslovalo relativno uspješno obzirom na okolnosti. Uz prilično povoljne hidrološke prilike (sa ipak neuravnoteženim dotocima, gledano po mjesecima), posebita otežavajuća okolnost je bila pandemija SARS-CoV-2 virusa koji se krajem 2019. godine pojavio u NR Kini, a u narednom periodu prenio u Europu i cijeli Svijet. Tokom ožujaka 2020. godine prvi slučajevi virusa su se javili u BiH, te je proglašeno i stanje prirodne nepogode. Poremećeni su dotadašnji normalni životni tokovi i to praktično u svakoj sferi života. Ovakve okolnosti nastavile su se, manje ili više intenzivno i tokom 2021. godine. Značajan broj radnika Društva je odsustvovao s posla obzirom na zarazu te poštivanje mjera (samo)izoliranja. Ipak, EP BiH je uspjela realizirati svoje osnovne zadatke gdje poslovanje Društva nije bilo zastavljeno ni u jednom momentu tj. proizvodnja, distribucija i opskrba kupaca električnom energijom nisu bili prekinuti kao posljedica pandemije te su potrebe krajnjih kupaca zadovoljene u najvećoj mogućoj mjeri.

Ono što na globalnom nivou karakteriše 2021. godinu je energetska i logistička kriza koje imaju veze i sa pandemijom, ali i sa (geo)političkim odnosima i zaoštavanjima na više područja. Drugo polugodište 2021. godine obilježio je snažan rast cijena energenata (el. energije, prirodni plin, nafta) gdje su cijene energije u IV kvartalu (kako za taj kvartal tako i za isporuke u 2022. godini) dosegle rekordne nivoe. Jedna od posljedica je (ne samo u BiH) značajno povećana stopa inflacije odnosno intenziviran rast cijena potrošačkih i proizvođačkih proizvoda. Također, dio prethodne godine obilježile su i tenzije vezane za nezadovoljstvo sindikata rudara u Federaciji zbog mjera i aktivnosti koje je EP BiH počela poduzimati na prestrukturiranju ZD rudnika, a što je krajem novembra rezultiralo i protestima te prekidom proizvodnje ugljena.

Pred kraj godine bilo je prisutno i nezadovoljstvo dijela privrednika u FBiH vezano za ponuđene cijene opskrba el. energijom za 2022. godinu, koje su, prateći kretanje tržišnih cijena, bile značajno veće nego godinu prije. Pred sami kraj 2021. godine Parlament FBiH je donio izmjene Zakona o električnoj energiji kojim je limitano povećanje cijena na tržišnoj opskrbi, a isto će se nepovoljno odraziti na poslovanje EP BiH u narednom periodu.

Obilježja poslovanja u toku 2021. godine mogu se rezimirati na sljedeći način:

- prilično povoljna hidrološka situacija omogućila je veću proizvodnju HE u odnosu na Plan i EEB, te višu u odnosu na prethodnu godinu; učešće HE u ukupnoj proizvodnji električne energije bilo je 25,9 %, što je povoljnije od planiranog i učešća ostvarenog u 2020. godini; sa krajem prosinca 2021. godine sumarno stanje akumulacija HE Rama i HE Jablanica je bilo iznad planiranog po EEB-u za 2021. godinu (energetski izraženo za 62,5 GWh), te iznad predviđenog za početak godine po EEB-u za 2022. godinu
- ukupne zalihe ugljena na depoiima početkom godine bile su veće od planiranih, dok je nabava ugljena u toku godine bila 6,7 % ispod planirane; proizvodnja u termoelektranama je bila manja od bilancairane za 3,7%; može se konstatovati da su neki rudnici značajno podbacili kad su u pitanju proizvodnja i isporuka ugljena za potrebe termoelektrana; sa krajem decembra su ukupne zalihe ugljena bile dosta ispod planiranog nivoa; ostvarena toplinska vrijednost nabavljenog i utrošenog ugljena je bila ispod planirane i ostvarene za 2020. godinu i to prvenstveno zbog manje topline u nabavljenim i utrošenim količinama kod TE Kakanj
- ukupna proizvodnja električne energije veća za 1,9 % od predviđene EEB-om, te veća za 7,0% u odnosu na 2020. godinu; raspoloživost proizvodnih postrojenja je bila na solidnom nivou, mogla je biti ostvarena i veća proizvodnja u termoelektranama da su bile raspoložive planirane količine i topline/kvalitet ugljena, te da nije bilo NERP ograničenja
- prosječno ostvareni specifični utrošak topline ugljena (11.738 kJ/kWh) za 0,5 % veći od planiranog (u odnosu na Plan veći specifični utrošak kod bloka 3 i bloka 5 u TE Tuzla); manji od ostvarenog za 2020. godinu za 1,5 %, primarno zbog smanjenja specifičnog utroška kod blokova u TE Kakanj
- ukupna potrošnja električne energije veća od bilancairane za 2,8 %, a za 3,5% veća od potrošnje prethodne godine; potrošnja kupaca na 110 kV naponu u nivou EEB-a, ali manja za 1,9 % u odnosu na prošlu godinu

dok je bruto distribucijska potrošnja bila veća od EEB-a za 0,6 %, gdje je potrošnja krajnjih kupaca EP BIH bila iznad planirane, dok su distribucijski gubici ostvareni ispod Plana; svi kupci su redovito opskrbljeni električnom energijom, a realizirani su dugoročni i kratkoročni ugovori u djelatnosti trgovine, te u najvećoj mogućoj mjeri i ugovori u vezi pomoćnih usluga

- kupovina električne energije za havarijske situacije bila je veća od planirane po EEB-u za 221,38 GWh; količina nabavljene energije za havarijske situacije povećana u odnosu na 2020. godinu za 115,25 GWh, a posebno visok bio je rast cijena za ovaj vid nabave;
- ukupan prihod od prodaje električne energije veći od Plana i kod opskrbaa krajnjih kupaca i kod tržišne prodaje, a pretežno zbog većeg obima proizvodnje u HE što je rezultiralo većim obimom kratkoročne prodaje; postignute su veće prodajne cijene za kratkoročnu prodaju; postignuti pozitivni efekti kupoprodaje su bili u nivou planiranih, ali ipak manji u odnosu na 2020. Godinu;
- fiksni troškovi ostvareni su u nivou planiranih, ako izuzmemo rashode i troškove rezerviranja; u odnosu na Plan značajno veći su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja za date predujame i troškovi rezerviranja; troškovi radne snage smanjeni u odnosu na Plan i prethodnu godinu
- ostvarena dobit prije oporezivanja u iznosu od 14,0 mil. KM (planirana dobit od 13,09 mil. KM); u odnosu na 2020. godinu (dobit prije oporezivanja 10,54 mil. KM) finansijski rezultat bolji za 3,46 mil. KM; najznačajniji razlog veće dobiti je bolja hidrološka situacija (veći obim i učešće hidro proizvodnje)

Realizirana ulaganja su bila značajno manja od planiranih zbog objektivnih i subjektivnih razloga, ali je EP BIH ostala jedan od najvećih investitora u Bosni i Hercegovini sa ulaganjima koje prelaze 100 milijuna KM. Pored značajnih ulaganja u kapitalne investicije, djelatnosti distribucije i proizvodnje, realizirane su nove investicije u ZD rudnike u sastavu Koncerna putem dokapitaliziranja, a još je značajan broj projekata u fazi realiziranja. U dokapitaliziranju rudnika tokom izvješćenog perioda uloženo je 8 mil. KM gdje se ovaj iznos pretežno odnosi na ZD Rudnici „Kreka“. Vezano za proces prestrukturiranja rudnika formirano je novo ovisno društvo GEOLP d.o.o. Kakanj, uz pripremu formiranja još jednog novog ZD.

U toku 2021. godine rudnici u sastavu Koncerna EP BIH su ostvarili manju proizvodnju za 15,9% u odnosu na 2020. godinu, te nisu realizirali (izuzimajući pojedinačno RU Gračanica) planiranu proizvodnju niti ugovorene isporuke prema EP BIH. Nijedan ZD rudnika nije ostvario povećanje proizvodnje u odnosu na 2020. godinu, a istoj su se najviše približili RMU Zenica RU Gračanica i RMU Abid Lolić Bila. Međutim, kod najvećeg rudnika RU Kreka proizvodnja je ostvarena u značajno manjem obimu od Plana (indeks realiziranja plana proizvodnje je 64,5%) i ostvarenja iz nekoliko prethodnih godina. Ovo je utjecalo da proizvodnja ugljena na nivou Koncerna bude dosta niža od planirane i ostvarene godinu prije. Obzirom na izostale količine, EP BIH je morala zaključiti dodatne ugovore o nabavci ugljena sa EFT Stanari kako bi TE Tuzla mogla nastaviti proizvoditi u blokovima koji rade na lignit, a čime je izbjegnuta dodatna nabave energije po veoma visokim cijenama.

Kada su u pitanju kapitalne investicije, mogu se istaći završeni pripremni radovi na gradilištu bloka 7 TE Tuzla gdje je EP BIH ispunila potrebite preduslove i svoje obveze u vezi izgradnja bloka po dinamičkom planu. Početkom godine odvijale su se aktivnosti u vezi završetka izgradnje VP Podveležje gdje je u IV kvartalu 2020. godine izvršena isporuka i montaža ključne opreme, te su početkom 2021. godine počela funkcionalna testiranja. VP Podveležje je sa komercijalnom proizvodnjom započeo u ožujaku 2021.godine počeo i pokazao bolje efekte od očekivanih, posebno ako sugledamo tržišnu vrijednost proizvedene energije.

Pred kraj 2020. godine su se odvijale i intenzivne aktivnosti na promjeni organiziranja EP BIH pa je sredinom siječnja 2021. godine isto rezultiralo donošenjem novog Pravilnika o organiziranju Društva gdje su djelatnosti proizvodnje i opskrbaa izdvojene iz ED podružnica. Ovim je učinjen dodatni korak u odvajanju distribucijske djelatnosti od ostalih elektroprivrednih djelatnosti, a što je obveza po Zakonu o električnoj energiji u FBiH i evropskim direktivama. Ipak, novi Pravilnik nije stupio na snagu obzirom do kraja 2021. godine nisu usvojeni akti u vezi sustaviziranja i vrednovanja. Poduzete su aktivnosti na otklanjanju primjedbi iz revizorskih izvješća odnosno na realiziranje preporuka Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH, a sa tim će se nastaviti i u 2022. godini.

EP BIH je ostala jedan od najvećih poreznih obveznika u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH. Na ime PDV je za 2021. godinu po mjesečnim PDV prijavama prijavljeno i uplaćeno rekordnih 92,0 mil. KM PDV obveza (kao razlike izlaznog i ulaznog PDV-a). Na ime ostvarene proizvodnje u HE i TE ostvarene u 2021. godini uplaćeno je oko 42 milijuna KM raznih dažbina. Po osnovu primanja radnika i drugih fizičkih lica angažovanih od strane EP BIH na ime poreza, doprinosa i OVN uplaćeno je blizu 69 milijuna KM.